

Uvodnik

Andrej Bratuž

Etika in politika

Razmišljanje o teh dveh temah gotovo lahko najprej sodi v politično in moralno filozofijo. Prav gotovo je ti dve temi možno zaslediti že v stari grški filozofiji, zlasti pri Platonu in Aristotelu v njunih delih o državi, zakonih, vladi, pa tudi o etiki sami. Nato se pot seveda nadaljuje v naslednji politični in moralni filozofiji vse do naših dni. Gotovo je, da v naslednjih vrsticah ne nameravamo oblikovati kake strokovne razprave s tega področja. To pa ni ovira, da bi se ne dotaknili nekaterih posameznih vsebin. Vsi ti vidiki so vseskozi prisotni tudi v vsakodnevnem političnem dogajanju. Prisotnost morale je namreč živa in aktualna v splošni politični areni. Notranja in zunanja politika držav sta tu najbolj tipičen primer. Lahko govorimo o tem tudi v udejstvovanju posameznikov in političnih strank.

Politične ideologije, zlasti polpretekle dobe, so kazale vse pozitivne in negativne plati za realizacijo političnih načrtov držav in vlad. Politična zgodovina nam nudi tudi različne modele, kjer sta etika in politika v diametralnem nasprotju. To je v svojem času najbolj jasno izpostavil italijanski politični filozof Niccolò Machiavelli, ki je moralo odločno izrinil iz političnega dogajanja. V svojem znanem delu Il Principe (Vladar) je namreč dopustil uporabo vseh, tudi negativnih, sredstev za doseg cilja. V tem smislu je najbolj znana njegova misel, "Il fine giustifica i mezzi" (namen opravičuje sredstva). Makjavelizem je tako postal politična filozofija vseh totalitarnih režimov oz. diktatur. Po vsem tem pa pridemo do tistega pojmovanja države, ki bi mu lahko rekli državni absolutizem, kot se je v moderni zgodovini najbolj uresničil v času francoskega kralja Ludvika XIV., ki je tako označil svoj pogled na državo: L'Etat c'est moi (država sem jaz). Tako se je v Evropi razširil absolutizem vladarjev, v dobi razsvetljenstva kot prosvetljeni absolutizem. Do nastanka ustavne monarhije je še daleč...

Evropska, zlasti nemška politična filozofija je malo kasneje, zlasti s Fichtterjem in še bolj s Heglom ustvarila divinizacijo države. Pri prvem je vzrasla ideja policijske in avtoritarne države, Hegel pa si je zamislil nekako etično državo, ki se ravna po navodilih svetovnega duha in uresničuje njegove zamisli.

Etika in politika tudi v našem prostoru in času globoko zaznamujeta skupnosti in družbo, tudi manjšinsko. Na nas je, da uravnovešeno realiziramo svoje življenjske cilje in to v dobrobit vseh. To je seveda le eno možnih razmišljanj o teh vsekakor zanimivih in za človeka in družbo aktualnih temah.

Skupen dom športa, kulture in prijateljstva

Pevma: odprtje športno-kulturnega središča

Foto DP

Ozadja zgodbe o terminalu v Žavljah Uplinjevalnik naj bo!

Italijanska energetska politika je zelo jasna. Več plina in povratek k jedrski energiji. Uplinjevalnik v Žavljah je del omenjene strategije, ki jo je senat odobril 9. julija v t. i. zakonskem dekretu "Sviluppo" (Razvoj). Kljub nasprotovanju številnih krajevnih akterjev (začenši z občinama Dolina in Milje) in celo slovenske vlade, ni pričakovati, da bi se italijanska država odrekla žavejski pridobitvi, ki jo je treba razumeti kot dosežek desničarskih uprav na navpični osi vlada (Berlusconi) – dežela (Tondo) – občina Trst (Dipiazza). Plin velja seveda za okolju prijazen in energetski vir od nafte. Naivno pa bi bilo verjeti, da gre za tem projektom za kako posebno okoljsko ozaveščenost. Berlusconi je namreč postal Putinov najboljši prijatelj, ker je Apeninski polotok (in posledično zahodno Evropo) na stečaj odprl ruski državni plinski družbi Gazprom s plinovodom Južni tok (izdelujeta ga Gazprom in Eni), ki bo skozi Črno morje in čez Balkanski polotok dosegel z enim krakom južno Italijo, z drugim pa Avstrijo. In pomisliti moramo tudi na to, da Italija ni postala samo plinska prijateljica Rusije, plinsko vse bolj prijateljuje tudi z Gadafijem in Libijo.

Uplinjevanje italijanske države

Plin je zaradi strateške povezave z Rusijo (in Libijo) v Italiji zato nadvse želena dobrina, ki se ji Berlusconi ne bo v nobenem primeru odpovedala. Tudi če bi šlo za odstop od enega samega uplinjevalnika.

Že zaradi njegovega "simbolnega" pomena ne. Žavljje so, tako kot vsi drugi uplinjevalniki (skupno naj bi jih bilo med 6 in 8) strateškega pomena za Berlusconi in, kot se v igri domini spodobijo, posledično za Tonda in Dipiazza. Že zaradi tega krajevnih oblasti kažejo veliko navdušenje nad projektom, ki pa ga je mogoče unovčiti še drugače. K 600 milijonov evrov vrednemu projektu, ki ga bo izvedel španski Gas natural, skuša namreč Dipiazza priložiti tudi svoj piskrček: čeprav se o t. i. "royalties" (honorarijih) še ne govori, je jasno da bo tržaška občina skušala vključiti svojo družbo Acegas

Aps (govori se o deležu med 15% in 20%) v upravljalniški organizem uplinjevalnika. To naj bi bilo dodatno povračilo španske družbe za koriščenje teritorija: Acegas naj bi, če sledimo eni od možnih interpretacij, vstopila, ko bo projekt že končan in bo zato od tega imela samo koristi brez večjih stroškov. Ko govorimo o teh "podrobnostih" smo vsekakor še vedno bolj ali manj na ravni teorij, ki jih ni mogoče dokončno potrditi. Ker so uplinjevalniki (po zaslugi italijanske energetske politike) in vsaka dejavnost, povezana s plinom, zelo donosni posli, bo družba Gas natural zelo verjetno sprejela tudi Dipiazov piskrček: projekt v Trstu je namreč zanje očitno tako pomemben, da so (po besedah njihovega direktorja za mednarodne projekte De Carrerasa) sedež podružnice Gas natural – Italia pripravljeni preseliti v Trst.

In da ne bo pomote, Gas natural ima v tem trenutku v Italiji še en posel v teku: gre za uplinjevalnik, ki ga

Španci gradijo v Tarantu na obali Jonskega morja. Zaradi "bližine" libijskih obal in neposredne bližine južnega kraka plinovoda Južni tok (South stream), ki se "izteka" na apulijski obali, postaja območje Apulije pomembno energetska vozlišče. Kljub temu so Španci javno izjavili, da so pripravljene sedež italijanske podružnice preseliti v Trst. Seveda moramo ob tem poudariti, da je De Carrerasa to pojasnil 18. julija, le tri dni za tem, ko je Rim prizgal zeleno luč, torej v polnem navalu "evforije" in ko je bilo treba rimsko dovoljenje v tržaški javnosti čim bolj tržiti in mu naložiti čim večji pomen.

Tržaške dileme in navdušenje

Uplinjevalnik v Žavljah bo seveda opremljen s plinovodom, o katerem je tržaški občinski svet začel razpravo v četrtek, in ki bo novo žavejsko pridobitev povezoval z nacionalno plinsko mrežo. Plinovod naj bi Trst po morski poti povezal z Gradežem, od tod pa naj bi po kopnem dosegel Vileš, kjer se bo priključil na državno plinsko infrastrukturo. Trst naj bi torej bil le postojanka plinske poti, ki bi po mnenju nasprotnikov projekta povprečnemu Tržačanu ne prinesla bistvenih ugodnosti. "Računamo lahko na prihranek v višini 50 evrov za vsako gospodinjstvo" nam je dejal občinski svetnik Igor Švab. Sama tržaška lokacija je za uplinjevalnik dokaj nenavadna zaradi majhnosti tržaškega zaliva in zaradi obsega industrije okoli Trsta, ki je neprimerno manjša od recimo le nekaj sto kilometrov oddaljenih industrijskih obratov v Venetu. Ideja o tržaškem uplinjevalniku ni novost. V javnosti se je o tem prvič govorilo pred kakimi štirimi leti: velike polemike je sprožala ideja morskega uplinjevalnika (off-shore), ki je zaradi tega s časom tudi poniknila. Danes pa je skoraj čez noč spet prišla na dan in dobila veljavo v obliki kopnega terminala: izbira Trsta, ki je na prvi pogled nekoliko nelogična, seveda postane jasnejša, če pomislimo, da je državni podsekretar na Ministrstvu za okolje najbolj znan tržaški desničar Roberto Menia (odlok z dovoljenjem za gradnjo sta namreč podpisala ministra Bondi - Kulturno ministrstvo - in Stefania Prestigiacomo - Ministrstvo za okolje), kljub temu da okoljevarstvo ni bilo doslej nikoli nosilna tema Menieve politične kariere.

Pogovor

Uveljavljeni nogometni trener Edi Reja je ob "upokojitvi" spregovoril o nogometnem stanju v Neaplju

3

Pogovor

Občinski svetnik Slovenske skupnosti Igor Švab je analiziral sporno varianto regulacijskega načrta

10

SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ Zasedanje Izvršnega odbora

V ospredju finančni vidiki

Izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij je zasedal prejšnji četrtek v sejni sobi Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici. Čeprav je bilo to zadnje srečanje vodstva SSOja pred poletnim oddihom, je dnevni red vseboval obravnavo pomembnih vprašanj življenja slovenske narodne skupnosti v FJK in vloge civilne družbe znotraj naše skupnosti. Zasedanje je začel deželni predsednik SSO Drago Štoka, ki je uvodoma poročal o Vseslovenskem srečanju v Državnem zboru Republike Slovenije. Pri tem je člane Izvršnega odbora seznanil z njegovim predlogom, da bi bilo potrebno prirediti taka srečanja vsaj dvakrat letno, pri tem pa uveljaviti programsko vsebino, ki zadevajo razvoj slovenskih narodnih skupnosti v zamejstvu in po svetu. Predsednik SSO je pozitivno ocenil petico za predstavništvo v Državnem zboru za Slovence izven meja

delovanja glavne slovenske gledališke ustanove v Italiji. Izvršni odbor SSO je potrdil temeljno vlogo, ki jo ima Slovensko stalno gledališče za slovensko narodno skupnost. Republika Italija ima do te slovenske ustanove, tudi na podlagi mednarodnih pogodb in zaščitnega zakona, jasne obveze, ki jih mora izvajati preko lokalnih javnih uprav oz. tržaške pokrajine in občine. Žal se ravno pri tem največkrat zatika, kar povzroča upravnim organom slovenskega gledališča težave za primerno načrtovanje gledališke sezone. Obenem se je vodstvo SSO dotaknilo tudi umetniške ponudbe SSG, ki bi moralo bolj upoštevati potrebe naše narodne skupnosti. Ne gre pri tem za nasprotovanje modernim umetniškim tokovom, temveč za poudarek na pomenu, ki ga ima to ustanova pri ohranjanju, ne samo slovenskega jezika, temveč tudi same narodne identitete. Spričo finančne krize pa je

se jo izkorišča zato, da se vanjo vključuje vidike, ki jih gre obravnavati ločeno in z drugačnimi pristopi, kot je to npr. vprašanje dvojnikov. Če dve stvarnosti dobro delujeta, kljub temu, da pokrivata isto področje, ni razloga, da se eno ukine. Kvalitetno in učinkovito delovanje obeh boljše prispeva celotni narodni skupnosti. Prisotni so finančni okvir delovanja civilne družbe obravnavali tudi v nadaljevanju srečanja, kjer je Štoka poročal o obisku deželne predsednika Tonda v Ljubljani (katerega se je udeležil skupaj s predsednikom SKGZ Pavšičem) in o zasedanju deželne komisije za Slovence. Vsem je jasno, da je splošna gospodarska kriza prizadela vsa družbena področja. Krivico pa bi bilo pri tem, da bi zaradi tega trpela civilna družba, delovna mesta in številne družine. Zato bodo predstavniki SSO v vseh forumih zahtevali, da se ohrani sedanjo raven financiranja slovenske narodne skupnosti,

Republike Slovenije, čeprav ostaja pri tem odprto vprašanje rekvizitov za izvolitev. Štoka je tudi pozitivno ocenil vlogo Mira Petka, predsednika Komisije za Slovence po svetu in v zamejstvu, pri pripravi in vodenju srečanja, ter vzpodbudne besede ministra Žekša in predsednika Državnega zbora Gantarja. V nadaljevanju srečanja so se člani vodstva SSO najprej dotaknili vprašanja Slovenskega stalnega gledališča, oz. vprašanja o financiranju

treba posvečati tudi veliko pozornosti denarni razpoložljivosti. Tega se more zavedati ne samo uprava SSG, temveč vsa naša civilna družba. Ni namreč prav, da se zahteva sanacija finančnega primanjkljaja, ne da bi se pri tem ugotovilo njegovega vzroka in bi se potem poseglo za njegovo odpravo. Spričo vsesplošnega stanja je to še toliko bolj upravičeno in primerno. To pa je tema, ki jo je potrebno zelo previdno obravnavati in ni primerno, da

tudi ker so dosedanja prispevki, ki jih določa državna zakonodaja, ostali nespremenjeni že skoraj dvajset let, ne glede na občutno zvišanje stroškov, ki jih je v glavnem vnovčila ravno država. Vodstvo SSO je pozdravilo prizadevanja slovenskih občinskih svetnikov v tržaškem občinskem svetu, še posebno delo predstavnika SSK Igorja Švaba, pri obrambi slovenske zemlje spričo krivičnega regulacijskega načrta. Tudi to je botrovalo dejstvu, da je tržaška občinska uprava umaknila iz dnevnega reda točko o spornem regulacijskem načrtu, v prvi vrsti zaradi pomanjkanja mnenj dotičnih mestnih rajonov oz. rajonskih svetov. S tem se je tudi pokazala dragocena vloga, ki jo ti lokalni organi imajo pri uveljavljanju koristi občanov, v tem primeru kraškega teritorija. Velika škoda bo namreč nastala, če bo uresničena poteza o njihovi odpravi. Pri tem je izvršni odbor SSO odobril resolucijo, ki jo je predstavil Robert Petaros, v kateri se ostro obsoja ves del novega regulacijskega načrta tržaške občine, ki gre očitno v škodo slovenski narodni skupnosti in njenemu teritoriju. Ta upravni dokument gre proti določilom mednarodnih pogodb, na kar bi bilo potrebno opozoriti tudi preko mednarodnih forumov in na dvostranskih srečanjih med Slovenijo in Italijo.

Plinski terminal v Žavljah

Italija ga prikazuje kot že izvršeno dejstvo

Iz ust politikov in poklicnih diplomatov zadnja leta stalno slišimo, da so odnosi med Slovenijo in Italijo dobri oziroma zelo dobri in da na tej podlagi obe strani želita razreševati vsa še odprta vprašanja ob upoštevanju legitimnih medsebojnih interesov. Dejstvo pa je, da po nastopu zadnje desnosredinske italijanske vlade, ki ima v parlamentu močno prevladujočo večino, ni bilo na področju odnosov s Slovenijo storjenih vidnih premikov. Novi italijanski zunanji minister Franco Frattini v zadnjem času razkriva načrte svojega ministrstva glede zavarovanja italijanskih interesov v severnem Jadranu. V tem sklopu, pravi Frattini, je Italija za odprto sodelovanje med vsemi severnojadranskimi pristanišči. Na svojem zadnjem obisku v Trstu, 22. julija, se je na široko razgovoril o nameri Italije, da v čim krajšem času zgradi plinski terminal na skali v bližini škedenjske železarnice. Slovenija je od vsega začetka zahtevala vpogled v celotno zadevno dokumentacijo in skrbno upoštevanje posledic na okolje na obmejnem področju v skladu z zakonodajo Evropske unije. Še pred prihodom ministra v Trst so iz Rima potrdili vest, da italijanska vlada nepreklicno podpira zgraditev omenjenega kopenskega terminala v Žavljah. To odločitev vlade je navdušeno pozdravil tržaški župan Dipiazza, medtem ko sta miljski župan Premolinova izrazila zaskrbljenost in nasprotovanje, ker ni sta prejela nobenih zagotovil glede pred časom izraženih pomislekov. Predsednica tržaške pokrajine Teresa Bassa Poropat je brez posvetovanja z levosredinsko upravno koalicijo podprla zgraditev terminala pri Žavljah, kar je sprožilo polemično negodovanje posameznih koalicijskih partnerjev. Odločitev rimske vlade oziroma pristojnih ministrov je, kot reče-

mo, odločno potrdil minister Frattini na predstavitvi študije o Razvojnem načrtu severnega Jadrana v sredo, 22. julija, v Trstu. S tem je dejansko odgovoril na zadnje izjave predsednika slovenske vlade Boruta Pahorja, ki je nekaj dni prej na srečanju z deželnim predsednikom Tondom v Ljubljani izrazil, ob sedanjem poznavanju stvari, nasprotovanje žveljskemu plinskemu terminalu. Minister Frattini pa je potrdil voljo svoje vlade: "Kot smo to vselej storili, bomo o tem informirali Slovence, seveda ob upoštevanju dejstva, da ima Italija svoje energetske

valniku, ne pristaja pa na nikakršne zahteve po usklajevanju z normativi Evropske unije glede gradnje tovrstnih naprav zlasti v neposredni bližini sosednjih držav. Po drugi strani pa nekateri italijanski izvedenci pripominjajo, da je italijanska vlada sicer izdala osnutek ugodnega mnenja o vplivih na okolje, vendar hkrati zahteva nadaljnje proučitve. Povsem pa se izogne obveznostim, ki jih nalagajo evropski normativi glede gradnje in delovanja uplinjevalnikov, vključno upoštevajoč tudi pripombe sosednjih držav, recimo

predvsem Slovenije pa tudi Hrvaške. Neupoštevanje pripomb bližnjih sosedov, pravijo nekateri izvedenci, utegne imeti politične posledice in nuditi prijeme za raznovrstne pritožbe tako na italijanske organe kot na evropske institucije. Iz Ljubljane se je konec minulega tedna oglasila medresorska komisija za problematiko plinskih terminalov, ki pričakuje, da ji bo Italija čim prej poslala celotno tehnično dokumentacijo načr-

Franco Frattini

tovanega pilnskega terminala v Žavljah, da bi jo podrobno pregledala do omenjenega bilateralnega srečanja v začetku septembra. Slovenija bo lahko stališče do načrtovanega projekta zavzela po natančnem pregledu tehnične zadnevne dokumentacije. Ob tem Slovenija poudarja, da se še vedno zavzema tudi za srateško presojo razvoja severnega Jadrana. Od vsega zgoraj navedenega izhaja, da Italijo zanima uresničitev le njenih energetskih načrtov. Na omenjenem študijskem srečanju v Trstu pa o drugih načrtih na področju severnega Jadrana pa ni bilo govora, čeprav bi sam naslov srečanja to nujno zahteval.

Alojz Tul

Povejmo na glas

Gorica zelo hitro izgublja na pomenu?

Če rečemo, da Gorica zelo hitro izgublja na pomenu, potem se zdi, da smo zapadli v alarmizem najslabše vrste. Toda nedavno je v javnost posegel predsednik Goriške pokrajine Enrico Gherghetta ter opozoril na vsedržavni načrt, ki želi skriti število t. i. nepotrebnih uprav, se na ta način odzvati na finančno krizo ter zmanjšati moč preveč razrasle birokracije. V luči tega načrta naj bi bilo odveč kar 17 pokrajin z manj kot 200 tisoč prebivalci in na ta način bi bila ukinjena tudi Goriška pokrajina. Pustimo ob strani dejstvo, da Gherghetta za Posočje zelo prepričljivo predlaga status avtonomnosti, ki ga imata pokrajini v Bolzanu in Trentu, saj Gorica iz več razlogov zasluži, da bi bila podobno obravnavana, ne nazadnje zato, ker se nahaja v deželi s posebnim statutom, v katerem ima temeljno vlogo tudi slovenska narodna skupnost. Toda povod za določeno zaskrbljenost tega zapisa izvira iz ne tako maloštevilnih drugih namigov in celo odločitev, ki so v zadnjem času prizadele Goriško in mimo katerih ni mogoče molče, kot da se ni nič zgodilo. Dovolj se je spomniti izčrpavajočega prizadevanja za ohranitev vseh oddelkov mestne bolnišnice, znana je zgodba z Banko Italija, ni več samostojnega sejemskega osebja, ki po novem deluje v povezavi z Vidmom, ukinjen naj bi bil sedež Inail, možna je ukinitev zavora, hitra prva pomoč 118 naj bi prišla pod okrilje Trsta, in končno je znano, da je bilo le s težavo mogoče ohraniti rajonske svete - sedaj pa povsem resna nevarnost grozi

Goriški pokrajini. Ob tem seznamu, za katerega je seveda upati, da se ne bo uresničil, prav gotovo ni pretiran občutek, da se Gorica ne nahaja prav v srečnem obdobju in da se bo ob sedanjih nekoliko resignirani umirjenosti v nekaj letih znašla v območju izrazite osiromašenosti v primerjavi z desetletjem nazaj. Pravzaprav je čudno, da izgubljanje pomena našega mesta ne spodbudi odločnejših načrtov in prizadevanj, ki bi sedanje zmanjševanje pridobitev zaustavili in vse skupaj zaobrnilo v smer napredovanja in rasti. Jasni skupni nastopi na vseh možnih ravneh bi bili Gorici še kako v prid in če dobro premislimo, bi bili in so v tem hipu nujni. Globalizacija je namreč zelo kruta: kdor ne bo napredoval, bo izgubljal in prav tako napadalen je vse zahtevnejši ekonomski ključ, ki ne pozna milosti. Gorica torej mora nekaj storiti, če že ne more, je v njenem interesu, da hitreje išče novih poti, ki ji bodo v vse bolj dinamičnem in zahtevnem svetu odprle nova obzorja. In tu velja izpostaviti smer, ki gotovo še ni bila dovolj izkoriščena in nemara niti ne odgovarjajoče osvojena: to je sodelovanje z Novo Gorico oziroma širšim, da ne rečemo evropskim goriškim prostorom. Zelo verjetno je v tej smeri tudi srečna prihodnost Gorice. V to smer bi veljalo dosti bolj verjeti, kot se je verjelo doslej in se lotiti sodelovanja med mestoma z vsemi močmi in brez zadržkov. Res je bilo marsikaj zamujene, a vse vendar še ni zamujeno.

Janez Povše

Na dnu...

POGOVOR Edi Reja

Napoli, apoteoza moje trenerske kariere!

Goriški nogometni strateg in trener slovenskega rodu Edi Reja se je po petletni trenerski izkušnji v Neapoliju upokojil. Sam še ne ve, če je odločitev začasna ali dokončna, ker ga svet nogometa še vedno močno privlačuje, čeprav mu zelo dobro dene tudi počitek in manj napeto življenje v domačem Ločniku med prijatelji iz otroštva. V daljšem pogovoru se je gospod Reja za trenutek spet vrnil s spominom v prejšnje sezone in nam pripovedoval o svojem največjem nogometnem uspehu, o napredovanju z Neapolijem iz C-1 lige do pokala UEFA v samih treh sezonah.

Ob najinem zadnjem srečanju (september 2007, op. av.) ste dejali, da je Napoli vaša zadnja profesionalna etapa pred upokojitvijo. Danes, ko je ta izkušnja za vami, potrjujete takratne besede?

Ja, to drži. Predsednik De Laurentis mi je namreč že ponudil mesto podpredsednika in tehničnega vodje. Ob tem bi moral jaz tudi skbeti tudi za obnovo mladinskega sektorja. Zahvalil sem se mu in zavrnil ponudbo, ker bi rad nekoliko izklopil iz nogometnega sveta. Po 31 letih treniranja in 14 letih aktivnega igranja nogometa je težko kar tako zapustiti svet nogometa.

Vaš "ne" De Laurentisu je dokončen ali so možni premisleki?

Zaenkrat je "ne". V prihodnosti pa bomo še videli. Všeč bi mi

relo, zanimal se je tudi za steber videmske ekipe, Di Nataleja, hkrati pa je iz Španije pripeljal nekdanjega Udinesejevega vratarja De Sanctisa. Kako si razlagate močno povezavo na osi Videm – Neapelj?

Vse te nogometaše sem že sam želel pripeljati v Napoli. Udineseju sem namreč vedno sledil s posebno pozornostjo. V zadnjih letih je namreč Udinese postal pomembno italijansko nogometno središče, edino, ki »proizvaja pravi nogomet«. Vsako leto namreč prodaja nogometaše, je edina ekipa, ki ni nikoli imela finančnih težav in nasprotno obračune zaključuje pozitivno. Kljub temu da se vsako leto odpoveduje pomembnim nogometašem, ohranja zelo visok nivo igre in rezultatov. Udinese se lahko ponaša z zelo dobrim tehničnim sektorjem in z izvrstnimi opazovalci. Sam Pozzo je pravi nogometni strokovnjak, ki odkriva mlade talente in jim omogoča ognjen krst v A-ligi. Udinese je bil lani najmlajša ekipa: v Vidmu igra npr. Asamoah, za katerega le malokdo ve, a je izreden nogometaš. Iz Vidma je kar nekaj igralcev romalo tudi v reprezentanco: že omenjena Quagliarella in Di Natale, mlada Pepe in Inler. V zadnji sezoni je močno v ospredje stopil tudi D'Agostino, za katerega se danes zanimajo številni vrhunski klubi. In pri prodaji teh nogometašev je Pozzova strategija enkratna. Če se on odloči, da bo nogometaša prodal za določeno

letno, iz tega lahko razberemo velik ekonomski pomen Neapolija, ki presega take ekipe, kot so Roma, Lazio ali Fiorentina. Neapeljčani do svoje ekipe gojijo pravi verski odnos, pa ne samo tisti, ki živijo v Neaplju, ampak tudi vsi tisti, ki so razpršeni po svetu. Ekonomski produkt Napoli se zato da zelo dobro trži: prodajajo se abonmaji za plačljivo televizijo Sky, prodajajo se navijaški in oglaševalski artikli. Včasih se celo dogaja, da društvo Napoli ne more sprejeti vseh sponzorstev, ker enostavno ni prostora za oglase in reklamne panoje. To je dodana vrednost Neapolija: ekipa gostuje tudi npr. na azijskem jugovzhodu, ker tudi tam živijo Neapeljčani.

Faktor »neapeljskega ponosa« je verjetno bil tudi pomemben na osi Udinese – Napoli. Quagliarella in Di Natale sta npr. oba Neapeljčana...

Ja, to je tudi res. De Laurentis je pred petimi leti, ko je prevzel Napoli, dejal, da sanja o tem, da bi vse neapeljske nogometaše pripeljal v Napoli in tako ustvaril homogeno skupino. Vedeti moramo, da so vsi neapeljski nogometaši zrasli pri tem društvu in škoda je, da jih mora Napoli po nekaj letih kupovati za 10 ali več milijonov evrov. Napoli bi moral s tega vidika nekoliko bolj poskrbeti za svoj mladinski sektor.

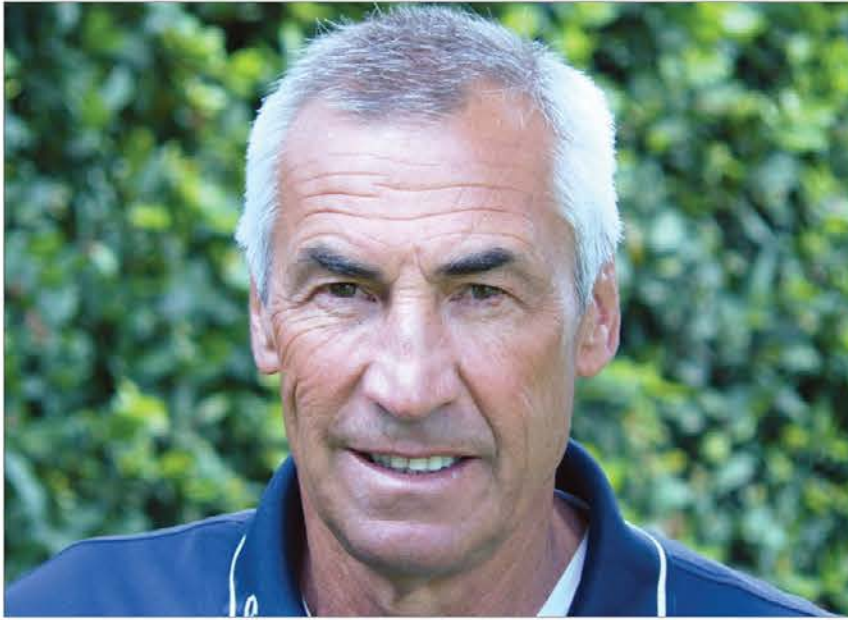
S kakšnimi občutki ste zapustili Neapelj?

Tam sem preživel zadnjih pet let in zabeležil veliko zadoščenj na osebnosti in profesionalni ravni. Posvetili so mi celo pesem, zelo lepo pesem. Ko sem se po treh mesecih od zaključka trenerske poti vrnil v Neapelj, se je okoli mene nagrmadila gruča ljudi, me pozdravljala, se mi zahvaljevala in me spraševala, zakaj sem odšel. Ob tem moram povedati, da je bilo tudi delovnih zadoščenj res veliko: v treh letih sem Napoli pripeljal iz C-lige v A-ligo ter v naslednji sezoni zasedel osmo mesto. Tega se v Neaplju radi spominjajo. Zato menim, da je bilo to zadnje obdobje tudi višek moje kariere, kljub temu da sem tudi že pred tem posegel po pomembnih uspehih, kot so štiri prva mesta v italijanski B-ligi. Emotivnosti in intenzivnosti, ki jo občutiš v Neaplju, res težko zaslediš kjerkoli drugje.

Kaj se je zgodilo v zadnjih tednih, ko ste bili v Neaplju? Lansko prvenstvo ste namreč začeli odlično in po prvih kolih celo vodili v italijanski A-ligi. Z novim letom pa se je v ekipi nekaj spremenilo in rezultatov ni bilo več...

Verjetno določeni avtomatizmi znotraj ekipe niso delovali več tako kot prej. Prišlo je do nekaj nesporazumov med društvom in nogometaši. Gibali smo se med tretjim in četrtem mestom, nogometaši pa so imeli nižje plače od soigralcev pri slabše uvrščenih klubih. Hotelo so dodatno finančno motiva-

cijo, predvsem tisti najbolj reprezentativni kot Lavezzi, Garbano, Hamsik in nekateri drugi. Društvo tem prošnjam verjetno ni hotelo ugoditi. In v tem se je nekaj zalomilo. Ekipa deluje, ko je motivirana.

In mi smo bili skozi vse leto 2008 zelo motivirani. Premagali smo Milan, Inter, Fiorentino, postregli smo z nekaj izvrstnimi navsezadnje, kdo med mladimi nogometaši tega ne počenja? Žal se tudi to v Neaplju večkrat pretirano medijsko izpostavlja. Lavezzi je namreč najljubši nogometaš med navijači in zato z njim doživljajo uspehe in neuspehe. V Neaplju potrebujejo mite in v njem podoživljajo neko veliko osebnost...

Vaš odhod je bil torej dogovorjen z De Laurentisom...

Ja, popolnoma.

Kako bi vi predstavili De Laurentisa, človeka, ki ga mnogi opisujejo kot ognjevitiga in zelo temperamentnega. Izvorno on ni zrasel v svetu nogometa...

On je človek iz zabavne filmske industrije. V svet nogometa bi zato lahko vnesel novosti, izhajajoč prav iz filmskega sveta. Nogomet je zanj, tako kot filmi, proizvod, ki se mora tržiti: v tem pogledu ima zelo moderen pristop do nogometa, ki je po svoje dokaj tradicionalna panoga. Že dalj časa prodaja npr. on pravice za predvajanje tekem hišam mobilnih telefonov. On bi rad spremenil nogomet. Problem je v tem, da bi on nogomet rad spremenil kar čez noč. To pa ni mogoče. Je izredna oseba z izredno komunikacijsko sposobnostjo. Neapelj je po njegovi zaslugi ponovno prepojen z nogometnim navdušenjem. Ekipo je pripeljal iz C v A ligo. Jaz sem njegov prijatelj in sem mu hvaležen. Včasih je res nekoliko ognjevit: takoj bi namreč rad požel rezultate. V nogometu pa to ne gre. Potrebno je biti potrpežljiv in vztrajen. Nogomet ni tako kot kinematografija: ne moreš predvideti vsega vnaprej. On bi rad vse in takoj... na nogometnih igriščih to ni izvedljivo.

Močne osebnosti, s katerimi ste se morali soočiti, so bili tudi vaši nogometaši. V prvi vrsti je šlo verjetno za tiste, ki so bili v javnosti najbolj izpostavljeni. Mislim na Lavezzija in Hamsika...

Hamsik je izreden profesionist. Ni samo talentiran, rojen je s "pravo" glavo za profesionalni

na tudi tehnična in fizična kakovost nogometašev.

Bi nam kot anekdoto razkri-li kak kritičen ali bolj napet trenutek v obdobju, ko ste sedeli na klopi Neapolija?

Januarja lani smo v italijanskem pokalu igrali proti Laziju. Predsednik se je takrat oglašil v medijih, da bo Napoli v Evropo vstopil s pomočjo osvojitve italijanskega pokala. Navijači so predsednikove besede jemali za suho zlato, pričakovanja so bila zato zelo velika. Na prvi tekmi v Rimu nas je Lazio porazil 1-0. Povratno srečanje bi morali torej zmagati 2-0, a kljub zelo dobri predstavi celotne ekipe smo izveli samo remi 1-1. Bili smo izločeni iz pokala, kljub temu da je bil ves drugi polčas uperjen na njihova vrata in da smo si pripravili štiri ali pet odličnih priložnosti. In s tribun se je vsul plaz žvižgov in psovok šestdesetisočglave množice, ki sem jih moral jaz pridno poslušati: v živo sem moral namreč z igrišča odgovarjati na vprašanja, ki so mi jih postavljali novinarji RAI-a. Predsednik sploh ni prišel v stadij, medtem ko sem sam fante pohvalil, ker so prikazali res lepo predstavo. Le par dni kasneje smo v prvenstvu spet igrali proti Laziju in ponovno remizirali, tokrat 2-2. Zadetka sta dosegla Lavezzi in Hamsik. Publika nam je tokrat navdušeno ploskala za izjemno predstavo. Predsednik nas je prišel obiskat in takoj čestital obema strelcema. Takrat je meni dokončno počil film in sem mu zabrusil v obraz:

"Kje si bil v četrtek, ko smo remizirali prav tako kot danes? In zakaj čestitaš samo Lavezziju in Hamsiku? Kaj so drugi samo kup gnoja? (v originalu je bilo seveda Rejevo besedišče nekoliko bolj pestro, a ga v transkripcijo intervjuja seveda ni bilo mogoče vključiti, op. av.)" Samo predstavljate si lahko, kako se je stvar nadaljevala: drug čez drugega sva klela in se pošiljala v ne ravno najbolj ortodoksne kraje. V tem je prihrumel tudi De Laurentisov sin in me napadel, češ kako si upam tako nstopati proti očetu. Tudi njemu nisem prihranil ustrezne pridige. Ko je bilo prizorčka konec, so vsi nogometaši vstali in mi zaploskali. Zavedali so se, da sem se postavil na njihovo

prijazen fant. V Neaplju se je znašel sam in si je zato poiskal družbo, s katero je preživel tudi nekaj nočnih uric. Ampak navsezadnje, kdo med mladimi nogometaši tega ne počenja? Žal se tudi to v Neaplju večkrat pretirano medijsko izpostavlja. Lavezzi je namreč najljubši nogometaš med navijači in zato z njim doživljajo uspehe in neuspehe. V Neaplju potrebujejo mite in v njem podoživljajo neko veliko osebnost...

Se je De Laurentis odločil za argentinske nakupe tudi zaradi ustvarjanja mita in potešitve želja publike po novem Maradoni? V Napoli je namreč pripeljal v dveh letih dva Maradonova sonarodnjaka, Lavezzija in Denisa...

To je eden od razlogov. Drugi razlog je ta, da so bili argentinski nogometaši v Italiji vedno nadpovprečno uspešni. Tretji razlog je ta, da imajo številni argentinski nogometaši tudi italijansko (ali evropsko) državljanstvo. Četrty razlog je podobnost argentinskega in italijanskega nogometa. Medtem ko so Brazilci bolj tehnič-

Edi Reja, specialist za napredovanja

Goriški trener Edi Reja, ki je po starših Bric, je otroška leta in mladost preživel v Ločniku. Oče je bil iz Vipolže, mama pa z Oslavja. "Mama je bila naročena na Katoliški glas in Novi list" nam je še povedal. Začel je kariero kot profesionalni nogometaš in nato predsedal na trenerski stolček leta 1979.

"Specializiral" se je v napredovanjih iz B-lige v A-ligo. Ta podvig mu je uspel leta 1997 z Brescia, leta 2000 z Vicenzo, leta 2004 v Cagliariu in nazadnje leta 2007 z Neapolijem. Neapelj je bila njegova zadnja trenerska etapa, ki mu je ostala posebej pri srcu zaradi dveh zaporednih napredovanj iz C-1 v A-ligo. Njegove ekipe igrajo pogosto po sistemu 5-3-2. Tako je na igrišče večkrat postavil tudi svoj Napoli in ga v prvi sezoni v A-ligi pripeljal do 8. mesta in mu tako priboril pravico nastopanja v pokalu UEFA.

namreč bilo potovati po svetu in opazovati mlade talente. Raje bi se ukvarjal s tem, kot pa s treniranjem.

Pred kakim letom se je v slovenski javnosti govorilo o tem, da bi lahko vi prevzeli krmilo slovenske nogometne reprezentance. Bi sprejeli to mesto, če bi vam ga ponudili?

O tem se govori že dobri dve leti. Uradno nisem prejel nobene ponudbe, a te možnosti ni v prihodnosti tudi ne zavrčam. V posebno čast bi mi bilo trenirati reprezentanco države, iz katere izhajajo moji starši. Menim pa tudi, da je danes neprimeren čas, da bi o tem govorili. Slovenska reprezentanca se namreč še vedno bori za uvrstitev v sklepni del svetovnega prvenstva v Južni Afriki in mora biti na to koncentrirana.

Vnimo se na italijanski nogomet. Udinese in Napoli, dve realnosti, ki sta vam iz različnih razlogov blizu, imata letošnje poletje zelo intenzivne stike. Napoli je odkupil napadalca Quaglia-

no ceno, okoli tega ne bo barantala. Če nogometaš stane 18 milijonov in mu jih morebitni kupec ponudi 17, Pozzo gladko odkloni. Nima finančnih težav in mu ni treba nogometašev razprodajati. Ceno lahko sam postavlja. Os Udinese – Napoli je pomagala graditi tudi Marino, ki je danes direktor upravljalških poslov Neapolija, a je v preteklosti osem let delal tudi za Udinese. Pozna De Sanctisa, pozna Di Nataleja, s samim Pozzom ima dober odnos. In nenavsezadnje lahko podčrtam, da je tudi med obema lastnikoma, Pozzom in De Laurentisom, občutiti veliko spoštovanje in prijateljstvo.

Poleg tega je Napoli tudi zelo močna nogometna realnost, ki se ponaša z zelo velikim številom navijačev...

Napoli je četrta nogometna sila, ki ima za 100 milijonov evrov prihodkov letno. Zastaja samo za Milanom, Juventusom in Interjem. Predstavniki velike trojice ne presegajo 180 milijonov evrov prihodkov

no naravnani, pri Argentincih zasledimo temperament in fizično moč: pomisli na Javierja Zanettija ali na Julia Cruza. Mit o Maradoni je torej pomemben dejavnik pri nakupu Argentincev, hkrati pa je zelo pomemb-

stran in jih branil. To se je zgodilo januarja lani in po tem dogodku je ekipa strnila vrste in začela nizati zelo dobre rezultate, ki so nas spremljali skozi vse leto 2008.

Andrej Černic

GORICA Skupni projekt nadškofije in Fundacije Carigo

Solidarnostni sklad za žrtve ekonomske krize

Goriška Karitas je na pobudo Italijanske škofovske konference in po zgledu drugih škofij dala pred nekaj meseci pobudo za ustanovitev izrednega solidarnostnega sklada v korist ljudi, ki so zaradi vse hujše ekonomske krize izgubili službo ali pa živijo v posebni stiski. Nadškof je z navdušenjem sprejel zamisel in jo predstavil javnosti ob letošnji Veliki noči. Nadaljnji korak je bil storjen v ponedeljek, 27. julija, ko sta nadškof msgr. Dino De Antoni in predsednik Fundacije Carigo odv. Franco Obizzi podpisala konvencijo.

Naša dolžnost je biti pozorni do ljudi v stiski, ne pozabiti nanje, je povedal urednik škofijskega tednika Voce Isontina Mauro Ungaro ter se zahvalil nadškofiji in Fundaciji za izkazano občutljivost do najšibkejših na našem ozemlju. Reveži so okrog nas, ni potrebno iti v Afriko; 300 ali 400 evrov mesečno lahko predstavljajo za goriško družino veliko razliko v kakovosti življenja. Zato, je sklenil Ungaro, je prav vsak prispevek še kako pomemben. Odv. Obizzi je podčrtal, da je Goriška hranilnica že po svoji tradiciji pozorna do potreb na teritoriju; prav tako želi biti v prvi vrsti v tem trenutku, ko je gospodarski problem posebno občuten. Fundacija je rada podprla pobudo goriške Cerkve in bo namenila prispevek v znesku sto tisoč evrov, prav tako kot nadškofija. Pobudo, je še povedal pred-

sednik sklada, je dala Cerkev, najlepše pa je, da pomoč ni namenjena samo vernikom, ampak vsem občanom. Dr. Francesco Bratina, predstavnik Fundacije v odboru, ki bo upravljal solidarnostni sklad, je dodal, da je počaščen, ker bo po pooblastilu upravnega sveta Carigo lahko zastopal goriško ustanovo pri tako pomembnem poslanstvu. Dodal je, da bodo pri tem pač črpali iz razpoložljivih sredstev, ki so sicer omejena, zato bo posebno pomembno biti pri razdelitvi pravični in poštenu. Zadeva je dokaj delikatna, z lahkoto se namreč zgodi, da prejme prispevek, kdor ni v hudi stiski; kdor bi ga pa nujno potreboval, ne pride na svoj račun. Predsednik škofijske Karitas ga. Paolo Zuttion se je zahvalil predstavnikom župnije in Fundacije za podporo, obenem pa jasno povedal, da gre za signal in poziv ljudem. Tak solidarnostni sklad ne more rešiti vseh problemov, lahko pa vsaj simbolično podpre naše ljudi, ki so zaradi krize izgubili službo ali pa jo še bodo, kar napovedujejo za naslednje mesece. "Tudi pri tem zaupamo v Božjo previdnost"! V solidarnostni sklad ne prispevata samo škofija in Fundacija, ampak bodo to lahko storili tudi župnije, druge ustanove in ne nazadnje zasebniki, ki niso ravno dušni do potreb bližnjih. Ferruccio Franchi, predsednik socialne agencije Betlem onlus, ki ima opraviti z bivanjskimi težavami, je med glavnimi orga-

nizatorji tudi solidarnostnega sklada. Več mesecev je proučeval podobno pobudo v milanski nadškofiji, v ponedeljek pa je v glavnih obrisih orisal organizacijske vidike zamisli. Sedaj imajo na razpolago dvesto tisoč evrov, je povedal. Prvotno so sicer računali na tristo tisoč, prepričan pa je, da bodo s pomočjo župnij in zasebnikov dosegli zahtevano vsoto. Tudi odvisni delavci bodo lahko namreč v domeni z delodajalcem namenili delovno uro v ta sklad in tako prispevali svoj dragoceni delež. Kdor pa bo potreboval finančno pomoč, se bo lahko obrnil do župnije. Ta bo imenovala tutorja oz. osebo, ki bo zainteresiranemu pomagala izpolniti vprašalnik. Tutor bo nato izdal svojo oceno in prošnjo posredoval dekanu, ta pa nato škofijski Karitas. Na podlagi objektivnih kriterijev bodo nato sestavili prednostno lestvico in namenili sredstva. "Tako ali drugače bomo odgovorili vsem; če že ne s prispevkom, pa vsaj z mikrokreditom, s prispevkom za plačevanje računov ali z davčnim posvetovanjem", je povedal Franchi. Nadškof De Antoni se je na koncu zahvalil Fundaciji in jasno povedal, da pobuda ne rešuje problemov. "S skladom želimo vzbuditi večjo solidarnost, s povišano prispevamo kapljico v morje, kapljico, ki naj postane provokacija in spodbuda". Obenem pozivajo tudi upravni in politični svet, ki lahko "premika" večje vsote denarja. / DD

Komentar

Lažejo, kradejo, pa še roke si umivajo...

V teh poletnih dneh, ki naj bi bili namenjeni počitnicam, nabiranju novih moči za pridno in pošteno delo jeseni, se vsako leto stvari nekako ustavijo. Letos pa kar ni predaha. Dan za dnem lahko prebiramo, kaj je nekdo rekel, in že naslednji dan beremo, da je to kosmata laž. Malo manj se sliši o tistih, ki kradejo, zato pa je vse več o okradenih delavkah in delavcih, še sreča, da je prišla nova gripa in slišimo tudi kaj o umivanju rok. Ja, roke pa si pridno umivamo vsi, po pilatsko: nič krivi, nič dolžni. Zelo me je prizadel stavek, ki ga je pred časom, v bran izbranca med izbranimi, povedal naš najvišji spoštovani in uglašeni gospod, citiram: "V teh dveh letih, kar sem angažiran v slovenski politiki, sem slišal in videl več laži kot pa prej v 15 letih v diplomaciji". Če malo pomislim, ima spoštovani gospod popolnoma prav, vendar je on tisti, ki ima v rokah vse mehanizme, da to prepreči. Mi, navadni državljani, nimamo moči niti časa, da bi se ukvarjali z vsemi aferami in čenčami, ki si jih lahko naši vrli izvoljenci privoščijo.

Jaz sem vzgojena tako, da najprej poizkušam pomesti pred svojim pragom in takoj sem pri tem pomislila nase. Kot predstavnica Slovenske karitas sem imela možnost povedati na tem najvišjem forumu kako se na terenu pozna recesija in kako ljudem pomagamo. "Moj Bog", sem si, ob gornji izjavi, rekla, "pa ja ni misli, da sem se mu zlagala, ko sem povedala, da so ljudje, ki so izgubili delo, nesrečni, razočarani, da se čutijo opeharjene, nemočne, da so izgubili zaupanje v pravno moč države itd.... krasno bi bilo, če bi bilo to le plod moje domišljije, toda to je čista, bridka in kruta resnica". Potem sem sama sebe pomirila in si dopovedala, da je gospod pameten in razgledan in pri svojih odločitvah presodi, kaj je prvorazredno in kaj spada v drugi razred. Zato upam, da bo najprej naredil red v prvem razredu, škoda,

ker ga nismo volivci naredili že prej; širše množice, delavci, kmetje, obrtniki, avtoprevozniki, stečajniki, študentje, dijaki, bolniki, invalidi, upokojeanci lahko počakamo. Nekaj pa zagotovo vem, ko bo red in pravičnost v prvem razredu, bo vse drugo tako, kot je treba.

Ker imam danes možnost povedati, kako nekatere stvari vidim s svojega, čisto nepomembnega, nestrankskega, pač pa zgolj človeškega zornega kota, čutim dolžnost, da opozorim na dejstvo, da imamo tudi v Sloveniji celo tretjerazredne ljudi, če sploh spadajo v kakšen razred, ki molčijo ali stokajo v svoji stiski in se zanje ne zmeniti niti Cerkev niti država, skratka nihče. V mislih imam delavce - tujce. Delajo, z obrazom obrnjenim v tla: čistijo, kopljejo, gradijo.... in ko vsi zgarani zaključijo dan se preselejo v umazane in zanemarjene prostore, kjer jih navadno spi in živi tudi po 20 in več. Srečni so če imajo kopalnico, drugi se pred starimi bajtami po vseh umivajo kar na dvorišču. In to samo zato, ker upajo, da bodo v obljubljeni deželi, kar je v tem primeru za njih Slovenija, zaslužili dovolj, da bodo nekega dne imeli lasten dom, lastno kopalnico in se bodo vrnili k družini, ki nekje daleč čaka na njihov težko prigrani denar. Javno sprašujem, kdo in kako skrbi za njihove človekove pravice, za njihovo socialno varnost? Dokler so zdravi in močni, navadno problemov niti ne opazimo, če se kdo pritožuje, dobi od svojega delodajalca prijazen nasvet, naj gre, ker ima za njegovo delo veliko drugih. Kaj pa ko zbolijo, velikokrat beremo o delovnih nesrečah, kjer piše, da se je poškodoval državljani druge republike...!? Ne govorim na pamet, pri Karitas se s takimi ljudmi srečujemo. Prav pred kratkim smo po svoji zmožnosti pomagali človeku, ki je zbolel. Ni imel urejenega statusa, na podlagi katerega bi lahko dobil denarno socialno pomoč, niti zdravstvenega zavarovanja, zato je dobil tudi račun za bolnišnico, ni imel svojega bivališča, bival je v prostorih delodajalca s številnimi drugimi delavci. Zaradi bolezni bo še dolgo za delo nesposoben, zato je na njegovo mesto prišel drug, zdrav človek; sam pa je ostal brez postelje in zaslužka, z ženo in dvema otrokoma nekje na drugi strani Balkana. Morda bo kdo rekel, da je sam kriv, drugi bo napisal knjigo Čefurji raus; toda s tem ne bomo rešili ugleda države, ki je dolžna na svojem ozemlju zagotoviti pravni in posledično tudi socialni status vsakega človeka. Zato morda samo namig; namesto, da inšpektorji hodijo gledat na ohcet, kjer mimo grede lahko še kaj poješ in popiješ, naj gredo raje po gradbiščih in po starih zapuščenih stavbah, kjer domujejo ljudje, ki so prav tako ustvarjeni po Božji podobi, kot tisti v prvem razredu.

Predsednik Komisije pravičnost in mir v intervjuju za Reporter ugotavlja, da nas bo pokopala ideološka zastrupljenost. Res, preveč se ukvarjamo s preteklostjo, celo Dan državnosti samostojne Slovenije smo mešali z borci in revolucionarji. Živeti je potrebno za sedanjost in prihodnost. Tudi predsednik države opozarja na nevarnost širjenja sovražnega govora. In kaj je sovražni govor? Resnica prav gotovo ne.

Prav za konec komentarja vam želim poletne dni obarvati tudi malo s humorjem. Saj pravijo, smeh je pol zdravja, če dobimo cepivo proti novi gripi, bo še pol; pa smo na konju. Z vami želim danes podeliti asociacijo, ki se mi je utrla ob posnetku, ko je policija z vsem svojim znanjem in strokovno ekipo neumorno lovila in, hvala Bogu, tudi ulovila lopova, ki je v Ljubljani ukradel kar 1000 litrov benzina. Rekla sem si: "Tako se dela", toda v isti sapi sem se vprašala: "Halo!? Ja, kje pa so bili ti super fantje, ko je šlo za cel Istrabenz?"

Pa vse dobro vam želim!

Jožica Ličen

Nedavno sem v italijanskem tisku zasledil zanimivo novico, ki je na prvi pogled lahko tudi zaskrbljujoča, čeprav ne preseneča. Na zborovanju italijanskih škofov je namreč njihov vodja kard. Angelo Bagnasco izjavil, da obstajajo mogočni lobiji, ki bi radi zadušili glas svetega očeta. Benedikt XVI. bi torej po njegovih besedah bil tarča velikih interesov, saj predsednik škofovske konference trdi, da obstajajo na svetovni ravni močni gospodarski in finančni pritiski proti svetemu očetu in sami Cerkvi. Kardinal, ki je pred nekaj tedni dokaj jasno izrazil svoje mnenje glede polemik v italijanskem političnem življenju, ko je spregovoril o moralnem propadanju v Italiji in o politiki, ki žal ne daje dobrega zgleda o zakonski ljubezni in družini, je torej še enkrat pokazal, da nima dlak na jeziku, ko se katoliški svet

"Mogočni lobiji" želijo zadušiti glas svetega očeta in kristjanov Cerkev odločno proti mračnjaštvu postmoderne iluminizma

spopada z ovirami, ki omočajo oznanjevanje evangelija. In tako je še enkrat odločno nastopil v bran svetega očeta. Zlasti nekateri poudarki iz katoliškega nauka nekaterim očitno niso všeč, kar je povsem razumljivo. Sicer pa je tudi res, da je bilo doslej že več priložnosti za napetosti in spore med "velikimi interesi" in papežem že od prvih časov njegove izvolitve za Petrovega naslednika. Val kritik se je vsul nanj, ko je na apostolskem potovanju po Afriki pred nekaj meseci stigmatiziral uporabo kodomov, ki naj bi jo spodbujale velike farmacevtske industrije v soglasju s Svetovno zdravstveno organizacijo in drugimi mednarodnimi organizacijami. Nadalje je na-

stal spor, ko je kritiziral novi planetarni biznis, povezan s hrano "hi-tech" oz. z genetsko spremenjenimi organizmi, ki naj bi po mnenju multinacionalk zagotovili prehrambeno varnost. Sveti oče je le poudaril, da tak pristop tvega uničiti male pridelovalce, zatreti njihovo tradicionalno delo in jih narediti sužnje velikim proizvajalskim združbam. Vsakokrat ko Cerkev predlaga svoj nauk in poimovanje osebe ter pri tem nastopi proti interesom bogatih, je jasno, da se pri tem kdo ne strinja, je izjavil kard. Bagnasco. Zato je vernike opozoril, naj se zavedajo dejstva, da obstajajo "kulturni, ekonomski in politični lobiji", ki imajo svoje interese in predodke do vsega, kar diši po

krščanskem, in zato skušajo na različne načine doseči, da bi javno mnenje ne jemalo resno pozivov Benedikta XVI. Gre za skupeke interesov, ki se zlasti v zahodnem svetu izrecno bori za to, da bi uveljavili idejo o irelevantnosti krščanske misli. Še najbolj očitno "motijo" papeževa prizadevanja na področju obrambe človekovih pravic, med katerimi je seveda prva temeljna pravica do življenja. Kardinal Renato Martino, predsednik Papeškega sveta za pravičnost in mir, je nadalje podčrtal, da besede svetega očeta in Cerkve nasploh malokdo posluša in upošteva, saj jih skušajo namenoma prikrivati in

pokopavati s hrupom drugih novic mogočnih lobijev, ki promovirajo zmedo vlog, prikazujejo zakonsko zvezo med moškim in žensko kot zastarel vzor, teptajo življenje, ki postaja vedno bolj le predmet eksperimentacij. Te skupine lobistov, ki so prave "nove svete inkvizicije", polne denarja in arogance, postavljajo na zatožno klop Cerkev in kristjane ter jih skušajo na vse načine utišati. Zato jih ustrahujejo,

javno zasramujejo, bojkotirajo in postavljajo na rob. Toda Cerkev, ki ima za sabo trdno dvatisočletno izkušnjo, polno najrazličnejših oblik preganjanja, se ne bo uklonila, je sklenil kard. Martino. Še naprej bo oznanjala evangelij proti vsem relativizmom, proti mračnjaštvu postmoderne iluminizma in individualističnega subjektivizma laicistične kulture, ki spreminja pravice v samovoljo nekaterih. / DD

Julijsko romanje goriške nadškofije

Utrinki z romanja v Lurd

Lurd je ime, ki razdvaja. Že takoj na začetku je imel kraj Marijinih prikazovanj veliko verujočih privržencev, a tudi številne nasprotnike. Na misel mi pride Jezusova trditev: "Mislite, da sem prišel prinašat mir na zemljo? Ne, vam rečem, ampak razdeljenost". Že stari Simeon je Mariji napovedal, da bo njen otrok postavljen kot znamenje, ki se mu nasprotuje. Odločilni udarec je hotel Lurdu zadati protiversko zagrižen Jean de Bonnefon, ko je leta 1906 objavil v Parizu 280 strani debelo publikacijo, v kateri je dokazoval na podlagi izmišljenih dokumentov, da so cerkvene oblasti dogodke v Lurdu načrtovali. Danes vsi vedo, da gre za ponaredbi. Očitno ni bilo druge izbire, da se izpodbije resnica o Lurdu. Največja avtoriteta med nasprotniki Lurda je bil gotovo slaven pisatelj Emile Zola, ki ga je celo doletela redka sreča, da je bil priča dvema čudežnima ozdravljenjema. V spisih je potem te dogodke in tudi obe ženski, ki sta bili čudežno ozdravljeni, grobo osmislil. Toda po tistih spisih se je zanimanje za Lurd še povečalo in število romarjev se je podvojilo.

Danes so nasprotniki Lurda ostali brez argumentov, zato ga najraje ne omenjajo, v upanju, da bi racionalni svet nanj pozabil. Vendar Lurd obišče okoli pet milijonov romarjev na leto: z višjim številom se lahko ponaša le Pariz. Med lurskimi romarji sem novinec in mislim, da me je, kot večino drugih, tja privabila vera v Razodetje. Pomenljivo se mi zdi, da potujemo tja 14. julija, ko se Francija spominja revolucije, ki je bila naperjena tudi proti cerkvi in veri. In Marija si je izbrala prav francosko deželo za prikazovanje. Ko bi se pirenejski dogodki odvijali kje drugje, bi verjetno ne našli niti tako srdit odpor razsvetljenih modrecev, a bi po drugi strani ne doživeli niti tako odločne obrambe in globokega strokovnega preverjanja.

Škofijsko romanje iz Gorice

Take misli mi rojijo v glavi, ko romarski vlak ponoči drdri skozi Ligurijo proti Azurni obali in Provansi. Škofijsko romanje organizira vsako leto goriška sekcija U.N.I.T.A.L.S.I. Večina romarjev je na vlak. Med železniškimi vozovi je eden opremljen za bolnike, imamo kapelo in kuhinjo. Iz Gorice smo odpotovali 14. julija opoldne. Med romarji je tudi lepa skupina iz Slovenije, na čelu s koprskim škofom Metodrom Pirihom, ki je potoval z nami na vlak. Druga skupina romarjev nas je prehitela z letalom in nekateri so nas že čakali na lurski postaji, kamor smo prispeli drugi dan, 15. julija, hitro popoldne. Vseh skupaj nas je bilo skoraj 600. Na postaji sta nas pozdravila nadškof Dino de Antoni in šlandreški dekan Karlo Bolčina, ki bo ves čas budno spremljal posebno slovenske vernike.

Blagoslovljeni lurski dnevi Romarji smo imeli zelo bogat program pobožnosti in obredov. Začeli smo že prvi večer s skupno mašo v cerkvi sv. Bernardke. Naslednje jutro je bila sveta maša za slovenske vernike pred votlino že ob 6.45. Zelo pristen je pogled na votlino ob tej uri, ko ploščadi še ne zaseda običajna množica. V jutranjem hladu in zbranosti smo šli po stopinjah sv. Bernardke, ki je na tem mestu doživela prikazovanje, in sicer prav na ta dan 16. julija, zadnje. Tam daleč, na koncu ogromnega trga pred baziliko, se je iz Lijonskega zaliva vzdignilo sonce in s prvimi žarki posvetilo skoraj v notranjost votline. Tu je sv. Bernardka osemnajstkrat videla Marijo: le ona jo je videla in slišala.

Nehote se vprašam, zakaj se ni Marija razodela tudi drugim, ki so že kmalu v velikem številu spremljali Bernardko? 4. marca 1858 se jih je zbralo že 20.000. Kako je mogoče, da si je Marija izbrala za edino pričjo nepismeno in revno

dekletce? Kdo ji bo verjel? Pomembno sporočilo, ki je namenjeno vsemu svetu, naj bo zaupano tako krhkemu pričevalcu? Mislim, da odgovor lahko iščemo v božjem načrtu, da se ljudem razodeva le toliko, da je dovolj za tiste, ki vero iščejo. Očitno se Bog ne odloča za udarne posege, s katerimi bi neizpodbitno dokazal svojo prisotnost pred velikimi masami ljudi. Človeku ponuja na pol skrita znamenja in mu pusti svobodo, da sam odloča. Ustvaril nas je svobodno, zato hoče biti do nas

obziren in našo svobodo spoštovati. Ko se je štiri leta po prikazovanjih škof v Tarbesu dokončno prepričal, da Bernardka govori resnico, je zapisal: "Ponovno se je izkazalo, da je tisto orodje, katerega se Vsemogočni poslužuje, ko nam pošilja sporočilo svojega usmiljenja, pred svetom najšibkejši". Pred votlino prikazovanj se je med februarjem in julijem 1858 odvil niz dogodkov, ki so za katoličana najpomembnejši v 19. stoletju. Verniku, ki se zagleda v tisto masivno steno z velikansko baziliko na vrhu in skalnato nišo z Marijinim kipom, čas mineva, ne da bi se zavedal. Imel sem vtis, da bi tu kar ostal, nobene želje

nisem imel, da bi šel kam drugam, to je občutek, ki ga imaš le v krajih, kjer ti je zares lepo. Če si v Lurdu, se k votlini vračaš vsak dan, privlači te kot magnet. Posebno doživetje je večerna procesija s svečami. Vsak dan se zbere na tisoče ljudi, v prvi vrsti bolniki in invalidi. Tu se človek zave vse svoje krhkosti in pomena, ki ga ima zaupanje v Boga. Lurd je res božja pot bolnikov in mislim, da se jih na nobeni drugi božji poti ne zbere toliko. Za bolnike skrbijo odlične organizacije, ki imajo tu opremljene domove. Zelo prostorno stavbo imenovano Salus infirmorum upravlja italijanska U.N.I.T.A.L.S.I. Tu so bili

vrednot in začneš sumiti, da se usoda sveta skrivnostno odloča bolj tam, kjer ljudje molijo, kakor pa tam, kjer vladajo, ukazujejo, prekupčujejo in preučujejo. V Lurdu se prepričaš, da bolniki in starčki, ki jim med prsti drse jagode rožnega venca, odločajo bolj kot mogočniki.

V lepem spominu mi bodo za vedno ostali številni prostovoljci, ki so nas spremljali: med njimi so bili ekipa zdravnikov, bolničarji, sestre, ki so skrbele za bolnike dan in noč, spremljevalci, ki so upravljali bolniške vozičke vseh vrst, in to večkrat na dan in tudi na večje razdalje, pomožno osebje, ki je skrbelo za red, razdeljevanje hrane in čistočo na vlakcu ter za nemoteno potekanje

vseh slovesnosti. Bila je to prava četa, kakih 200 ljudi, vsa jim čast.

Bernardkino leto

Po lanskem 150. obletnici prikazovanj je bilo leto 2009 proglašeno za Bernardkino leto. V Lurdu smo odkrivali sledi njene prisotnosti. Največja zanimivost je rojstna hiša, kjer je v krogu številne družine preživel otroštvo. Pod

hišo je speljana struga, ki je nekoč poganjala mlininsko kolo. Bernardkino starši so namreč imeli v najemu mlin. Prostori so lepo ohranjeni in v zgornjem nadstropju je soba, kjer se je 7. januarja 1844 rodila sv. Bernardka. Zaradi raznih nesreč so se starši večkrat preselili in nazadnje dobili revno stanovanje v starem zaporu "le cachot", ki smo ga tudi obiskali. Bernardko je vse življenje mučila kronična astma, a bila je navajena na odrekanje in trpljenje in je znala vse prenesti. Leta 1866 je odšla v samostan v Nevers in postala redovnica. Tam je umrla leta 1879, stara komaj 35 let.

Obisk Bernardkinih bivališč me zopet usmeri v premišljevanje. Krsto z Bernardkinim truplom so v letih po njeni smrti večkrat odprli, zadnjič leta 1925. Njeno telo so vedno našli popolnoma ohranjeno, od kože do okostja in notranjih organov. Za vernike je to čudež, stroka o tem molči. Ostali so le zapisniki zdravnikov in policijskih komisarjev, ki so prisostvovali pregledom trupla. Vsi so si podobni. Znanost zdaj trmasto čaka, kdaj bo ta pojav lahko znanstveno razložila. Razumeli so ga prej ubogi na duhu. Ohranjeno telo mi potrjuje še eno misel. Krščanstvo ni le nekaj duhovnega, ampak je tesno povezano s telesom, z materijo. Neiztrohnjeno truplo je dokaz, da je telo Boga pomembno, kar je pokazal že Jezus, ko se je učlovečil in se po vstajenju prikazoval s pravim telesom. Verujemo tudi, da je bila Marija vzeta v nebo s telesom in se s telesom morda prikazuje tudi zato, da bi nas spomnila, da se bo tudi z nami zgodilo enako. Njeno ohranjenost je jamstvo, da bo ohranjeno tudi naše, ko bomo ob koncu časov vstali od mrtvih. Take in podobne misli me spremljajo na dolgi poti domov in mi dajejo gotovost, da mi je obisk Lurda pomagal, in upam, da tudi vsem drugim, v utrditvi vere.

Danilo Čotar

Kratke

Papež "ni tehnološki" in ne uporablja prenosnega računalnika

Papež Benedikt XVI. je po neizgodi minul teden, ko so mu zaradi padca morali operirati zapestje, v svojo počitniško rezidenco v dolini Aoste za darilo dobil prenosni računalnik, ki pa ga za zdaj še ni uporabil. "Na računalnik ni navajen, on ni tako zelo tehnološki", je pojasnil tiskovni predstavnik Vatikana p. Federico Lombardi. Prenosni računalnik najnovejše generacije znamke Olivetti je papežu v nedeljo podaril predsednik Telecoma Italie Franco Bernabe. "Prenosni računalnik mu omogoča, da lahko dela tudi z eno roko", je darilo komentiral Bernabe. Papež je računalnik sicer z zahvalo sprejel, a uporabil ga še ni. Po besedah Lombardija sveti oče predvsem pri kreativnem pisanju raje uporablja kemični svinčnik. Dopus v Aosti namerava sicer papež izkoristiti predvsem za pisanje svoje druge knjige o Jezusu, ki naj bi izšla ob koncu leta. A zlom desnega zapestja mu je prekržal načrte. Papež se po nesreči sicer dobro počuti. / STA

21. romanje treh Slovenij na Svete Višarje

Rafaelova družba in Zveza evropskih izseljenskih duhovnikov vabita naslednjo nedeljo, 2. avgusta, rojake iz zamejstva, zdomstva in domovine, naj poromajo na Svete Višarje. Pešpot bodo začeli ob 8. uri ob vznožju gore nad Žabnicami, od koder se bodo ob premišljevanju križevega pota skupaj povzpeli k priljubljeni romarski cerkvi Matere Božje. Kdor želi, ima za vzpon na voljo žičnico. Ob 10.30 bodo prisluhnili predavanju etnologa in sociologa Silvestra Gabrščka z naslovom Kje so meje? Slovesno mašo bo ob 12. uri ob somaševanju izseljenskih in drugih duhovnikov daroval koprski pomožni škof msgr. dr. Jurij Bizjak. Ob 13. uri bo na ploščadi za cerkvijo kratkulturni program, ki mu bo sledilo družabno srečanje. Pri programu bo sodeloval Fantovska pevski zbor Dobrova. Srečanje sofinancira Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Drugi Višarski dnevi mladih: Moje korenine?

Kje so moje korenine? Jih poznam? Me kaj zanimajo? So sploh pomembne? Ali se zavedam bogastva in opore, ki mi ju daje zavest, da sem Slovenec/Slovenka in da imam domovino? Na ta in še na vrsto drugih vprašanj bodo iskali odgovore udeleženci drugih Višarskih dnevov mladih (30. julij – 2. avgust 2009), ki jih na Rafaelovi družbi pripravljajo v sodelovanju s Slovensko katoliško misijo v Münchnu. Tako kot lani bodo spoznavali navade in način življenja mladih Slovencev v domovini in po svetu, izmenjavali izkušnje in poglede na domovino Slovenijo ter njeno bogato kulturno in versko zakladnico ter poglede na "novo domovino" Avstralijo, Argentino, Ameriko, Švedsko... Vse to pa bodo popestrili z zanimivimi gosti, s hribolezem, ogledom Kanalske doline in pletenjem prijateljstev. Ker je število udeležencev omejeno na 15, pohitite s prijavo na rafaelova.druzba@siol.net), da zagotovo ne zamudite, saj bo zanimivo, veselo in sproščeno!

30. srečanje Prijateljev Radia Ognjišče

"Povabljeni, da svetu oznanjamo resnico, in to čisto in preprosto"

Govoriti čisto in preprosto resnico so bile besede, ki jih je izrekel župnik Jože Planinšek, ob tem pa omenil poslanstvo, ki ga opravlja Radio Ognjišče tudi s širjenjem in posredovanjem resnice na malce sodobnejši način. Tako kakor so včasih hodili misijonarji po svetu, tako sedaj v naše domove prihaja glas Radia Ognjišče, da prinaša resnico v preprosti, a jasni besedi.

Letošnje, 30. srečanje Prijateljev Radia Ognjišče je potekalo pri svetem Jožefu v Celju na 15. navadno nedeljo, 12. julija. Srečanje so pričeli, kakor se za Gospodov dan spodobi, s sveto mašo, pri kateri je najprej spregovoril glavni in odgovorni urednik radia Ognjišče Franci Trstenjak, ki je vsem izrekel dobrodošlico in se zahvalil za podporo, ki jo ljudje izkazujejo Radiju Ognjišče; obenem se je zahvalil tudi tokratnim gostiteljem lazariatom z Jožetovega hriba. Tamkajšnji župnik Jože Planinšek, ki je sveto mašo vodil ob pomoči glavne

župniku Jožetu Planinšku še nekaj vprašanj, malce v opis in oris življenja in dela na Jožetovem hribu. In ko je beseda nanesla na finance, je župnik povedal, da ima zaupanje v sv. Jožefa in videti je, da je to zaupanje res popolno, saj se pri njih še vedno gradi. Beseda je nanesla tudi na dom starejših-Martino hišo in osta-

ga urednika Radia Francija Trstenjaka, je v svojem nagovoru pri maši izpostavil, da smo vsak dan znova povabljeni, da svetu oznanjamo resnico, in to čisto in preprosto. In kakor so imeli preroki težave v preteklosti, tako jih imajo tudi danes. Besede so nanesle tudi na preroštvo blaženega Antona Martina Slomška in na novodobne misijonarje, ki jih predstavlja Radio Ognjišče, saj širi s svojimi valovi preprosto in jasno resnico med ljudi, kljub trenutnemu medijskemu enoumju. Pred koncem maše je Jure Sešek zastavil duši centra sv. Jožefa nad Celjem,

lo ponudbo središča in, če velja, da boš žel, kar boš sejal, bo pri njih žetev še obilna. Po sveti maši se je več kot 1300 prijateljev in poslušalcev Radia Ognjišče, ki so se zbrali z namenom druženja, lahko odločalo za bogat spremljevalni program. Sicer pa so besede,

izrečene na prvem srečanju Prijateljev Radia Ognjišče v letu 1995 "Skup držimo, pa bo šlo!" stalni spremljevalec tako z besedo kakor dejanji že 15 let. Tako kakor pri sveti maši je tudi na prostoru pred Domom sv. Jožefa prišlo do iskrenih stiskov rok in objemov prijateljev iz različnih koncev Slovenije. Mnogi so na tokratno srečanje prišli z avtobusi, spet drugi so srečanje izkoristili za lep družinski izlet, vsi skupaj pa za srečanje s prijatelji, kamor spada tudi Radio Ognjišče. Prijetno sončno popoldne je minilo ob ogledu filma s 7. radijskih počitnic, prisluhnili so orgelskemu koncertu, se spre-

hodili po prostorih doma in okolice, si ogledali igro lju-bitelskega gledališča Teharje ali pa le v miru in tišini premišljevali v prostorih cerkve. Seveda je za do-

bro razpoloženje poskrbel tudi ansambel Dori in mnogi so se ob zvokih prijetne glasbe tudi zavrteli. In tako so še enkrat imeli priložnost videti tudi drugo plat Radia Ognjišče, malce bolj televizijsko, saj so voditelje in sodelavce lahko tudi videli in z njimi malce poklepetali. / (rkc)

PEVMA Slavnostno odprtje športno-kulturnega središča Pevma, Štmaver, Oslavje

Naj bo skupen dom športa, kulture, prijateljstva in sodelovanja!

Z lepim ljudskim slavljem so v petek, 24. julija, uradno odprli in predali namenu novo športno-kulturno središče Pevma-Štmaver-Oslavje, ki so ga domačini po več desetletjih končno le dočakali. Slavje se je v Pevmi začelo z odkritjem plošče pred vhodom na glavni cesti, nakar je goriški župan Ettore Romoli - ob njem sta stala nadškof msgr. Dino De Antoni in predsednik rajonskega sveta Lovrenc Peršolja - slovesno prerezal trak oz. trakova s slovenskimi in italijanskimi barvami. Na pokritem odru nad lepim prireditvenim prostorom so se nato zbrali ugledni gostje. Poleg že omenjenih so bili pokrajinska odbornica Mara Černic in poudarila, da je že pred leti pokrajina prva začela verjeti v ta projekt. Primožič in Peršolja se je zahvalila za vztrajnost, saj smo tudi tako dokazali, da smo dejaven del goriške stvarnosti, da "tu stojimo". Odslej naj se novi center še naprej razvija s prisotnostjo ljudi, "saj to je življenje". Predsednik goriškega CONI-ja in deželni svetnik Giorgio Brandolin je prinesel tudi pozdrav deželne uprave FJK in se veselil vzdušja na novem igrišču; tudi naš šport, je rekel, je namreč vedno bolj "športna kultura" in kraj združevanja, vedno manj pa prežet s tekmovalnostjo. K mikrofonu je stopil tudi nadškof De Antoni, ki je prisotne presenetil z duhovito pripombo: "Ko vstopiš v kakšno slovensko cerkev na tem ozemlju, takoj opaziš sledove Toneta Kralja. Ko bom obiskoval župnije, bom odšel moral reči: Tod mimo je šel g. Marjan". G. Markežič je namreč uredil cerkvene prostore v Sovodnjah in pri sv. Ivanu. "Očitno ima srečo. Drugi so delali 40 let, on pa dve. Toda povejte resnico: ko ne bi bilo njega, bi se zadeva gotovo še zavlekla". Tudi zato se je javno zahvalil župniku. Blagosloviti tako kulturno središče je nekaj zelo lepega, je poudaril nadškof, ker "krščanska skupnost ljubi človeka v vseh njegovih razsežnostih". Po očenašu in molitvi, ki jo je izrekel g. Markežič, je nadškof blagoslovil "športne objekte, vse, ki so nam jih priskrbeli, in vse, ki bodo v njih krepili telo in duha. Druženja ob športu, kulturi in razvedrilu naj nam bodo spodbuda za napredovanje tudi v dobroti, prijaznosti, pravičnosti in potrpljenju". Končno so na svoj račun prišli otroci. V krajšem kulturnem sporedu se je najprej predstavila skupina učencev osnovne šole Josip

Nadškof blagoslovlja

Novo središče leži sredi treh vasi, Pevme, Štmavra in Oslavja, med osnovno šolo, župniščem in cerkvijo; prostor je obdan z zelenjem in s parkom, v bližini je tudi parkirišče. "Upam in želim torej, da bi to središče res služilo večnamensko, predvsem za medsebojno povezovanje, za potrebe domače šole, za udejstvovanje na športnem in kulturnem področju, za organizacijo raznih turnirjev, rekreacijo". Zaradi tega predsednik okrožnega sveta upa, "da bi bilo središče res živo in da bi privabilo predvsem čim več mladine". Trud teh, ki so veliko delali, da je naša skupnost končno dočkala ta dan, pa še ni končan, "saj sredi centra stoji stavba, ki bi s primernimi popravili lahko postala poleg sedeža okrožnega sveta tudi sedež domačih društev, organiza-

večjega pomena, ker sploh še ne razpolagata niti z najmanjšim prostorom, kjer bi se vaščani srečevali. Primožič je nato še podrobneje orisal dolgo pot uresničitve novega objekta. Veliko časa je bilo za pravljenega z načrti. Prvi je bil izdelan v 80. letih in je predvideval izgradnjo telovadnice, a je propadel. Drugi načrt je predvideval samo športno igrišče, toda bilo bi odmaknjeno od vaškega središča.

potrebno ponoviti celoten postopek. Končno se je tudi to rešilo in "danes tu praznujemo". Od danes naprej "imamo ob naših domovih še skupen dom, kjer naj vzklijejo nova prijateljstva, stara pa naj se utrdijo, in kjer naj zaživi novo sodelovanje. Tukaj lahko skupno obujemo in potrjujemo naše korenine. Med temi zidovi bodo znali mladi s ponosom in častno predstavljati našo skupnost".

V začetku 90. let je prišlo do preobrata. Župnišče v Pevmi je bilo več let zapuščen in potrebno nujnih popravil. Tako se je porodila zamisel, da bi ta prostor izkoristili za potrebe vaške skupnosti. Lokacija je bila idealna. Takratni župnik Makuc je brez pomislekov privolil v načrt. Stavba je bila zgrajena večinoma s prispevki vaščanov, vključena kot lastnina občine Pevma (Kirchengemeinde, la Comune, op. ur.), "kot je v slovenskem jeziku zapisano v zemljiški knjigi". Ob sedežu župnije sta tam delovali tudi knjižnica in posojilnica. V črnih 30. letih je takratni župnik Jože Abram v tistih prostorih organiziral in vodil učenje slovenskega jezika za osnovnošolce. Zato prostor sodi med temelje naše narodne in kulturne prisotnosti na Goriškem. Začela so se dogovarjanja z občinsko upravo. Medtem se je vanjo preselil tudi okrožni svet. S prostovoljnim delom so za silo uredili notranje prostore in okolico. "Prepričanje, da smo na pravi poti, nam je dajalo še večje zagona". Pridobili so prva finančna sredstva, začeli izdelovati nov načrt. Na prošnje se je odzvala tudi pokrajinska uprava, ki je dodelila finančne prispevke, za njo še občinska uprava. Leta 1998 je bilo vse pripravljeno za izvršitev projekta, vendar je prišlo do novih zapletov. Zemljišče namreč ni imelo namembnosti za športne objekte. Potrebno je bilo čakati na spremembo regulacijskega načrta, ki je bil sprejet l. 2001. Zaradi stečaja gradbenega podjetja je bilo nato

Župan Romoli je rekel, da je res zadovoljen z uradnim odprtjem športnega središča; lahko bi bil še bolj zadovoljen, ko bi projekt ne bil zasnovan pred dolgimi 40 leti. "To je eden glavnih problemov

demdesetih letih, pravi načrt pa je bil izdelan v devetdesetih letih, ko je okrožnemu svetu predsedoval Silvan Primožič. Pravi povod za izdelavo novega načrta je bil finančni prispevek CONI-ja s posredovanjem goriške pokrajine. Arhitektu Jožetu Ceju so tedaj zaupali izdelavo načrta, ki ga je uradno predstavljal jeseni 1998, šele decembra 2002 ga je odobril občinski odbor, ki ga je takrat vodil župan Vittorio Brancati. Poleg omenjenega prispevka je primerno vsoto nakazala tudi goriška občina. Jeseni 2004 so se končno začela dela, toda že dve leti kasneje je prišlo do prvih zapletov zaradi stečaja trdnice pred zaključkom gradnje. Počakati so morali vse do jeseni 2008, da se je na gradbišču spet pojavila skupina delavcev. 12. junija letos so postavili še koše za košarko in igrišče je bilo res končno. "Končno lahko rečemo, da ima tudi naš rajon športno igrišče". Za postavitve stalnega odra se je Peršolja na poseben način zahvalil svojcem in prijateljem pokojnega Iva Jazbarja, ki so prispevali v njegov spomin, kot je tudi zapisano na spominski plošči ob vhodu.

cij, zborov, primeren prostor za razstave in prireditve". Ob koncu govora se je Peršolja zahvalil še svojemu predhodniku Silvanu Primožiču, arhitektu Ceju, ki je vsa ta leta spremljal načrt, arhitektu Vittoriju, inženirju Spanoju, goriški občinski upravi, CONI-ju in goriški pokrajinski upravi. Prav tako se je zahvalil vsem sodelavcem pri organizaciji praznovanja, župniku Marijanu Markežiču, društvu Sabotin, Športnemu društvu Naš Prapor, prizadevnim domačinom in otrokom, ki jim je središče v prvi vrsti namenjeno. Tudi Silvan Primožič je izrazil zadovoljstvo ob odprtju večnamenske strukture, ki bo postala "duša naših vasi". Športno, kulturno in rekreacijsko delovanje v teh vaseh ni moglo dosegati zadovoljive ravni zaradi pomanjkanja ustreznih prostorov. V Štmavru imamo KD Sabotin, ki odlično deluje na kulturnem in družbenem področju, prikrajšani pa so bili zlasti glede športnega in rekreacijskega delovanja, kar je še najbolj občutilo domače društvo Naš prapor. Novi objekt "bo končno zapolnil to vrzel". Za Pevmo in Oslavje pa je še

ne Pevma (Kirchengemeinde, la Comune, op. ur.), "kot je v slovenskem jeziku zapisano v zemljiški knjigi". Ob sedežu župnije sta tam delovali tudi knjižnica in posojilnica. V črnih 30. letih je takratni župnik Jože Abram v tistih prostorih organiziral in vodil učenje slovenskega jezika za osnovnošolce. Zato prostor sodi med temelje naše narodne in kulturne prisotnosti na Goriškem. Začela so se dogovarjanja z občinsko upravo. Medtem se je vanjo preselil tudi okrožni svet. S prostovoljnim delom so za silo uredili notranje prostore in okolico. "Prepričanje, da smo na pravi poti, nam je dajalo še večje zagona". Pridobili so prva finančna sredstva, začeli izdelovati nov načrt. Na prošnje se je odzvala tudi pokrajinska uprava, ki je dodelila finančne prispevke, za njo še občinska uprava. Leta 1998 je bilo vse pripravljeno za izvršitev projekta, vendar je prišlo do novih zapletov. Zemljišče namreč ni imelo namembnosti za športne objekte. Potrebno je bilo čakati na spremembo regulacijskega načrta, ki je bil sprejet l. 2001. Zaradi stečaja gradbenega podjetja je bilo nato

Nedelja, 26. julija: sv. birma v Pevmi (foto B. Prinčič)

naše države; če ga ne bomo rešili, bomo hudo zaostajali pri uresničevanju infrastrukture". Središče v Pevmi pa ni samo športno igrišče, ampak kraj združevanja in kulturnega snovanja celotne skupnosti. Romoli se je za prisotnost zahvalil tudi kolegu Brulcu in vsem prijateljem Slovincem. V imenu pokrajinske uprave je navzočo pozdra-

vila odbornica Mara Černic in poudarila, da je že pred leti pokrajina prva začela verjeti v ta projekt. Primožič in Peršolja se je zahvalila za vztrajnost, saj smo tudi tako dokazali, da smo dejaven del goriške stvarnosti, da "tu stojimo". Odslej naj se novi center še naprej razvija s prisotnostjo ljudi, "saj to je življenje". Predsednik goriškega CONI-ja in deželni svetnik Giorgio Brandolin je prinesel tudi pozdrav deželne uprave FJK in se veselil vzdušja na novem igrišču; tudi naš šport, je rekel, je namreč vedno bolj "športna kultura" in kraj združevanja, vedno manj pa prežet s tekmovalnostjo. K mikrofonu je stopil tudi nadškof De Antoni, ki je prisotne presenetil z duhovito pripombo: "Ko vstopiš v kakšno slovensko cerkev na tem ozemlju, takoj opaziš sledove Toneta Kralja. Ko bom obiskoval župnije, bom odšel moral reči: Tod mimo je šel g. Marjan". G. Markežič je namreč uredil cerkvene prostore v Sovodnjah in pri sv. Ivanu. "Očitno ima srečo. Drugi so delali 40 let, on pa dve. Toda povejte resnico: ko ne bi bilo njega, bi se zadeva gotovo še zavlekla". Tudi zato se je javno zahvalil župniku. Blagosloviti tako kulturno središče je nekaj zelo lepega, je poudaril nadškof, ker "krščanska skupnost ljubi človeka v vseh njegovih razsežnostih". Po očenašu in molitvi, ki jo je izrekel g. Markežič, je nadškof blagoslovil "športne objekte, vse, ki so nam jih priskrbeli, in vse, ki bodo v njih krepili telo in duha. Druženja ob športu, kulturi in razvedrilu naj nam bodo spodbuda za napredovanje tudi v dobroti, prijaznosti, pravičnosti in potrpljenju". Končno so na svoj račun prišli otroci. V krajšem kulturnem sporedu se je najprej predstavila skupina učencev osnovne šole Josip

Tri kotalkarice društva Vipava

ga praporja in Olympie. Pod bližnjimi šotori so člani krajevnih društev bogato pogostili vse prisotne, ki so si na sedežu okrožnega sveta lahko tudi ogledali razstavo

Lovrenc Peršolja

Silvan Primožič

slik Vilija Prinčiča o poteku del in pa razstavo umetnin iz lesa in železa Slavka Pahorja. Dan kasneje, v soboto, 25. julija, se je praznovanje sv. Ane nadaljevalo s koncertom rock skupin Simplex, U-Kop, Kanalje in Maff. Mladostniški večer, ki je izzvenel v rockovskih ritmičnih krajevnih skupin tostran in onstran meje, se je nadaljeval pozno v noč.

V nedeljo, 26. julija, je med sv. mašo nadškof Dino De Antoni podelil zakrament sv. birme šestim fantom in dvema dekletoma iz Pevme ter fantu iz župnije v Svetogorski ulici. Mlade je pozval, naj Kristusu dajo na razpolago svoje talente in sposobnosti - svojih pet preprostih hlebkov in dve ribici, da bi iz njih On pomnožil še več dobrih dejanj v korist skupnosti, za katero bodo birmanci odslej še bolj odgovorni. Po maši je bila tradicionalna procesija sv. Ane. Program štiridnevnega slavlja so v nedeljo popoldne sklenili igralci

Abram s prizorčkom o Piki Noga-vički. Na igrišču, ki je primerno za odbojko, košarko, kotalkanje, mali nogomet, ples in druge prireditve, so se s solističnimi in skupinskimi točkami res lepo izkazale kotalkarice društva Vipava s Peči z Ostržkom, za njimi mlada Greta Primožič, nato mali košarkarji društva Dom ter odbojkarji Naše-

dramske skupine Prosvetnega društva Štandrež. Božo Tabaj, Majda Zavadlav in Marko Brajnik so na odru predstavili uspešno Čudna bolezen ob tehnični pomoči Jožka in Franka Kogoja in ob "šepetalski" pomoči Marinke Leban. Zaključni pozdrav in zahvalo organizatorjev je izrekel Vili Prinčič. / DD-AC

POGOVOR Pokrajinska odbornica Mara Černic

Odpadki so in vedno bodo problem. Moramo ga samo upravljati!

V začetku meseca julija je pokrajinski odbor sprejel sklep, s katerim se bo začel postopek, ki bo privedel do sestave novega pokrajinskega načrta za upravljanje s komunalnimi odpadki. O tem smo se pogovorili z odbornico Maro Černic.

Kako poteka zadeva?
Do lani smo sestavili programske smernice, t. j. politično usmeritev glede upravljanja odpadkov. Te smo posodobili in začeli postopek, ki bo pripeljal do priprave načrta.

Kaj se je bistvenega spremenilo?

Izhodiščne točke so ostale v bistvu iste: prva je ta, da nočemo novih odlagališč na področju pokrajine. Odlagališče v Krmini bo dokončno zaprto l. 2010. Nadalje želimo do l. 2012 doseči, da bi bilo ločeno zbranih odpadkov 65%. Leto 2008 smo sklenili z 58,9%. Naše območje se očitno dobro odziva. Občina Trzin, ki je začela zadnja, je že dosegla zelo visoke odstotke. Problem ostaja občina Gratež, kjer dosegajo komaj 28%. Če bi tudi ta turistični kraj začel z ločenim zbiranjem odpadkov, bi takoj dosegli 65%. Novost glede Grateža zadeva tudi ločeno zbiranje alg. Obalne občine imajo namreč veliko težav z algami. Te so lahko do pred kratkim prevlačili samo v odpad, kar pa je precej drago. Peljati tono odpadkov v odlagališče namreč stane 180 evrov; in v Gratežu imajo letno na tisoče ton alg. Po novem zakonu jih bodo lahko nosili v kompostarno. Pokrajinski načrt se osredotoča na ločevanju odpadkov in njihovem razgrajevanju, torej na obratih, ki nato predelujejo odpadke. Na našem ozemlju imamo kompostarno v občini Moraro; tam je tudi obrat, kjer ločujejo steklo, papir, pločevinke in plastiko. Tam bomo tudi uredili velik ekološki otok,

kamor bodo ljudje lahko nosili tudi odpadna olja, baterije ipd.

Koliko odpadkov sploh "proizvajamo" in kako jih upravljate?

L. 2008 smo imeli v pokrajini 71.200 ton odpadkov; mislimo, da bi to vsoto lahko še zmanjšali. Če bomo dosegli 65% ločenih odpadkov, ki gredo v reciklažo, bo mešanih ostalo 35%. Ti pa gredo v razgraditev; danes se v odlagališče, ki ga bomo zaprli prihodnje leto, ostalo pa v sežigalnico v Trstu. Alternativa slednji je nov industrijski obrat, ki naj bi razgrajeval odpadke na principu t. i. pirolize. Nameravamo narediti strokovno študijo, če tak obrat nudi dovolj jamstev naprej za zdrave ljudi, nato pa za okolje. Glede tega se seznanjamo s podobnimi obrati v Toskani in na Škotskem. Razmišljamo tudi o t. i. servisnem odlagališču, morda o tistem v Stari Gori, ki pa je po obsegu dokaj majhno.

Problem odpadkov je prisoten in vedno tudi bo. Moramo ga samo upravljati na najboljši možen način. Končne rešitve ni. Vsi pa moramo težiti po cilju "zero waste" (nič od-

padkov).

Je to sploh možno?

Ne v sistemu, kakršen je naš. Problem so embalaže. Problem je v tem, kako blago kroži po svetu, kako proizvajamo. Lahko si predstavljamo, da bo npr. s krizo petroleja okrog nas vse manj plastike. Verjetno se bomo spet bolj usmerjali v les, steklo in druge materiale. Sistem "zero waste" ponekod uvajajo v ZDA, sicer v majh-

nih stvarnostih. Sicer pa niso problem samo komunalni odpadki, ampak tudi industrijski in obrtniški. Vsekakor si lahko prizadevamo za čim višji odstotek reciklaže, to pa ja! Ekonomska kriza je živo prisotna, obenem sili ljudi k večji varčnosti; že zato bo v naslednjem obdobju nekaj odpadkov manj.

Je pokrajinska uprava zadovoljna z dosedanjim upravljanjem odpadkov?

Da, zelo smo zadovoljni, ker dosegamo dobre rezultate. Občani se dobro odzivajo, nekatere, zlasti manjše občine imajo visoke odstotke, kar se tiče ločenega zbiranja odpadkov. Mi ciljamo na večno samostojnost naše pokrajine; radi bi bili čim manj odvisni od Trsta. Sežigalnice so danes rentabilne, ker jim država dela neke vrste popustov pri obračunu v zameno za proizvodnjo energije. To vrsto prispevkov naj bi v kratkem opravili, zato pričakujemo, da se bo cena na tono odpadkov znižala. V naših smernicah smo izrazili željo naše uprave, da bi

občani plačevali vedno manj, ne pa vedno več. Kako pa bo s tem, točno še ne vemo.

Mi smo torej poverili nalogo za sestavo omenjenega načrta družbeni navezi. Podjetji, ki delujeta na državni ravni, skrbita tudi za presojo o vplivu upravljanja z odpadki na okolje. Oktobra naj bi osnutek načrta prišel v pokrajinski svet; ko ga bo ta vzel na znanje, bo osnutek objavljen. Naslednji trije meseci so na razpolago za

pripombe in opombe, ki jih bodo pristojni uradi nato pregledali. Z začetkom prihodnjega leta nameravam predstaviti svetu dokončni načrt, ki ga bo pokrajinski svet odobril in posredoval deželni upravi. Ta ga mora namreč dokončno sprejeti. Mi smo ga sicer že imeli, želeli pa smo novega, ker smo cilje starega že dosegli in smo tega hkrati želeli izboljšati.

Kam naj se obrnejo ljudje, ki bi hoteli kaj več vedeti o tem?

Vsa dokumentacija je na razpolago na spletni strani goriške pokrajine. Kdor bi rad sodeloval pri sestavi načrta, se lahko vključi v sistem. Na spletni strani bo našel elektronske naslove, kamor poslati svoje predloge in pripombe. Že na sestanek o okoljski presoji smo povabili številne subjekte, tudi s slovenske strani.

Naravoslovnotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani pripravlja za konec avgusta v Novi Gorici strokovno posvetovanje na temo Gospodarjenje z odpadki. Vprašali so me, ali bi ob tej priložnosti lahko obiskali naše ozemlje. Obrazložila jim bom naš sistem. Gospodarjenje z odpadki je zanimiva tema, ker bodo ob tem pripravili analizo stanja in delovanja sistema ter tudi primerjavo z nekaterimi evropskimi državami. Zadovoljna sem, da se bomo lahko kaj pogovorili. Pri tem bo lahko marsikaj zanimivega tudi za nas. / DD

Obvestila

Vsakoletno romanje na Barbano goriške in tržaške škofije bo v ponedeljek, 31. avgusta 2009. Sv. mašo ob 11. uri bo vodil goriški nadškof Dino de Antoni.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško prireja od 13. do 18. oktobra tradicionalni izlet "po poteh spominov" in "na mandarine" za obisk krajev Bihač, Kozara, Drvar, Jajce, Travnik, Sarajevo, Foča, Čapljina, Medjugorje, Mostar, dolina Neretve, Gradac itd. Do zasedbe razpoložljivih prostorov na avtobusu vpiše Saverij R. (tel. št. 0481 390688), Ivo T. (0481 882024), Ema B. (0481 21361) in Ana K. (0481 78061).

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško sporoča, da bo društveni sedež na korzu Verdi 51 zaradi počitnic zaprt od 5. do 31. avgusta. Za morebitne informacije lahko kličete na tel. št. 0481 532092 (Emil D.) ali 0481 390688 (Saverij R.).

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 31.07.2009 do 06.08.2009)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz;

na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob nedeljah, od 20.00 do 21.00, na soboto ob 15. uri. Spored:

Petek, 31. julija (v studiu Andrej Baucon): Poletni večeri: najboljša domača narodnozabavna in zabavna glasba turbo dance, vroče novice, zanimivosti in humor.

Sobota, 1. avgusta (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v beneškem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 3. avgusta (v studiu Andrej Baucon): Poletni sodobni sound, najboljši svetovni in domači hiti (nekoč in danes), vroče novice, zanimivosti.

Torek, 4. avgusta (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 5. avgusta (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Romanje v Lurd - Izbor melodij.

Četrtek, 6. avgusta (v studiu Niko Klanjšček): Poletje po domače.

Ob uspešno
opravljenem študiju
iz ekonomskih
in turističnih ved
iskreno čestita
TATJANI DEVETAK
PD Vrh Sv. Mihaela

Kratke

Kaplje kulture od 3. do 7. avgusta

Zveza slovenskih kulturnih društev v sodelovanju z goriško pokrajino in pokroviteljstvom občine Gorica je avgusta 2008 organizirala pobudo Kapljice kulture - Gocce di cultura - Gotis di culture - Kulturtropfen in Ljudskem vrtu na Verdijevem korzu v Gorici. Pobuda je priklicala vsak večer lepo število radovednežev in darovalcev kulturnih "kapljic". V petih avgustovskih večerih so se v 43 točkah predstavili kar 103 nastopajoči. Ustvarjalci so na zanimiv, svež in duhovit način, vsak v svojem jeziku predstavili raznovrsten program, kolaž prepletajočih se nastopov plesalk, pevcev, pesnikov, glasbenikov ter tako utrjevali sožitje in tkali niti med sosedi na kulturno mešanem območju. Kapljice kulture bodo prikupljale tudi letos, in sicer od 3. do 7. avgusta, od 21. do 22. ure v Ljudski vrt na Verdijevem korzu v Gorici. Kdor hoče Gorici darovati svojo "kapljico kulture", naj se vpiše na sedežu ZSKD (Verdijev korzo št. 51, tel. 0481 531495 ali mobi 3939297235, e-mail: gorica@zskd.org, www.zskd.eu). Nastop naj ne traja manj kot 1 minuto in več kot 5 minut. Dne 6. avgusta je večer posvečen temi miru v spomin na Hiroshimo.

Šolske vesti

V vročih poletnih dneh je na mestni osnovni šoli Oton Župančič v ulici Brolo vse živo, ker se uradi didaktičnega ravnateljstva selijo na sedež nižje šole Ivan Trinko v ulici Grabizjo, kjer bo od septembra dalje sedež Večstopenjske šole, ki jo bo vodila ravnateljica Elisabetta Kovic. Medtem so stekla dela za preureditev prostorov, na katera smo čakali že več desetletij. Večja hala v pritličju šolskega dela je namreč neizkoriščena, ker je dolgo ostala nedokončana in jo uporabljajo le kot skladišče. Gre za počasne korake, vendar nekaj se le premika. Na začetku julija so namreč tehnični uradi določili načrtovalce, ki bodo pripravili preliminarne, dokončni in izvršilni načrt, za katerega imajo na razpolago 140 dni.

Nekoliko na boljšem je postopek za obnovo stavbe v ulici Rocca v severnem delu mesta, kjer naj bi našle svoje mesto slovenske občinske jasli. Dokončni in izvršilni načrt sta pripravljena in čakata na odobritev občinskega odbora, ki je preliminarne načrte dal zeleno luč že meseca marca. Avgusta bo predvidoma javna dražba, nakar bo izbrano podjetje, ki bo moralo opraviti gradbeni poseg. Pričakovati je, da bi občinske jasli odprli na začetku šolskega leta 2010-11.

Na slovenskih višjih šolah pa je stekla razprava o njihovi podobi po uvedbi reforme, ki bo stekla prav tako v šolskem letu 2010-11. Govori se o tem, da bi bilo nujno ohraniti dve ravnateljstvi in šest višješolskih smeri, dokončnih sklepov pa zaenkrat še ni. Nekaj sprememb pa vendarle bo, in to tako na licejskem kot na tehničnem polu. Kaj več se bo izvedlo v naslednjih mesecih.

Overnight: uspešna pobuda za varnost mladih

Sobotne brezplačne nočne vožnje iz Gorice in Tržica do Sesljana in nazaj so se izkazale za uspešne. Pobuda, ki so jo uvedli leta 2006, se je s časom kmalu lepo uveljavila, saj so mladi radi izkoristili priložnost. Njeni pobudniki so goriška pokrajinska uprava, omenjeni občini, prevozno podjetje APT in zdravstvena ustanova. Projekt ima namreč za cilj ne le varno vožnjo do obmorskih zabavišč, ampak tudi informacije o varnosti in odvisnostih. V Sesljanu so zato celo noč prisotni tudi prostovoljci in operaterji, ki so na razpolago za pogovor ali pomoč. Vožnje so letos štartale sredi junija, predvidene pa so do 5. septembra. Iz Gorice odpotuje avtobus pri Rdeči hiši ob 21.45, iz Tržica ob 22.15 (Via Pocar) in 22.25 (Via Valentini), v Sesljan pa pripelje ob 22.40. Iz Sesljana se vrača ob 1.10, 2.10, 3.10 in ob 4.10.

Ob nekdanjem mejnem prehodu

Občinski praznik Šempeter Vrtojba

Občina Šempeter-Vrtojba praznuje vsako leto ob koncu meseca julija občinski praznik, ki se običajno začne s slavnostno občinsko sejo, na kateri župan Dragan Valenčič poda poročilo o opravljenem delu in o programih, ki jih občinska uprava namerava uresničiti še v tem letu. Tako je bilo tudi letos, in sicer v soboto, 25. julija, ko so zaslužnim krajanom podelili priznanja za njihove dosežke na raznih področjih. Istega dne je občina pripravila slavnostni večer, ki se je odvijal na velikem parkirišču ob nekdanjem mejnem prehodu Vrtojba-Standrež. Za ta večer je občina povabila člane štandreške dramske skupine, ki so z vedro igro Stari greh, v režiji Janeza Starine, začeli program in nastopajoča

Majda Zavadlav in Božidar Tabaj pričarala prijetno razpoloženje med številnimi udeleženci občinskega praznika. Na večeru je spregovoril tudi župan Valenčič in čestital vaščanom ob občinskem prazniku in zaželel, da bi se lepo počutili na družabnem večeru, ki ga občina prireja v zahvalo vsem, ki skrbijo za dobrobit krajevne skupnosti, predvsem tistih, ki so s svojim delom in požitvalnostjo

prispevali k ugledu domačega kraja. Na večeru so nagradili tudi tri mladinske glasbene skupine. Družabnost se je z glasbo zavlekla v zgodnje jutranje ure.

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA

Novo!

Andreja Korenčan

ŽIVLJENJE IN DELO ANGELE BOŠKIN

PRVE ŠOLANE MEDICINSKE SESTRE NA SLOVENSKEM

Andreja Korenčan

ŽIVLJENJE IN DELO ANGELE BOŠKIN

prve šolane medicinske sestre na Slovenskem

Goriška Mohorjeva družba / Knjiga o Angeli Boškin iz Pevme Žlahten prispevek h globljemu poznavanju zaslužne rojakinje

Krst nove knjige Goriške Mohorjeve družbe o življenju in delu Angele Boškin (1885-1977), prve šolane medicinske sestre na Slovenskem, ki se je rodila ter po dolgem in plodnem življenju umrla v Pevmi pri Gorici, je v četrtek, 23. julija, ob cerkvi v njeni rojstni vasi doživel res prisrčen sprejem. Dogodka, s katerim se je začelo štiridnevno praznovanje zavetnice sv. Ane, o katerem poročamo na 6. strani, se je udeležilo lepo število ljudi iz vse Goriške, predvsem pa vaščanov, tudi takih, ki se ohranjajo spomin na ugledno rojakinjo, ki počiva na bližnjem pokopališču. Po uvodnem glasbenem utrinku - na rog sta zaigrala Jakob Fajt in Damjan Klanjšček, gojenca Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel - je prisotne pozdravil pevski župnik Marijan Markežič. Poleg goriškega nadškofa De Antonija, predsednika GMD msgr. Simčiča in drugih predstavnikov krajevnih kulturnih ustanov, so namreč bile navzoče gostje iz osrednje Slovenije. Poleg mla-

de Andreje Korenčan iz Naklega pri Kranju, avtorice diplomske naloge, ki jo je v zbirki Naše korenine izdala GMD, so se večera udeležile predstavnice slovenskih medicinskih sester in šolskih zdravstvenih ustanov, ki jim je bila in je še Angela Boškin za vzor. Navzoče so bile mentorica diplomskega dela, višja medicinska sestra Andreja Mihelič Zajec, somentorica diplomirane medicinske sestre Irena Keršič Ramšak, predsednica Zbornice-Zveze medicinskih sester Darinka Klemenc in Djurdje Sima, predsednice društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov iz Ljubljane. Sredi občinstva je sedela tudi Danica Židanik, vnukinja Angeline sestre Viktorije.

O Angeli Boškin je nato najlepše spregovoril dokumentarno-igrani film *Poti k ljudem* (RTV Slo), ki nazorno prikazuje njeno življenjsko pot in vsebuje nekaj dragocenih odlomkov iz pogovora z njo, ko je zadnja leta preživljala v rodni Pevmi. Poklic skrbstvene sestre je izbrala, ker je življenje želela "napolniti z globljim

Oskar Simčič in Irena Keršič Ramšak

smislom". Obsežno znanje je pridobila na Dunaju, nato pa na Slovenskem s potrpežljivostjo in iznajdljivostjo orala ledino kot "sončni žarek" sredi revščine in zaostalosti. Z empatijo je hodila iz kraja v kraj po domovih in skrbela za ljudi, za njihovo nego, prehrano in vzgojo, saj, je trdila, "človek mora razumeti ne le bolnike, a tudi prostitutko in tatu" in iskati

rešitve. Najhujši je bil njen boj proti nevednosti in nezaupljivosti, smo slišali iz njenih ust. Najlepša leta je posvetila najšibkejšim in najbolj potrebnim. Stara 59 let je zaprosila za upokojeve in se vrnila domov, kjer pa je še naprej delala veliko dobrega za ljudi. Predsednik GMD msgr. Oskar Simčič je izrazil svoje veselje nad knjižno novostjo, ki odkri-

Andreja Korenčan in Marijan Markežič

va bogastvo, skrito v naših ljudeh. "Misli na Angelo Boškin me navdaja z optimizmom in razblijni strah na začetku moje poklicne poti", je povedala Irena Keršič Ramšak: "Krajani ste lahko res ponosni nanjo". Tudi nadškof Dino De Antoni, ki ga je g. Markežič pozdravil kot "našega prijatelja, ki ceni slovensko kulturo", je pohvalil lik sestre, ki je gledala na svoje življenje kot na poslanstvo. Oglasilo se je tudi nekaj vaščanov, ki so povedali, kako je bila vedno pripravljena pomagati in kako je bila tudi dejavna na kulturnem področju, zaradi česar jo mnogi hranijo v najlepšem spominu. / DD

zdravstveni negi". Njenega dela in pomena se dobro zaveda 16 tisoč slovenskih sester, je povedala Irena Keršič Ramšak: "Krajani ste lahko res ponosni nanjo". Tudi nadškof Dino De Antoni, ki ga je g. Markežič pozdravil kot "našega prijatelja, ki ceni slovensko kulturo", je pohvalil lik sestre, ki je gledala na svoje življenje kot na poslanstvo. Oglasilo se je tudi nekaj vaščanov, ki so povedali, kako je bila vedno pripravljena pomagati in kako je bila tudi dejavna na kulturnem področju, zaradi česar jo mnogi hranijo v najlepšem spominu. / DD

Tržaška revija

Izšla Mladika 5-6 skupaj z Biltenom 44. Drage

Sredi julijske vročine je izšla nova, dvojna številka tržaške revije Mladika. Slika z 8. zamejskega festivala amaterskih gledališč v Mavhinjah na platnici opozarja na nedavno zaključeno uspešno umetniško pobudo, ki je privedla k sodelovanju veliko število zamejskih amaterskih odrov.

V uvodni misli razmišlja pisec o uspešnem kulturnem delovanju v našem "zamejskem" prostoru in o njegovih pozitivnih ter negativnih platih. Pri tem kulturnem vrenju pa, ugotavlja, je moteče "pomanjkanje vere in zaupanja pri institucijah in posameznikih", ravnodušnost širokih množic, zastarela delitev na "naše" in "njihove". Naša manjšinska skupnost pa lahko upa na spremembe, na premaganje teh blokad? Po mnenju uvodničarja bo generacija, ki je preteklost ne bo obremenjevala, lahko z zaupanjem in odprtostjo gledala v prihodnost.

Revija prinaša poleg zanimivih in vsestransko kulturnih zapisov in rubrik še mladinsko prilogo Rast, v kateri Vida Forčič razmišlja o percepciji meje; sledi nato predstavitev mladinskega foruma Draga mladih, razmišljanje Aljoše Jarca o nedavnih evropskih volitvah, ocena Maje Smotlak o delu Brine Svit Odveč srce, poročilo Mateja Susiča o mednarodnem manjšinskem pevskem seminarju Voices of Europe, ki je začel junija potekal v mestu Flensburg na meji med Nemčijo in Dansko, ter Matjaža Jakliča o Velikonočnem seminarju Easterseminar 2009, ki je potekal v bližini Bratislave. Posebna priloga Mladike je Bilten 44. študijskih dnevo Dragi, ki bodo potekali na Opčinah pri Trstu od 4. do 6. septembra. Predavali bodo: David Bandelj o medosebnih in medliterarnih odnosih med Slovenci v Italiji in Sloveniji, minister Boštjan Žekš o Slovencih v zamejstvu in po svetu po padcu meje v obdobju globalizacije, pater Edvard Kovač o postkrščanski eri ali veku novega krščanstva ter Matej Makarovič o Sloveniji, Evropi in globalizaciji. Spretna pobuda na soboto jutraj v Bambičevi galeriji na Opčinah bo odprtje fotografske razstave Petra Cvelbarja o treh desetletjih Drage.

Nagradni natečaj

"Slovenci v zamejstvu; Slovenci v izseljenstvu"

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu objavlja nagradni natečaj za diplomska, magistrska in doktorska dela na temi: Slovenci v zamejstvu; Slovenci v izseljenstvu. Namen natečaja je spodbujanje raziskovalne dejavnosti diplomskih in podiplomskih študentov na področju zamejske in izseljenške tematike in s tem krepitev zavesti o njeni pomembnosti za ohranjanje slovenske identitete v matični domovini in zunaj njenih meja. Na nagradni natečaj se lahko prijavijo kandidatke in kandidati iz Republike Slovenije in tujine. Predmet nagradnega natečaja so uspešno zagovarjana diplomska, magistrska in doktorska dela na kateri koli univerzi v Sloveniji ali zunaj nje, ki obravnavajo tematiko slovenskih skupnosti zunaj meja RS.

Na natečaj Urada lahko kandidirajo tudi dela, ki kandidirajo na drugih podobnih natečajih. Upoštevana bodo dela, zagovarjana v obdobju od 01.11.2008 do 31.10.2009.

Nagrajena bodo tri dela za področje zamejstva in tri dela za področje izseljenstva, in sicer prvi nagradi za vsako od področij v višini 800 evrov ter po dve nagradi v višini 600 evrov. Na predlog strokovne komisije se Urad lahko odloči tudi o večjem številu nagrad v eni od kategorij, vendar skupno število nagrad ne sme presežati skupnega števila razpisanih nagrad (6) in fonda 4.000 evrov.

Najboljša dela bodo na željo nagrajencev prešla tudi priporočilo Urada za objavo. Strokovna komisija bo ocenjevala diplomska, magistrska in doktorska dela z različnih področij na te-

mo slovenskega izseljenstva oziroma zamejstva. Pri tem bo upoštevala naslednje osnovne kriterije: izvirnost teme - pristopa, uporabnost v smislu ohranjanja slovenske identitete zunaj meja Republike Slovenije in povezanosti z njo ter strokovnost, zahtevnost in interdisciplinarnost dela. Sodelovanje naloge na natečaju se šteje kot soglasje avtorja, da se pripelo delo obdrži v arhivu Urada.

Način in rok prijave na natečaj
Kandidati naj na naslov Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Komenskega 11, 1000 Ljubljana s pripisom "ZA NAGRADNI NATEČAJ" pošljejo ali

dostavijo en vezan izvod svojega dela v trdih platnicah, potrdilo o uspešno opravljenem zagovoru diplomskega, magistrskega ali doktorskega dela z razvidnim datumom zagovora in kratek življenjepis z osebnimi podatki in kontaktnim (tudi elektronskim) naslovom.

Strokovna komisija bo dela sprejemala do vključno 01.12.2009, rezultati natečaja pa bodo znani predvidoma do konca marca 2010. Svečana podelitev nagrad bo sledila predvidoma spomladi leta 2010.

Dodatne informacije na tel. 01 230 80 00 (vsak delavnik med 9. in 15. uro).

Prof. ALOJZ REBULA

je prejšnji teden slavil 85-letnico.

Goriška Mohorjeva družba

ter uprava in uredništvo Novega glasa

mu iz srca čestitajo!

Za nekatere dijake se je iztekel že več kot mesec dni počitnic, maturantje pa so se končno dodobra oddahnili od pomembne šolske izkušnje, ki gotovo predstavlja dragocen mejnik na njihovi življenjski poti. Knjige in učbeniki sedaj morda ležijo na kaki bolj zakotni polici in potrpežljivo čakajo na jesen, ko bodo šolska poslopja spet oživila. Med odloženimi zvezki in knjigami leži v sobi marsikaterega našega najstnika zajetna brošura, glasilo dijakov nižje srednje šole Ivan Trinko iz Gorice. Pod naslovom Sračje gnezdo je našlo že enajsti letnik. Z mentorsko pomočjo raznih profesorjev je izšlo ob koncu šolskega leta, junija 2009, in vsebuje bogato paleto raznovrstnih zapisov, ki so nastali kot odziv na različna srečanja (celo s pravo Japonko, ki jim je razkrila, kako je ukrojen kimono), predavanja, pričevanja, šolske izlete, ekskurzije, pa seveda na nepozabni teden v naravi, ki ga je letos v no-

Sračje gnezdo in Deteljica Šolski glasovi različnih starosti

vembru pobelil sneg, pa tudi na osebne izkušnje. Prispevki se nanašajo še na obisk Feiglove knjižnice in na zanimiv projekt Kolo, ki so ga uresničili v 2. A razredu. Pogovori z nonoti in sploh starejšimi osebami so bili spodbuda za zapis pričevanj, kako je bilo včasih v šolskih klopih. Najhujše je bilo seveda tedaj, ko je fašizem gospodoval tudi v šoli. Šad mladostniške domišljije so pripovedi o srečanjih z bitji z drugega planeta, z volkodlakom, s pravljničnimi junaki, Pepelko... Poleg prispevkov v slovensčini jih je kar nekaj tudi v italijanskem jeziku. Predvsem sta domiselna dva ne navadna reklamna oglasa, posojena s hudo mušnostjo in iro-

nijo. Glasilo pestrijo pesmi, v katere so mlade pesniške duše zlele svoje stiske, ki se rojevajo v tem nič kaj rožnatem svetu. V svojem časopisu so nižješolci namenili prostorček tudi razvedrilu in smehu. V prvem ponujajo v izziv egipčanske hierogliffe, v drugem pa včasih povsem nerazumljivo blebetanje jeznih profesorjev. Iz Sračje gnezda se oglašajo mlada srca, ki so na začetku življenjske poti, še polna čustev in želja, in čeprav se sedanost kaže v temnejših barvnih tonih, v njih ostaja upanje v svetlejšo prihodnost. Deteljica, glasilo liceja Simon Gregorčič, je vzklikla v letošnjem letu in so jo ob navdušenju dijakov, ki

so prispevke zbirali celo leto, podprli mentorji, profesorji Maja Melinc, Adrijan Pahor in Sara Semec. Oblikovali pa so jo Mateja Bevc, Maja Drašček, Matej Ozebek, Polona Petrovič, Tadej Pipan in Alenka Tomsič. Deteljica se predstavlja kot prava revija in obravnava najrazličnejše aktualne tematike. Na njeni prvi strani so pod ilustracijo učene sove uvodne besede uredništva. Uredniki pojasnjujejo, da izhaja časopis enkrat letno in v njem skušajo predstaviti vse, kar se dogaja v šolskem letu, pa tudi izven šolskega delovanja, v njihovem mladem življenju. Želijo si, da bi bralec občutil mladostno svežino, ki preveva njihovo pisanje. Kdor je prebral drobno revijo, lahko mirno zatrdi, da so dijaki dosegli cilj, ki so si ga zastavili: zanos in svežina prežarjata prispevke. Šolski izlet v Pariz je gotovo zapustil zelo lepe vtise udeležencem, ki so občudovali umetnine in prostranost francoske prestolnice. Nič manj pa se

jim ni vtisnil v spomin tudi obisk Stajerske, kjer so si ogledali tudi Vorančevo domačijo in imeli daljši postanek v Mariboru. Prava oaza miru pa sem jim je zdela Žička Kartuzija. Poglobljena so razmišljanja o državni meji, ki je nekoč tako hudo zarezala v življenje prebivalcev Goriške. Dijaki tehtno razpredajo misli o potrošništvu, finančni krizi, šolski problematiki, medijih, ki pogujejo mišljenje ljudi... Tudi izgradnja džamije v Ljubljani je bila iztočnica za kritično in konstruktivno razvijanje te teme, ki prinaša kopico nerazrešenih vprašanj. Klimatske spremembe, katerim smo nemočne priče, razburjajo mlade misli, ki se zaustavljajo tudi ob dveh različnih realnostih, ki sta si bili nekoč precej oddaljeni, mestu in podeželju. V glasilu je govor o prepotrebni gibalni vzgoji, kateri dijaki namenljajo premalo časa in pozornosti, o Coco Chanel, ki je preobrazila svet mode, o obisku dijakov iz Masse in Messine, pa tu-

di o delovnih, stažnih izkušnjah višješolcev na raznih področjih. Dijaki niso mogli obiti 200-letnice rojstva Charlesa Darwina, zato so eno stran posvetili temu velikega raziskovalcu-naravoslovcu. Dijaške pesniške duše so rimam zaupale svoja čustva in čutenja. Na svoj račun so prišli tudi sladkosnedneži, saj so v Deteljici kar trije slastni recepti: za kroglice »Rafaello«, kokosovo potico in biskvit z breskvami. Bistrim glavam pa so mladi sestavljavci navrgli še sudoku in križanko.

S poredno privoščljivostjo so navedli tudi nekaj nemogočih fraz, ki so jih izustili nič hudega sluteči profesorji, ko so jim zaradi odgovorov dijakov popustile vajeti dostojnega samoobvladanja in se jim je jezik izmabil.

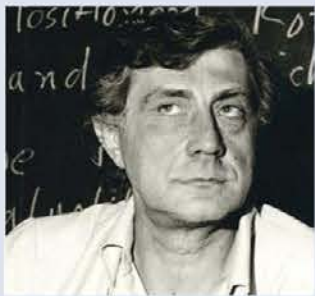
Vsebinsko bogato glasilo kaže na razgledanost naših dijakov in na širok razpon njihovega zanimanja in na raznolikost tematik, ki burijo mlada srca.

Iva Koršič

Kratki

V Trstu je nastal film o Basaglii

Trst je bil te dni spet prizorišče snemanja novega filma. Tokrat povsem utemeljeno, saj je nastajal film o življenju in delu dr. Franca Basaglie, ki je, kot znano, veliko pripomogel k zaprtju umobolnic v Italiji in uvedel nov pristop do zdravljenja psihiatričnih bolnikov. Snemanje je potekalo v prostorih bivše umobolnice pri Svetem Ivanu v Trstu, kjer je Basaglia pač deloval. Film so javnosti predstavili režiser Marco Turco, igralci in drugi sodelujoči. V glavni vlogi nastopa Fabrizio Gifuni, ob njem pa je še vrsta priznanih igralcev, kot Vittoria Puccini, Mauro Battiston ter slovensko-bosanski igralec Branko Đurić. Scenarij je sad skupinskega dela, pri katerem je sodelovala tudi slovenska režiserka Katja Colja, doma iz Repna, ki pa trenutno živi in ustvarja v Rimu. Film o Francu Basaglii bo prihodnjo sezono v dveh delih predvajala prva mreža vsrednjavne radiotelevizijske mreže Rai.

Zbiranje podpisov

Z današnjim dopisom želimo opozoriti na dejstvo, da je preteklo že leto dni, odkar smo svetniki skupine Demokratske stranke iz 4. rajona (Sveti Vid-Staro mesto ter Nova mitnica-Novo mesto) organizirali nabiranje podpisov v podporo postavitvi novih čakalnih pripomočkov, kot so klopi in nadstreški, za občane, ki čakajo na avtobus pri ustreznih postajališčih prog 8, 9, 10, 30 na Nabrežju in v sosesčini.

Podpisi -preko 600- so bili izročeni županu Robertu Dipiazzu, a odtlej se ni zgodilo nič. Pred kratkim so nas številni občani, ki se poslužujejo omenjenih prog, znova nagovorili in se pritožili nad vsakdanje skrajno neudobje: kdor poleti čaka na avtobus, mora to storiti brez zaščite tako pod pekočim soncem kot v dežju. Situacija lahko postane zelo nevarna predvsem za starejše osebe, a tudi za matere z otroki ali težkimi nakupovalnimi torbami, ki morajo čakati stoje. Izboljšanje kakovosti življenja bi morala biti dolžnost vsake čuteče mestne uprave, ki je pozorna do potreb lastnih občanov! / Svetniki skupine DS Domiziana Avanzini, Lucia Barbo, Giuliani Cesaro, Elena Pentassuglia, Luigi Franzil, Igor P. Merku', Mario Zecchini

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

obvešča, da bo avtobus za

SEMINAR V RADENCIH

odpeljal

v nedeljo, 2. avgusta 2009,
izpred Marijanišča na Opčinah
točno ob 14. uri.

NABREŽINA Jusarji in predstavniki leve sredine

Vaško jedro je v zelo slabem stanju

“Gre za politiko majhnih korakov: kljub temu pa bomo nekaj vendarle iztržili, saj župan Giorgio Ret je župan vseh občanov, ne le tih volivcev, ki so zanj glasovali na volitvah”, nam je povedal občinski svetnik v Nabrežini SSK Edvin Forčič, ki je v sodelovanju s kolegom iz vrst opozicije Massimom Veronesejem in odbora jusa Nabrežina ter želene svetnika SSK Igorja Gabrovca priredil pred nedavnim sprehod

po nabrežinskem vaškem jedru, ki je že na prvi pogled v vse bolj neznosnem stanju. Skupina domačinov si je skupaj z izvoljenimi politiki najprej ogledala območje, kjer so nameščena otroška igrala in že takoj ugotovila, da gre za dobesedno nevaren prostor. Tik ob zidu občinske stavbe se na primer odpira globoka in otrokom kar dostopna luknja s prepadnimi stenami, ki naj bi vodila v kletne prostore. Nekatera igrala so polomljena, ograja propada, sploh

pa je ves prostor zaraščen in posejan s smetmi. V stari vasi naletimo na že več kot leto porušene zidove, ki ogrožajo promet in parkirane avtomobile. Občinsko stavbo stare Šole (ki leži nasproti spomenika padlim) obkroža divje zaraščeno, zapuščeno in degradirano dvorišče, ki je že postalo gojišče za podgane in mrčes.

“Občina izvaja veliko novih del, ampak premalo truda vlaga v vzdrževanje obstoječega. Moti nas, da stara jedra, ki so pravi arhitektonski biser, tako razpadajo. Njihovo ovrednotenje bi nedvomno podkrepilo na primer turistično ponudbo naših vasi”, je še dodal Forčič.

Domačini beležijo tudi velike težave zaradi neurejenih odtočnih kanalov, zanemarnjenega asfalta in

pomanjkanja osnovnih vzdrževalnih del na javnih imovinah. “Predstavniki opozicije in jusarji bomo nadaljevali s pritiskom, da se nabrežinsko vaško jedro čim

prej uredi. Dobro vemo, da občina razpolaga z majhnim številom službenec, ki so zadaljeni za tovrstna popravila in negovanje okolja: prav zato odločno podpi-

POGOVOR Občinski svetnik Igor Švab

Regulacijski načrt in transparentnost

Župan Roberto Dipiazza je s presenetljivo potezo v četrtek, 23. julija, umaknil sklep o novi varianti regulacijskega načrta: to je utemeljil z dejstvom, da rajonski sveti niso prejeli celotne dokumentacije, ki zadeva analizo trenutnega stanja na teritoriju in geološke podatke. Celoten postopek bo treba tako ponoviti. Po vsej verjetnosti se bo o njem sklepalo do 10. avgusta in tokrat v popolni transparentnosti.

Vsa zadeva je torej preložena, o njej se bo dokončno sklepalo v začetku prihodnjega leta, potem ko bodo občani imeli na voljo potreben čas, da občinskim uradom predstavijo svoje opazke ali nasprotovanja varianti.

“Verjamam pa, da bo občinska uprava proceduro čim bolj pospešila, saj je prihodnje leto predvolilnega značaja: župan si iz političnih razlogov zatore ne bo privoščil dodatnih volilnih tveganj in računice”, nam je povedal občinski svetnik SSK Igor Švab, ki je hkrati obsodil nekorektno prakso pri delu v pristojnih komisijah. “Svetniki opozicije in nekateri predstavniki večine si težko razlagamo dejstvo, da so bile vse seje komisije tajne. Nikjer ni te tajnosti predvidene! Postopek glede presoje regulacijskega načrta bi moral potekati povsem transparentno, kajti gre za prihodnost celotnega teritorija. Soudeleženi bi morali zato biti vsi akterji in dejavniki – gospodarski, družbeni. Ljudje, ki dejansko živijo na teritoriju, imajo gotovo prodornejši pregled nad razvojem lastnega področja kot občinski uslužbeni, ki se zadeve lotijo z razdalje.”

Zakaj torej tolikšna skrivnost?
Tega si ne razlagam. Ugotavljam pa, da so določene osebe, ki so ve-

zane na gradbeno podjetja, o načrtu že vede. Pred obravnavo variante v občinskem svetu smo morali predložiti celo vrsto popravkov podrobnostnih načrtov, ki jih moramo sprejeti pred varianto: to pomeni, da so nekateri o zadevi vedeli že prej.

Ali ni vsa ta tajnost preveč sumljiva?

Nekateri so temu načinu nasprotovali in se nato obrnili celo do sodstva. Izvedeli pa smo, da naj bi bili tudi svetniki Racovelli in Ukmar, Furlanič in podpisani preiskovane osebe, češ da bi z nekaterimi našimi intervjuji razkrili oz. izdali regulacijski načrt. V občini Videm bo septembra prav tako stekla varianta regulacijskega načrta, sicer je župan Honsel zagotovil, da bodo vsi postopki javno predstavljeni. Dejansko torej ni zakona, ki bi prepovedoval ali dovoljeval javne razprave o tovrstnih načrtih.

Kako pa je občinska uprava opravičila postavke regulacijskega načrta?

Regulacijski načrt se lahko spreminja po določenem obdobju, ki traja kar nekaj let, glede na potrebe in razvoj določenega občinskega območja. V zadnjih letih smo bili priča velikim premikom (npr. vstopu RS v schengensko območje): tržaška občina pa je do teh sprememb ostala dobesedno ravnodušna. Tak odnos občina Trst nima le do sosednje države, ampak tudi do sosednjih občin. Ravno tako primanjkuje dovršene usklajevalna politika med občino Trst in tržaško pokrajino na področju javnega prevoznitva. Sedanji regulacijski načrt potrjuje to politiko, saj nima nikakršnega celostnega pogleda nad razvojem teritorija, zlasti z

gospodarskega in industrijskega vidika. Sami občinski uradi so žalostno izjavili, da tržaška industrija predstavlja zgolj 11% bruto notranjega dohodka pokrajine. Ta podatek je porazen! Hu-

Foto IG

do bi bilo, ko bi se tržaško gospodarstvo nanašalo zgolj na zamisel o možnem uplinjevalniku in na načrt o morskem parku.

Varianta pa kaže tudi korenite posege na področje, kjer je gosteje naseljena slovenska manjšina, se pravi na Krasu.

Tako. Nove gradnje bodo prizadele zlasti Bane, kjer se na območju nekdanjih kasarn predvideva izgradnja rezidenčnega naselja za približno tisoč prebivalcev, kar bi korenito preoblikovalo tamkajšnje tkivo. Župan pa se obenem hvali, da domačinom znižuje možnost novih gradenj, kar bo hudo učinkovalo na družinske in gospodarske perspektive kraških ljudi. Ker je bil ta teritorij hkrati vključen v zaščitni zakon, se občina Trst ni držala državne norme (člena 21, zakona 38), po katerem je določena soudeležba domačinov glede urbanističnih posegov.

Slovenski svetniki v občinskem svetu delijo glede regulacijskega načrta povsem sorod-

na mnenja.

Sodelovali smo zelo dobro, večkrat smo bili tudi na terenu in prisluhnili pomislekom samih občanov. Utrip teritorija kaže na veliko zaskrbljenost, ker se varianto jemlje kot negativno in uničevalno sredstvo do potreb prebivalstva. Kot svetnik SSK sem k varianti regulacijskega načrta predstavil nekatere amandmaje, zlasti v zvezi z zahtevami občanov že omenjenega območja med Bazovico in Opčinami: popravki k varianti, ki sem jih predložil, zadevajo predvsem namembnost vojašnice v Banih, ki naj bi jo raje preuredili za potrebe širšega teritorija oz. za univerze ali pa za hotelsko – turistične namene; na to območje bi lahko obenem preselili tudi strelišče in tako rešili ‘openški problem’. Na območju nekdanjega ezulskega središča na Padričah pa sem predlagal izgradnjo že načrtovane obrtne cone;

nekdanje vojaške postojanke v Bazovici in Gropadi pa bi lahko namenili promociji domačih proizvodov in agroturistični ponudbi. Na območju mestnega središča niso pa predvideni veliki posegi, razen v bližini rta Sv. Ane. Večje narave pa je načrt, ki predvideva gradnjo uplinjevalnika v Žavljah: sicer pa je to stvar, ki zadeva tudi Miljsko občino.

To pa je druga žgoča tematika.
Ravno pred nekaj dnevi smo izvedeli, da mora občinski svet sprejeti načrt o plinovodu. Država je namreč odločila, da se uplinjevalnik zgradi pri Žavljah: občinski svet ne more več sklepati o tem, kar država odloči, sicer pa bomo morali določiti, kako plinovod speljati: ali na morskem dnu do Vileša ali pa ga speljati po našem teritoriju, pri čemer bo naše prebivalstvo spet prikrajšano zemlje. Pred koncem leta pa nas čaka še ena zahtevna tematika, to je trasa petega koridorja. To je že spet drug problem.

Igor Gregori

ramo pobudo, ki daje privatnikom prispevek, s katerim osebnostno prispeva k razvoju in vzdrževanju domačega območja. Prispevek v višini pet tisoč evrov je bil že namenjen kmetiji v Mavhinjah, upam, da se bo ta praksa nadaljevala še v drugih okrajih naše občine”, je še dodal Forčič, ki bo v kratkem s kolegom Veronesejem naslovil na devinsko-nabrežinskega župana Giorgia Reta podrobno poročilo o stanju, ki je jasno pod vsako kritiko. Udeleženci srečanja v Nabrežini so obenem sklenili, da bodo takoj po poletnem premoru sklicali javno skupščino, da bi javnost seznanili z dejanskim stanjem in z možnimi že kratkoročnimi posegi, ki naj takoj odgovorijo na izpostavljene probleme.

IG

GLEDALIŠČE VERDI 40. obletnica festivala operete

Program je stekel kljub finančnim težavam

Krizna obdobja navadno spodbujajo kreativnost, ko obstaja trdna volja po ustvarjanju ali po nadaljevanju neke tradicije. Gledališče Verdi v Trstu trpi kot vse operne in gledališke ustanove v Italiji zaradi krčenja prispevkov državnega sklada za priveditvene dejavnosti in se je letos znašlo pred veliko dilemo nemogočih pogojev za primerno praznovanje 40. obletnice mednarodnega festivala operete. S propozitivnim in konstruktivnim pristopom so organizatorji omogočili festivalu (ki predstavlja pravo specifično tržaške glasbene

ponudbe in privablja vsako leto obiskovalce iz treh držav) neprekinjeno nadaljevanje in izvedbo programa v nekoliko alternativni obliki. Zaradi nemogoče uprizoritve večjega števila produkcij in gostovanj se je povečalo število komplekstarnih dogodkov in koncertnih izvedb kot tudi angažmajev krajevnih pevcev in solistov iz vrst opernega zbora, nenazadnje se je širil krog sodelovanj in tako tudi teritorialni obseg festivala. Sodelovanje Mednarodnega društva operete je botrovalo izvedbi cikla uvod-

nih koncertov, med katerimi je bil eden posvečen spominu na enega najbolj priljubljenih operetnih interpretov, nepozabnega Sandra

Prizor iz operete Vesela vdova

Massiminija.

Edina velika produkcija jubilejnega sporeda je bil Leharjev klasik “Vesela vdova”. Režiser Federico Tiezzi je v sodelovanju s scenografom Edoardom Sanchijem ustvarjal na osnovi vodilne teme – ljubezni do denarja, ki je cilj vseh snubcev vdove, zato se zgodba dogaja v palači Borze, kjer se tudi čustva prodajajo in denarno ovrednotijo. Namesto običajne vizualne barvitosti so prevladovali črno bele nianse in žal je tudi glasbeni del kazal bolj blede tone izvedb brez dovoljšne živahnosti, sproščenosti, medsebojne komunikacije med pevci. V glavni vlogi je pela sopranistka Silvia Dalla Benetta, ki se je vrnila na tržaški oder po uspešnem nastopu v letošnji operni sezoni, orkester gledališča Verdi pa je vodil Ju-

lian Kovatchev.

Velik uspeh sta želi koncertni izvedbi Leharjevega Grofa iz Luksemburga in operete Sen valčka Oscarja Straussa, ki sta zaživila v okviru prestolne dvorane Miramarskega gradu, a sta obenem širši festival še na druge odre miljskega trga in goriškega avditorija. Program sta dopolnila še Karuzel madžarske operete v izvedbi solistov, pevcev in baletnikov operetnega gledališča iz Budimpešte ter že tradicionalni, zaključni gala večer operete.

Festival je spremljala tudi jubilejna razstava v prostorih palače Gopcevič, kjer so obiskovalci lahko idealno prehodili zgodovino operetne tradicije v Trstu, spoznali okoliščine nastanka festivala, globoke korenine tržaške ljubezni do operetne zvrsti v razstavljenih dokumentih o uprizoritvah, ki so že od konca 19. stoletja privabljale

publiko v vsa mestna gledališča, med katerimi je bilo tudi slovensko. Na osnovi plakatov vseh izvedb in fotografij protagonistov je razstava vodila obiskovalca k odkrivanju bleščečega sveta, ki so ga še bolj konkretno predstavljali kostumi, partiture ali razglednice na temo. Razstavljeni dokumenti so ponujali tudi marsikatero manj znano anekdoto, na primer, da je Lehar napisal koračnico po tržaških ljudskih motivih. Razstava je bila dopolnjena in prenovljena različica postavitve, ki je počastila prejšnji, okrogli jubilej festivala leta 1994. Ljubitelji operete so tako lahko praznovali rojstni dan priljubljene festivala operete in mu ob pomembni obletnici prav gotovo voščili, da bi kljub vsem težavam vztrajal in jim še naprej podarjal nasmeh in dopadljive melodije.

PAL

SV. JAKOB Praznovanje zavetnika

Ponovno je treba odkriti Jezusovo človeškost

Praznovanje župnijskega zavetnika sv. Jakoba je za slovenske vernike potekal v duhu priprav na oktobrski misijon.

Med dvojezično sveto mašo, ki jo je bogatilo petje gostujočega zbora iz tržaške škofije in Združenega zbora ZCPZ (na orgle ga je spremljala prof. Dina Slama), je ravno g. Lorenzo Magarelli (ki je ob tej priložnosti praznoval deset let mašniškega posvečenja) v slovenskem delu svoje homilije priporočil slovenskim vernikom tvorbo in plodno pripravo na jesensko versko srečanje, priložnost pa je izrazil tudi za osebno zahvalo prof. Dini Slama in prof. Milošu Pahorju, s katerim je svoj čas diplomiral iz flavte na glasbenem konservatoriju. "Svoje dušno pastirsko delo sem vedno izvajal v župnijah, kjer so bili prisotni slovenski verniki in vedno sem se počutil kot doma", je dejal g.

Magarelli, ki je v svojem razmišljanju uvodoma povabil vernike, naj se globlje zamislijo v Jezusovo človeško razsežnost: to pa ne zato, da bi zmanjšali njegovo božjo naravo, temveč zato, da bi

način njegovih dejanj. "Cerkve je danes poklicana zato, da posreduje Jezusovo človeškost", to je namreč osnova, na kateri lahko kristjani ponovno oživijo lastne evangelske vrednote.

G. Magarelli je nato predal besedo vojaškemu kaplanu g. Milanu Preglju, ki je slovenske vernike s sv. Jakoba pospremil med pripravami na praznovanje župnijskega zavetnika. "V teh dneh pred praznikom apostola Jakoba smo poskušali ob dnevni božji besedi in ob svetnikih, ki smo se jih spominjali, poiskati temelj naše krščanskega življenja. Kristusova zmaga nad smrtjo je temelj in tisto najnovejšo sporočilo, ki krščanstvo dela drugačno od vsega ostalega na tem svetu." Vera v Vstalega človeka vabi, da stopi na pot svetništva: vsi, apostoli in ostali svetniki, so nam

Foto IG

globlje dojeti človeško podlago in

apostoli in ostali svetniki, so nam

jasen zgled, da je mogoče uresničiti v vsej polnosti človeško dostojanstvo, uresničiti naš poklic in zvesto hoditi po poti za Kristusom. "Praznovati župnijski praznik je priložnost, ko se med seboj bolje povežemo, ko ugotovimo, da nas ista vera – ne glede na vse razlike – bolj povezuje, kakor pa razdružuje, da je vse karkoli drugačnega naše bogastvo in da je izpovedovanje iste vere trden temelj za skupno družbeno in osebno življenje. Zato je prav, da tudi pri tej sveti daritvi prosimo, da bi bili vredni svojega krščanskega imena, da bi iz tega, kar verujemo, znali in hoteli ter zmogli živeti in da bi vsakdo bil pripravljen dati na razpolago vse svoje darove, talente in sposobnosti."

Po sveti daritvi, ki sta jo ob g. Magarelliju opravila še msgr. Marij Gerdol in domači župnik Roberto De Rosa, so verniki stopili v procesijo, ki jo je med drugim spremljalo petje združenega zbora ZCPZ pod vodstvom Edija Raceta. Slovenski verniki so bili še zlasti ponosni na kopijo bandera Bratovščine sv. Cirila in Metoda, ki so ga izdelale sestre Notredamke iz Novega mesta. Župnik De Rosa je po procesiji v župni cerkvi s prisrčnim nagovorom poudaril pomen oznanjevanja Jezusa Kristusa ne samo med posvečenimi zidovi svetišča, temveč tudi po ulicah, v mestu, med ljudmi.

IG

Obvestila

Duhovne vaje za žene in dekleta v Domu blagrov bodo letos potekale od ponedeljka, 17. avgusta zjutraj, do srede, 19. avgusta zvečer. Vodil jih bo pater Silvin Kranjc. Informacije in prijave na tel. št. 040 299409 pri gospe Normi Jež. Iz Slovenije je predklicna št. 0039.

Vsakoletno romanje na Barbano goriške in tržaške škofije bo v ponedeljek, 31. avgusta 2009. Sv. mašo ob 11. uri bo vodil goriški nadškof Dino de Antoni.

Bambičeva galerija prireja v

soboto, 5. septembra, ob 11. uri, odprtje fotografske razstave Petra Cvelbarja Brezmejni študijski dnevi - Tri desetletja izrazov Drage. Uvodna beseda bo prepuščena Saši Martelancu. Razstava bo nastala v sodelovanju z DSI in s prispevkom tržaške pokrajine. Razstava bo na ogled do 28. septembra.

Svet slovenskih organizacij sporoča, da bosta urada v Trstu in Gorici do 31. avgusta imela sledeči urnik: od ponedeljka do četrтка od 9. do 13. ure, ob petkih bosta zaprta.

Dijaški dom / Usoda slovenskih jasli

V ponedeljek, 20. julija, je bilo v prostorih Slovenskega dijaškega doma Srečko Kosovel v Trstu srečanje o perspektivah domov otroških jasli, ki delujejo že osmo leto in so največja tovrstna struktura naše skupnosti na Tržaškem in seveda v mestu samem. Srečanja so se udeležili predsednik Združenja Slovenski dijaški dom S. Kosovel Dušan Križman, ravnatelj Doma Gorazd Pučnik in nadzornik Vojko Mijot, gostje pa so bili predstavniki obeh krovnih organizacij Drago Štoka za SSO, Ace Mermolja in Darja Betocchi za SKGZ, senatorka Tamara Blažina, deželna svetovalca Igor Kocijančič in Igor Gabrovec ter občinska kolega Iztok Furlanič in Stefano Ukmar. Na sestanku so gostitelji izpostavili skrb, ki jo od vsega začetka vlagajo v to storitev, konsenz, ki ga uživa v našem javnem mnenju in mladih slovenskih in mešanih družinah, a tudi potrebo, da se ji udrži njena avtonomna finančna baza, ki mora postati osnova za njeno nemoteno delovanje v naslednjem obdobju. Povabljeni upravitelji so izrazili svojo pripravljenost, da v okviru svojih pristojnosti preverijo vse možnosti za uvrstitev finančne konstrukcije jasli, da se zaščitijo njihova dragocena vloga tudi v prihodnje.

MLADINSKA PASTORALA Poletni tabor

Sproščeno vzdušje v Bohinjski Bistrici

V sklopu Mladinske pastoralne, ki jo vodi g. Maks Suard, je tudi letos stekla pobuda Poletni tabor, namenjena tržakim najstnikom. Dušni pastir iz Sv. Križa se je letos odločil za prelepo lokacijo v Bohinjski Bistrici, sredi objema Julijskih Alp. Skupina osmih mladeničev in treh deklet je v družabnem in prijateljskem ter duhovnem vzdušju preživela 10-dnevno obdobje, in sicer od 12. do 21. julija. Na dan odhoda so se nekateri udeleženci zbrali v Sv. Križu pri jutranjem bogoslužju, pri katerem je g. Suard med drugim

predstavil župljanom pomen Poletnega tabora, nakar se je skupina mladih odpravila proti cilju, kjer so se nastanili v bivalju pri župnijskem domu. Vsakodnevni program je bil osnovan tako, da so udeleženci tabora med seboj ustvarjali oz. utrjevali prijateljske vezi. Slednje so se krepile preko skupinskih izkušenj, tako pri kosilu kot v prostem času, še zlasti pa na izletih, ko so se podili po okoličinah in spoznavali tamkajšnje naravne zanimivosti. Med najbolj priljubljenimi dejavnostmi je bilo kopanje v Bohinjskem jezeru, v vodah katerega so se

mladinci hladili in zabavali v popoldanskih urah. Čeprav je

вреme nagajalo le en sam dan, se udeleženci tabora niso vdali,

bivaku, je potekala na poseben način, predvsem pridiga. Sled-

nja je bila podobna katehetski uri oz. v obliki vprašanj, ki jih je postavljala g. Suard, in odgovorov, ki so jih dajali udeleženci. Na tak način so se mladi še bolj neposredno soočili z Jezusovi prigradami in so si lažje zapomnili njegove besede.

"Kljub večini novih udeležencev, je tudi letošnji tabor lepo stekel", je mnenja g. Suard, ki je globoko prepričan, da so tak tabori pomembni tudi z vzgojnega vidika, ker se ljudje iz različnih koncev mesta oz. pokrajine učijo živeti skupaj in si pomagati. "G. Suard obvešča še, da je poleg tabora za višješolce in študente na voljo tudi ponudba tabora za srednješolce in oratorija za osnovnošolce. Višješolci pa imajo na razpolago tudi tabor pozimi, ki običajno poteka takoj po novem letu.

Matjaž De Luisa

SV. IVAN Pogreb skavtske voditeljice Vere Lozej

Imejmo tudi mi radi naše mlade...

V župnijski cerkvi pri Sv. Ivanu v Trstu je bil v soboto, 18. t. m., pogreb prve načelnice Slovenskih tržaških skavtinj, Vere Lozej, ki je umrla v 86. letu starosti. Polna cerkev ljudi, predvsem pa velika skupina nekdanjih skavtov, voditeljev in voditeljic v kroju, ki so ji bili častna straža ob krsti, je potrdila, da so jo imeli radi in cenili njeno nesebično delo za mladino. Prisotne so bile tudi številne članice verskih skupin, ki so se v prvih povojnih letih zbiralale pri Novem Svetem Antonu pod vodstvom dr. Jožeta Prešerna in v katerih je bila od začetka aktivna tudi rajnica. Zastopani so bili tudi šolski svet, saj je bila več desetletij tajnica v srednji šoli pri Svetem Jakobu. Pogrebno mašo je daroval svetovniški kaplan g. Milan Nemač, ki se je v pridigi spomnil vrednot, za katere je delala rajna Vera Lozej, ob njem pa so sodelovali še skavtski duhovni voditelj g. Tone Bedenčič, vodja Slovenskega pastoralnega središča v Trstu, msgr. Marij Gerdol, saj je pokojnica bila tudi cerkvena pevka pri Novem Svetem Antonu, in še gospod

Proper. Na koru je pel okrepljeni zbor od Novega Svetega Antona pod vodstvom Edija Raceta in orgelski spremljavi Tomaža Simčiča. Vsekakor pa so skavti s svojo aktivno prisotnostjo, oblikovanjem tehtnih prošelj, likovanjem berila zaznamovali obred, ki se je ganljivo končal s skavtsko Pesmijo slovesa. Skavtinja in dolgoletna voditeljica Ivica Švab pa se je v imenu skavtske organizacije poslovila z nagovorom, v katerem je poudarila, da je bila Vera Lozej oseba, ki je verjela v mlade in jih ljubila, vanje zaupala in jim je znala nevsiljivo stati ob strani. Ivica Švab je obenem poudarila, kako je pokojni globoko odgovarjal duh skavtizma, "ki ima več prevzeti, navdušiti in voditi človeka skozi življenje, tudi v odrasli dobi. Ni imela svojih otrok, a čutila je duhovno materinstvo, kot mi je nekoč zaupala. Zanj smo bile skavtinje pa tudi skavti njeni otroci. Resnično ji je bilo pri srcu, da bi zrasli v odgovorne, za-

vzete, pa tudi srečne osebe. Vendar njen odnos ni bil pokroviteljski; bil je odnos starejših sestre, kot mora tudi biti v skavtizmu. Pomeni, da si na isti ravni, čeprav veš in znaš nekaj več, ker si pač starejši. Pomeni, da spoštuješ mlajšega, pustiš, da izraža svoje misli, poslušaj njegove ideje in predloge in jih tudi upoštevaj in sprejemaš". Kljub razliki v letih, ki jo je bilo v preteklosti bolj občutiti, "se ne spominjam, da bi nas kdaj utišala ali hotela vsiliti svoje stališče ali neutemeljeno, v moči svojega položaja, zavrnila naše. Nasprotno, uživala je, tako mi je povedala, ko smo že dvajsetletne na sejah iznašale svoje predloge in zamisli, načrtovala nove pobude, včasih tudi različne od dotedanjih in proti toku. Događalo se je to tam okoli leta 1968. Sledila je naši rasti in nam zaupala, da kljub kakemu odklonu gremo v pravo smer. Vedno smo čutile, da nas podpira in krije. S svojo prisotnostjo in držo nam

je dajala občutek varnosti. Bila je temelj, na katerem se gradi ostalo". Ivica Švab je spomnila tudi na dolgo obdobje, ko je pokojna sodelovala v uredniškem odboru skavtskega glasila Jambor in "ramo ob rami z mladimi, skrbela za članke o duhovnosti in veri, kar jo je najbolj zanimalo in veselilo, ne da bi kdaj prišlo do kake napetosti ali nesporazuma". Vera Lozej skavtizma ni nikoli opustila, niti po predaji načelnštva mlajšim generacijam: več let je bila namreč blagajničarka in skoraj 70 let aktivna pri organizaciji: na taborih najmlajših volčičev in veveric je skrbela za kuhinjo in to vedno v sinergiji z voditelji tabora in v vedrem

odnosu z otroki. "Dala nam je zgled močne žene, zavzete na področju delovanja z mladino, kar je bilo, je in bo najvažnejše za našo narodno skupnost, zato da se ohrani duhovno zdrava in da se sploh ohrani na tem našem koščku zemlje. V skavtski organizaciji se je vedno izrecno

poudarjalo, da je skavt narodno

zaveden. Zato smo skavti mnenja, da ji gre priznanje vseh zamejskih ljudi. "Pokojni gre tudi priznanje naše krajevne Cerkve, saj je delovala iz svoje globoke vere in si po svojih močeh prizadevala, da bi v našem skavtizmu mladi vedno iskali in našli Boga. Duhovno oporoko Vere Lozej je Ivica Švab ob sklepu svojega nagovora takole strnila: "Imejmo tudi mi radi naše mlade. Ne pritožujmo se nad njimi, ampak bodimo veseli njihove zavzetosti. Bodimo občutljivi opazovalci. Cenimo delo naših mladih skavtskih voditeljev, ki iz samega veselja do skavtizma posvečajo svoj prosti čas mlajšim, da ga tudi oni spoznajo in se v njem razvijajo. Ne prezirimo in omalovažujemo njihovega truda. Pogovorimo se z njimi, če se nam zdi, da je kaj narobe. Če jih mi ne bomo razumeli, h komu bodo šli iskat oporo? Objemimo jih in se zahvalimo Bogu, da jih imamo." Rajnici se je v imenu Sveta slovenskih organizacij poklonil tudi predsednik Drago Štoka, ki se ji je zahvalil za vse nesebično delo, ki ga je opravila v korist naše skupnosti.

ČEDAD 18. izvedba Mittelfesta

Tokrat sobivala aktualna vprašanja in umetnost

“Združena Evropa potrebuje trdne osnove, saj ne moremo graditi na bogastvu brez dela, na zavesti brez izobrazbe in na politiki brez vrednot” - tako je nekdanji slovenski minister za zunanje zadeve Dimitrij Rupel predstavil na eni od konferenc letošnjega Mittelfesta svojo pragmatično in razsvetljeno vizijo o perspektivah vedno širše Evrope brez meja, ki mora iskati skupno identiteto in složnost na vseh področjih,

cijo festivala, klarinetist in organizator glasbenih prireditev Claudio Mansutti je sestavil glasbeni program, nekdanji ravnatelj Stalnega gledališča FJK, pisatelj in dramatik Furio Bordon pa je bil avtor gledališkega sporeda. Plesni del je želel v prvi vrsti pokazati ojačeno pozornost do večkrat preveč zanemarjenega sveta klasičnega in sodobnega plesa. Med najbolj odmevnimi dogodki je bilo gostovanje me-

valov več nujnih sovpadanj, zaradi tega pa so organizatorji onemogočili v nekaterih primerih ogled dveh izstopajočih dogodkov, ki so se dogajali sočasno, medtem ko bi obiskovalec festivala verjetno z veseljem plačal dvojno vstopnico in si privoščil še bogatejši večer umetniških doživetij. Ravno tako je sočasnost bolj efektne dogodka in gostovanja manj znanega tujega ansambla prikrajšala slednjega iz logičnih razlogov. Na poseben

Foto Bumbaca

predvsem v svoji še prešibki diplomatski podobi v mednarodnih odnosih. S takimi in drugimi problematikami zadnjega dvajsetletja evropske zgodovine ob obletnici padca berlinskega zidu se je soočil osemnajsti čedajski Mittelfest, ki je potekal pod skupnim naslovom Poskusi Evrope. Tema je ob nizu vsakodnevnih pogovorov s priznanimi novinarji in strokovnimi opazovalci bistvenih ekonomskih, političnih in družbenih sprememb povezala v širšem smislu tudi program gledaliških, plesnih in glasbenih dogodkov: ti so imeli kot bistveno iztočnico zidove oz. pregrade.

Na področju vsebin je festival kazal svoj prehodni značaj; po otvoritvi, na kateri je Devetdag pou-

Shaolin, ki predstavljajo svoje skoreografirane religiozne izraze, glasba Valterja Sivilottija je ustvarila živobarvno osnovo za balet v spomin na Rudolfa Nurejeva, mednarodno uveljavljeni, evropski zvezdniki baletne scene pa so dokazali svojo spretnost na zaključnem, gala-večerju Zvezde Nove Evrope.

Najbolj ugledni gostje glasbenega sporeda so bili ameriški skladatelj Philip Glass, ki je nastopil v komornem koncertnem projektu, priznani violončelist Mario Brunello v dvojni vlogi solista in dirigenta ter poljski skladatelj Krzysztof Penderecki. Gledališki program je govoril tudi slovensko z novo produkcijo Slovenskega mladinskega gledališča, ki je po Ovidijevih Metamorfozah upri-

način so lutkovne predstave morale odigrati vlogo pepelke festivala. Morda pa je večja natrpanost koledarja samo novost, kateri se bo treba privaditi z upoštevanjem bolj sektorske podobe festivala. V določenem smislu je vse to znak dolgoročnih sprememb, večja organizacijska povezava pa bi v prihodnje lahko posredovala pozitiven vtis večje složnosti in skupnega snovanja. Predsednik je v obračunu, ki ga je vodstvo podalo v pisni obliki komunikey, razkril tudi temo prihodnjega festivala in sicer kulturna drugačnost. Med evolucijami, ki so del bolj dolgoročnega načrtovanja, je prišla tudi letos na dan razumljiva skrb za integracijo s teritorijem, z umetniki, ki na njem prebivajo, in z enogastromonsko ponudbo, ki jo bo festival nadaljno razvil in okreplil v prihodnjih izvedbah. Nezaupanje prebivalcev in trgovcev do festivalov je star leitmotiv, s katerim se mora soočiti večina organizatorjev velikih dogodkov, ki ne glede na ekonomsko korist očitno delujejo močte in vsiljivo v mikroskopskih malih središč. Diplomacija je bistveni element in pogoj za mirno in plodno, vsakoletno začasno sobivanje, kar pa ne sme pogojevati festivalskih usmeritev. Važnejše je namreč proporcionalno in neprovincialno ter še

bolj izrazito poudarjanje volje po utrjevanju mednarodne zasnove festivala in njegovega širšega ugleda v tej novi Evropi, ki jo morajo tudi kulturniki graditi z občutkom odgovornosti do sprememb in novih mednarodnih odnosov, kot je ob otvoritvi festivala povedal častni gost, nobelov nagrajenec in nekdanji poljski predsednik Lech Walesa.

PAL

Foto Bumbaca

daril željo po evoluciji brez revolucije, se je program že od prvega večera usmeril v že preverjene tirnice, v skladu z izbiro angažirane vezne teme. Največja novost je bilo povečanje specifične pozornosti do vsakega umetniškega področja s porazdelitvijo funkcij umetniškega vodje med tremi strokovnjaki. Igralec, režiser in vsestranski kulturni delavec Walter Mramor je vodil plesno sek-

zorilo igro Nižina neba, splošno pa se je usmeril v bolj komorne razsežnosti hibridov koncertnih izvedb na teme kontaminacij med avtorji, ruske post-revolucionarne emigracije in drugačnosti. Trojno vodstvo je dalo vtis bolj poglavljenega in spodbudnega razvijanja treh samostojnih sekcij, a se je odražalo tudi v slabi koordinaciji urnikov predstav. Število dogodkov je sicer nareko-

VIDA VALENČIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Beat generation

V poletnih mesecih objavljajo dnevniki končno tudi nekaj takega gradiva, ki se ne izključno veže na dogodke, številke in odstotke. Intervjuji, razmišljanja, spomini, spoznavanje oseb in njihovega miselnega in emotivnega sveta. Listam in se ustavim ob naslovu “Moja mladostna starost in Gore Vidal”, tisti na videz nasprotujoči si binom “mladostna – starost” bi ne mogel biti vabljujejši. Magnet je tudi avtor zapisa: Fernanda Pivano, v najstništvu sem odkrila, da je v italijanščino prevedla vse ameriške mlade literarne (in drugače) nemirneže: Hemingwaya, Kerouaca, Ginsberga

in druge. In resnično je verjela vanje in v to, kar imajo svetu povedati, zato so bila tesna tudi njena prijateljstva z njimi. Morda ostaja doživljanje starosti še vedno tabu tema. O njej lahko pišejo drugi, ki so praviloma mlajši, lahko jo secirajo z različnih vidikov, lahko se o njej razpravljajo v raznih sobanah, zelo redko pa o svojem doživljanju upadanja fizične moči (ker je psihološka večkrat živahna kot pri lastnih dvajsetih!) piše zainteresirani. Fernanda Pivano piše, da šele danes, pri svojih 92ih, razume, v kolikšni meri lahko mladi posredujejo pogum starejšim. “Hvala Bogu obstajajo ti osemnajstletniki, ki mi pošiljajo poezije, povesti in voščila ter me sprašujejo za nasvet, kako premostiti tragedije, ob katere trčimo na življenjski poti. Žal, celo pri svojem 92. letu, odgovora ne poznam. Tem mladim sanjačem odgo-

varjam, naj upajo, naj se borijo za svet brez vojn, ki si jih itak žele le generali v hlastanju po medaljah”.

Dobrohotnost in resnična ljubezen do mlade generacije me gane. Ponavadi so v kolektivnem imaginariju mladi ljudje vtolto tavajoče in brezhibno modne sence, ki poleg cigaretne ogorkov in razbitega stekla, ne pustijo za sabo ničesar. Potem pa pride 92-letno dekle, ki piše, kako jo ohranjajo živo predvsem rosnimi mladi poeti in njihovo spraševanje po smislu življenjskih preizkušenj. Gane me iskanje premoščanja generacijskih pregrad, ki je gotovo tabu tema, sposobnost nekega drugač-

nega pogleda, kjer ne obstaja le to, kar ti, starejši, lahko posreduješ mladi generaciji na podlagi svojih izkušenj in predvsem storjenih (in kako koristnih!) napak. Obstaja tudi obratna smer: kaj lahko osemnajstletni človek da osebi, ki ima za sabo kar nekaj osemnajstletnih generacij. Morda neko željo po sanji, sposobnost ohraniti v sebi določen pogum.

Razmišljam o poetih, ki pišejo Pivanovi. Vem, gotovo izstopajo. V dobrem, morda tudi v čem slabem. Morda pa obstaja tudi še nekoliko drugih oseb, mladih in manj mladih, ki nosijo v sebi potencial, ki ostaja neviden. Kdo ve, kaj, recimo, išče tisti osemnajstletni dolgin. Ali smo res prepričani, da je prav strpati vse mlado v koš nezrelega? In, če je dobesedno del razvojne psihologije osnovan na pojmu zglede, kje stojimo mi, z našim zgledom?

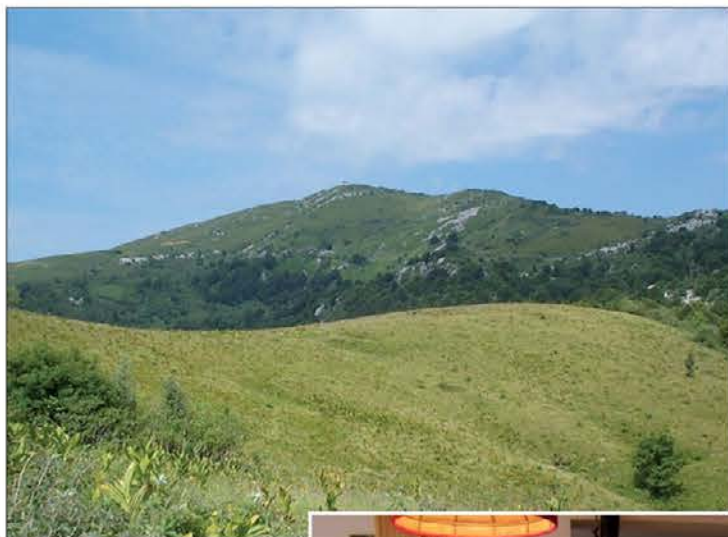
Predstavitev knjige Jesti na Matajurju

Združenje don Eugenio Blanchini je v planinski koči na Matajurju predstavilo knjigo avtorja Dina Del Medica iz Barda “Jesti na Matajurju - 153 starih recept Sauonskega kamuna”. Predstavili so jo 20. julija v matajurski planinski koči Pelizzo, od koder je čudovit razgled na Benečijo, kjer so nastajali ti kuharski recepti in slovenska beseda, v kateri so

skem tedniku La vita cattolica. O knjigi so spregovorili Ezio Gosgnach, glavni urednik tednika Vite cattoliche, doma iz vasi Matajur; Toni Gomišček, un. dipl. soc., publicist in spec. za enogastronomijo iz Solkana; Erika Balus, univ. dipl. prof. biologije za področje prehrane. Knjigo bogatijo ilustracije pokojnega domačega aka-

demskega slikarja Zvesta Apollonia. Izdalo jo je Združenje E. Blankin, v sodelovanju z Zadrugo Most iz Čedad in s finančno podporo Odborništvu za kulturo dežele Furlanije Julijske krajine.

Sedanji rod je mnoge elemente te prehrane še ohranil, celote pa se spominja le še iz otroštva. Raziskavo je avtor, ki je bil tudi sam iz izseljeniške družine, opravil med izseljenci s področja sovojenjske občine in domačini, ki živijo na pobočju Matajurja. Knjiga obsega 240 strani in je opremljena z bogatim slikovnim prikazom nekdanjih starih hiš, sosesk, vasi, iz obdobja pred potresom. Škoda, ker je v Benečiji veliko premalo slovenskih duhovnikov, zato komaj utegnejo izpolnjevati vse obveznosti. Tako tudi tukaj ni mogel biti zraven niti matajurski župnik, ki ima v vasi Matajur vsako nedeljo slovensko mašo. Kar je bilo včasih lepo in samoumevno, postaja danes prelepo, da bi se uresničilo. Zares navdušujoče, versko in celo etnološko popolno bi bilo, če bi kdo jedi, po stari slovenski navedi, blagoslovil, pred obedom pa bi se pokrižali in zmolili. Priložnosti bo še, če bodo še iz Slovenije prejeli na Združenje povabila za predstavitev knjige in jedi ter slovensko-beneške narečne molitve in nabožne pesmi, ki jih znajo domači cerkveni zbori zapeti pretresljivo lepo.

jih starejše gospodinjice avtorju opisale.

Kočo so do zadnjega kotička napolnili strokovnjaki za prehrano, turistični delavci in časniki. Vsi so prispevali k upravičeno prazničnemu vzdušju. V domačem narečju in obnem v prevodu v italijanščino, je bila predstavljena obsežna strokovna kulinarika, ob tem pa še neprecenljiva etnološka raziskava o tukajšnjih starih domačih jedeh. Združenje, med drugim, organizira tečaje slovenskega jezika na Univerzi tretjega obdobja v Čenti in Vidmu. Vsak mesec pripravlja slovensko stran v škofij-

Med predstavitvijo in domače jedi

MM

Vlada pomirja javnost, ki je zaskrbljena zaradi možnega razširjenja virusa nove gripe

Ščuvanje k nestrpnosti s sovražnim govorom

Ni videti, da bi v tem sicer počitniškem času v Sloveniji zmanjkalo tem in vprašanj iz tekoče kronike, ki vzbujajo zanimanje in največkrat tudi zaskrbljenost tako imenovane navadne javnosti. Zgodil se je odstop Boška Šrota, predsednika uprave Pivovarne Laško in domnevno največjega slovenskega tajkuna, to je moža, ki si je na nepošten način pridobil ogromno premoženje. Njegov umik je simbolnega pomena in si je z njim tudi politika znebila bremena, ki je omejeval in celo zanikal njeno prepričljivost in verodostojnost. Toda Boško Šrot še zmeraj ostaja 55-odstotni lastnik Pivovarne Laško, izvora njegovega bogastva pa kriminalisti in tožilstvo še niso začeli preiskovati. Navajajo pa možnost, da bo finančno osiromašeni velikan prisiljen prodati dnevna časnika Delo v Ljubljani in Večer v Mariboru, ki je z njima Boško Šrot spretno manipuliral na slovenskem medijskem trgu, zlasti ko je žlo za spodbujanje napetosti in sovraštva zoper Slovensko demokrasko stranko in njenega predsednika Janeza Janša.

Predsednik države dr. Danilo Türk je na srečanju z varuhinjo človekovih pravic Zdenko Čobaše-Travnik, ko mu je podala poročilo o delu varuha v lanskem letu, izrekel pomenljivo in aktualno mnenje, "da bi nas moralo skrbeti vprašanje ščuvanja k nestrpnosti". Politično in splošno družbeno ozračje v Sloveniji je dejansko prepojeno z nestrpnostjo, ki jo ustvarja oziroma spodbuja tako imenovani sovražni govor. Le-ta je opredeljen kot dejanje in praksa osebe, ki ima do koga zelo nenaklonjen, čustveni odnos z namero, da mu škoduje. Ta človek je njegov sovražnik. V Sloveniji sta ščuvanje k nestrp-

nosti in sovražni govor zelo razširjena, morda tudi zaradi premajhne politične in demokratične kulture. Izjema je najbrž samo premier Borut Pahor, ki je znan po svojem uglajenem jeziku in izražanju, pri čemer previloma nikogar ne žali. Navajamo nekaj primerov omenjenega sovražnega govora. V novi številki političnega tednika Mladina je bilo objavljeno pismo bralca Aleksandra Markoviča iz Mengša na Gorenjskem, v katerem je ocenil

nekoga, ki ga je po telefonu vprašal, zakaj ne odgovori časnikarju Ježu iz Sobotne priloge časnika Delo. Škof mu je odvrnil, "da Ježa ne bere, ker mu nima kaj povedati. Ta je sposoben kristjanom naprtiti tudi to, da smo krivi, ker na Marsu ni več vode. Z njim pa se res ne bom ubadal." Sogovornik po telefonu je odgovoril, "da bo Ježa treba tožiti, pa tudi ono iz Maribora, ki se ima za pisateljico, Vidmarjevo. Pravi, da so zanj darovi za vzdrževanje cerkve

uredništvo moralo prepričati." Ježa je povabil, "naj še enkrat prebere svoj članek in, če je vsaj malo pošten, naj spremeni svoje mnenje in se opraviči." Propadanje velike gospodarske družbe oblačilne industrije Mura se nadaljuje, večja skupina delavcev iz tega podjetja pa je protestirala pred sedežem vlade v Ljubljani. Spricho protestov in naporov delavcev so nastali obeti, da bo del Mure ostal ohranjen in naprej izdeloval oblačila za tuje in domače kupce. Vendar pa od 3.300 šivilj in drugih delavcev, kolikor jih je sedaj, vsi ne bi mogli ohraniti zaposlitve.

Tudi v Sloveniji se epidemija vrusa nove gripe širi, hkrati pa narašča zaskrbljenost zaradi možnega razširjenja nove nalezljive bolezni. Doslej je bilo v državi ugotovljenih okoli 100 primerov bolezni, upoštevan je en primer množičnega obolenja maturantov v Novi Gorici. Minister za zdravje Borut Miklavčič vsak dan znova sporoča, da vlada obvladuje primere. Sporočil je, da bo država letos kupila 900.000 odmerkov cepiva

proti novi gripi, dodatnih 400.000 odmerkov pa še januarja prihodnje leto. Obolenim je na voljo tudi zdravilo Tamiflu. Ministrstvo pa bo kupilo tudi 140.000 primerov zdravila Relenz. Doslej je bilo v Sloveniji le pet hujših primerov gripe.

Vrtro premallo prostora za vse otroke

V Sloveniji se je prvič po dolgih letih zgodilo, da je v otroških vrtcih premalo prostorov za vse predšolske otroke, ki bi jih starši vanje radi vpisali. Zdaj mrzlično iščejo dodatne prostore. Največja stiska s prostori za varstvo predšolskih otrok je v Ljubljani.

Marijan Drobež

Boško Šrot

poslanca SDS Branka Grimsa. O njem je zapisal tudi naslednje: "Bati se je treba, da bo Grims na svoje sovornike prenesel svoje znanje in jih bo pri tem nenadejano okužil z razvito prašičjo boleznijo, s katero se na srečo pri nas srečujemo do sedaj samo preko medijev."

Daljša prispevka o sovražnem govoru sta v novi številki slovenskega katoliškega tednika Družina objavila mariborski pomožni škof Peter Štumpf in novomeški škof Andrej Glavan. Cerkevni dostojanstvenik v Mariboru, ki je pristojen za medije pri Slovenski škofovski konferenci, omenja primer

samo krpa, ki pokriva zadnjo plat." Mariborski pomožni škof je v svojem prispevku tudi zapisal, "da so mediji v Sloveniji sicer zelo občutljivi za pravice vseh mogočih posameznikov in skupin, v isti sapi pa sramotijo in napadajo katoličane." Novomeški škof Andrej Glavan pa je v članku z nadnaslovom V premislek in z naslovom To je sovražni govor! napisal: "Stud, jeza in žalost so se mešali, ko sem prebral članek Porodnišnica in božje kraljestvo Borisa Ježa v Sobotni prilogi časnika Delo dne 11. julija. Gre za pravo sračje gnezdo laži in polresnic. To je izrazito sovražni govor, ki bi ga

Kratke

V Sloveniji denarni dodatek in tudi kruh za socialno ogrožene osebe

Slovenska vlada v politiki in usmeritvah zoper finančno-gospodarsko krizo, namenja razne oblike pomoči osebam oz. državljanom, ki se nahajajo v težavnih socialnih razmerah. Gre za brezposelne, zaposlene z najnižjimi plačami, družine z nizkimi prejemki, osamljene starejše prebivalce in nekatere druge posameznike. Državni zbor je na zadnjem

zasedanju pred poletnimi počitnicami tako sprejel zakon o posebnem dodatku za socialno ogrožene. Zanj so glasovali poslanci iz vseh strank.

Zakon predvideva izplačilo dodatkov okrog 120.000 socialno ogroženim osebam. Država bo za to izjemno obliko pomoči prispevala okoli 15 milijonov evrov. Dodatek bo izplačan tistim prebivalcem, katerih višina mesečnega dohodka je nižja od 60 oz. 70 odstotkov najnižje plače v Sloveniji. Posameznik naj bi prejel od 80 do 160 evrov omenjenega posebnega dodatka, ogrožene družine pa okoli 200 evrov. Spricho revščine v posameznih območjih, je človekoljubna organizacija Karitas začela brezplačno razdeljevati tudi kruh.

Opozorila in navodila magistre meteorologinje Tanje Cegnar

Magistra Tanja Cegnar, svetovalka za podnebne spremembe na Agenciji Republike Slovenije za okolje, ob svojem delu pripravlja tudi vsakodnevne bioremenske napovedi. Objavlja jih v okviru vremenskih napovedi na javni TV Slovenija. V pogovoru za revijo Vzajemnost je opozorila na tiste vremenske spremembe, na katere naj bodo pozorni zlasti starejši ljudje. "Nedvomno so najbolj nevarni vročinski valovi. Še zlasti, če se pojavijo na začetku sezone in traja

vročina več dni zapored. Posebej obremenilno je, če so tople tudi noči in se telo niti ponoči ne spočije. Težave lahko imajo ljudje, ki jemljejo zdravila, ta pa vplivajo na toplotno regulacijo telesa, in tako ne občutijo žeje in se potijo, zato lahko hitreje dehidrirajo. Ljudje, zlasti starejši, naj več časa preživljajo v parkih in ob vodi. Okrepljene so intervencijske službe, medicinsko osebje in prostovoljci pa obiskujejo bolne, starejše in invalide. Zdravniki svojim bolnikom po telefonu svetujejo, kako naj ravnajo. Skratka, veliko ljudi ima težave in precej bolezenskih znakov je okrepljenih".

V Sloveniji novi biometrični potni listi

Upravne enote, to so državni organi, ki delujejo v vseh središčih Slovenije, so začele izdajati nove potne liste. Gre za tako imenovane biometrične potne liste, kakršne so bodisi že uvedle ali pa jih uvajajo tudi druge države članice EU. Od dosedanjih se novi dokumenti ločujejo po tem, da bodo vsebovali dva prstna odtisa, ki bosta zapisana v biometrični obliki. Prstna odtisa bosta obvezna za vse državljanke, razen za osebe, pri katerih odvzem odtisov iz zdravstvenih razlogov ne bo mogoč.

Vlogo za pridobitev novega potnega lista seveda lahko vložijo tudi tisti prebivalci v Trstu, Gorici in drugod v deželi Furlaniji-Juljski krajini, ki imajo slovensko državljanstvo. Stare potne liste bo mogoče uporabljati do poteka njihove veljavnosti. Po želji pa je dosedanj potni list mogoče zamenjati za novega.

V idrijskem gradu Gewerkenegg razstava grafik z motivi čipk

V gradu Gewerkenegg v Idriji je na ogled razstava grafik z motivi svetovno znanih idrijskih čipk. Gre za stvaritev slikarke Milene Gregorčič, ki je razstavi dala naslov Spomini. S prikazom njenih grafik so počastili tradicionalni festival idrijske čipke, ki bo tudi letos v tem najstarejšem slovenskem rudarskem mestu.

Razstava grafik z motivi čipk, stvaritev akademske slikarke Milene Gregorčič, v gradu Gewerkenegg v Idriji bo odprta do 31. avgusta. Obisk in ogled del je mogoč vsak dan od 9. do 18. ure.

Zapis objavljen v novi številki revije Slovenska vojska

S poveljniško štabno vojno vajo, ki je ni bilo, bi jugoslovanska vojska rada zasedla Slovenijo

V novi številki revije Slovenska vojska, ki je izšla ob 18. obletnici slovenske državnosti, je bil objavljen zanimiv in aktualen članek o tem, kako naj bi Jugoslovanska ljudska armada, po ukazu partijskega in državnega vrha, preprečila razpad tedanje države Jugoslavije, v letu 1991. Ko se je nadaljeval proces osamosvajanja Slovenije, naj bi vojska z izgovorom in pretezo, da izvaja poveljniško štabno vojno vajo, tudi kot odziv na ogrožanje nacionalne suverenosti, ustvarila vzdušje strahu po vsej tedanji državi, ob koncu vaje pa v Sloveniji z orožjem in nasiljem preprečila osamosvojitve. Podrobnosti tega projekta v omenjenem prispevku razkriva magister Boštjan Peternelj. Priprave na bojno vajo so se začele že leta 1990, vanje pa sta bila vključena tudi Centralni komite Zveze komunistov Jugoslavije in tedanji zvezni premier Ante Marković. Akterja vaje bi bila Generalštab jugoslovanske vojske in poveljstvo sil 5. armadnega območja v Zagrebu, ki je imelo svoje enote oz. sile tudi v Sloveniji. V zaupnem vojaškem

dokumentu, ki je bil zdaj v Sloveniji prvič objavljen, je bilo zapisano, "da je imela vojaška obveščevalna služba zelo natančne podatke o številčnem stanju slovenske teritorialne obrambe, njeni opremljenosti, izurjenosti, bojnih moči in starešinskem kadru. Ni pa imela dovolj

teritorialne obrambe ob morebitnem vojaškem posredovanju jugoslovanske vojske v Sloveniji. Prvi scenarij bojne vaje je obsegal nekajdnevno razoroževanje slovenske teritorialne obrambe. S pomočjo aktivnega delovanja vojaške obveščevalne službe in vojaške policije, bi izvedli aretacijo slovenskih častnikov teritorialne obrambe in pomembnih političnih osebnosti.

Načrti so predvidevali tudi hitro in tajno delovanje jugoslovanske vojske, ne da bi bil izstreljen en sam vojaški naboj v Sloveniji. Obsegal je še podmorniško, zračno in kopensko blokado slovenskega ozemlja, od mejnih prehodov z Avstrijo, Italijo in Madžarsko. Glavno nalogo na bojni vaji so dobili štabi in poveljniki 13. korpusa na Reki, 14. korpus v Ljubljani, 31. korpus jugoslovanske armade v Mari-

zanesljivih podatkov o načrtu bojne delovanja slovenskih enot

14. korpus v Ljubljani, 31. korpus jugoslovanske armade v Mari-

M.

SDGZ

Storitve za posebne bivalne potrebe

Slovensko deželno gospodarsko združenje se pridružuje akcijam javnih uprav in drugih subjektov

v prid posebnim potrebam potrošnikov. Na pobudo Pokrajine Trst in organizacije za zaščito potrošnikov OTC iz Trsta so bili vabljeni tudi obrtniki SDGZ k sodelovanju pri projektu "Cambia la tua idea del possibile: abitare in autonomia". Projekt, pri katerem sodelujejo še druge javne ustanove kot občina Trst, Devin-Nabrežina, Milje in Javno zdravstveno podjetje ASS, ima za cilj, da se omogoči popolna bivalna avtonomija tudi osebam, ki so prizadete, hendikepirani, invalidi itd.

Obrtna sekcija SDGZ, kot ostale krajevne obrtne organizacije, je s tem seznanila in skušala motivirati k udeležbi vse člane, ki se ukvarjajo z gradnjo, od inštalaterjev, gradbenikov, mizarjev, do morebitnih profesionalcev, geometrov in gradbenih izvedencev, ki so pripravljeni prisluhniti in odgovoriti tem potrebam. Gre za posebne inštalacije, pohišstvo, sanitarije, vhode, gospodinske stroje in druge bistvene sestavine stanovanj oz. opreme, ki naj bi bili po meri teh povpraševalcev. Sodelujoči operaterji naj bi jim bili na razpolago in jim pomagali tudi pri preverjanju opravljenih del in inštalacij na samem gradbišču ter usklajevanju raznih obrtnikov in storilcev del, da bi se opravljene inštalacije, oprema in sploh gradnja ujemale z zahtevami in končno uporabo posebno prirejenih bivalnih prostorov.

Za zdaj se zbirajo morebitni interesi iz vrst omenjenih poklicev in dejavnosti, ki imajo že izkušnjo s tem ali bi šli v ta "biznis". Z vsemi temi bodo Pokrajina Trst in ostali partnerji projekta imeli sestanek in druge pripravljane pobude, da se bodo lahko zajamčile ustrezne in kakovostne storitve na to posebno povpraševanje. Seznam sodelujočih obrtnikov bo javljen vsem tovrstnim klientom, organizacijam, ki jih zastopajo, nepremičniskim

agencijam in bo tudi na spletni strani projekta. Za prijave in informacije lahko pokličete na tajništvo SDGZ v Trstu: tel. 0406724824.

Za potrebne zaradi krize

Pokrajina Trst je pred kratkim sprožila tudi akcijo za solidarnostno pomoč družinam in posameznikom v stiski zaradi krize. Namenila je sredstva za odkup vozovnic javnih prevoznih sredstev in druge oblike neposredne pomoči. Ob tem pa je sklicala krajevne stanovske organizacije in denarne zavode na posvet z vprašanjem, kako bi se lahko v to vključilo podjetništvo, od bank do obrtnikov in trgovcev. Na sestanku, ki sta ga vodila predsednica pokrajine Bassa Poropat in podpredsednik zadolžen tudi za gospodarstvo Godina, je bilo dogovorjeno, da bodo gospodarske organizacije spodbudile svoje članstvo glede tega.

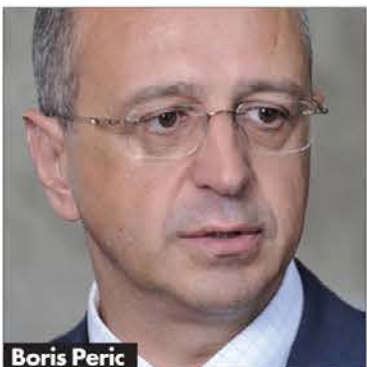
Zato tudi Slovensko deželno gospodarsko združenje vabi vse včlanjene in ostale krajevne obrtnike, trgovce, gostince, banke in druge operaterje, da priskočijo ljudem v stiski na pomoč s popusti, z morebitnim odlogom plačil, za nujna popravila kot npr. pri termo in hidroinštalacijah. Pokrajina s svoje strani bo uradno evidentirala osebe, ki dokažejo, da so v stiski. Podjetniki, ki se bodo prijavili za solidarnostno akcijo, pa bodo vsem osebam s potrdilom pokrajinske uprave priznali popuste. Informacije: tel. 0406724824, e-pošta info@sdgz.it.

GORICA Finančna delniška družba uživa poslovno zaupanje

Družba KB1909 uspešno prodala celotno izdajo obveznic KBG2

Družba KB1909 je uspešno zaključila prvo prodajo navedenih imenskih obveznic družbe, kar dokazuje, da goriški holding KB1909 uživa visoko zaupanje v poslovnem okolju. Skupna nominalna vrednost celotne izdaje obveznic KBG2 znaša 10.250.000 EUR, in sicer 205 apoenov po 50.000 EUR za vsak apoen. Obrestna mera obveznic KBG2 je spremenljiva in znaša šestmesečni Euribor + 275 b. t. Pribitek nad 6-mesečnim Euriborjem je nesporen. Datum dospelja zadnjega izplačila iz obveznice je 24. julij 2012. Način izplačila glavnice je obročni in se bo izplačal v 6 enakih polletnih obrokih, vsakega 24. januarja in 24. julija v letu do končnega izplačila obveznic. Interes, ki je bil izkazan za nakup obveznic KBG2, je presegel ponujeno

vrednost izdaje, kar dokazuje, da KB1909 uživa visoko zaupanje v poslovnem okolju. Namen izdaje obveznic je izboljšanje strukture ročnosti virov financiranja in utrditev finančne stabilnosti družbe KB1909. Organizacijo izdaje obveznic je izvajala Nova Ljubljanska banka d. d., Ljubljana. Po vpisu

Boris Peric

imeti obveznic v centralni register pri KDD - Centralno klirinško depozitni družbi d. d. bo družba KB1909 pridobila potrebna soglasja in uvrstila obveznice v trgovanje na organiziranem trgu Ljubljanske borze. Po vsej verjetnosti bodo obveznice KBG2 uvrščene na organiziran trg Ljubljanske borze d. d. jeseni in tako bo družba KB1909 imela na Ljubljanski Borzi dve obveznici, in sicer KBG1 in KBG2. KB1909 Societa' Finanziaria per Azioni - Finančna delniška družba - je finančni holding, ki predstavlja krovno družbo Skupine KB1909. Skupino KB1909 poleg matične družbe sestavlja še vrsta odvisnih in povezanih družb. Poslovanje družbe in Skupine KB1909 je osredotočeno predvsem na območje Furlanije Julijske krajine in Republike Slovenije ter na trgih srednje in jugovzhodne Evrope.

Gospodarska kriza in turistična dejavnost

Na počitnice s posojilom

V Sloveniji bo v tem poletju manj tistih, ki bodo odšli na dopust ali počitnice. Mnogi jih bodo preživeli doma, torej v Sloveniji, in ne bodo odpotovali v tuje kraje in države, kot se je to dogajalo v prejšnjih letih. Finančna in gospodarska kriza se močno kaže tudi v turistični dejavnosti. Razne ankete in javnomnenjske raziskave napovedujejo, da bo med dopustniki 41% tistih, ki imajo dovolj denarja. Štirideset odstotkov jih je odgovorilo, da bodo varčevali, vendar bodo vseeno odšli na počitnice. enajst od-

stotkov anketirancev pa je povedalo, da imajo finančne težave, ki bi lahko vplivale na njihove počitniške izbire. Iz raziskave o počitnikovanju v državah članicah EU, ki jo je opravila evropska komisija

(vlada) je razvidno, da mora okoli 15 odstotkov Slovencev najeti posojilo za dopust. Tega vzamejo pri banki, lahko je to hitri, osebni ali podobni kredit, ki je namenjen počitnikovanju. Lahko pa se počitnice zagotovijo z obročnim odplačevanjem pri turistični agenciji.

Po zanesljivih podatkih je lani potovalo 80 odstotkov vprašanih Slovencev, med glavnimi cilji pa so bile Hrvaška (41 odstotkov), Slovenija (14 odstotkov) in Grčija (5 odstotkov).

Iz začetne dejavnosti kampiranja raste še naselje apartmajev

Pogum nekdanje alpinistke se nadaljuje v podjetništvu

Kobariško je bogatejša za atraktivno apartmajsko naselje, ki je plod zagnanega in trdega dela Lidije Koren iz Drežniških Raven, ki je osnovni kapital in poslovno znanje pridobila pri postopni gradnji in trženju Kampa Koren ob Soči pri Kobaridu. Šest hiš je grajenih iz domačih naravnih materialov, kot sta kamen in masivni les. S tem dodatkom bo lahko družina živila celo leto od turizma.

Natanko sredi julija, ob "polnoletnosti" kampa, so odprli še apartmajsko naselje v Kampu Koren, tik nad reko Sočo, pri Kobaridu. Takrat je bil to prvi kamp na Kobariškem, ki je z inovativnim pristopom in občutkom za vmeščanje v naravno okolje pridobil stalne domače in tuje goste in potem še kategorijo štirih zvezdic. Vsa leta lastnici Lidiji Koren pomagajo sestra Marjanca, brata Srečko in Davorin ter mama Marija. Tudi pokojni oče Ferdinand ji je vseskozi pomagal in jo spodbujal. S tem podjetniškim duhom raste tudi

njen sin Jakob. Kot piše v predstavitvi, je za svoje delo, gostoljubnost in urejenost Kampa Koren lastnica Lidija Ko-

re turistične organizacije za kolesarski kamp, v njih je na voljo tudi manjše število gorskih koles za najem, primernih tudi za zahtevnejše ture. V neposredni bližini kampa se končuje eden izmed treh najbolj zanimivih odsekov za kajak na divjih vodah na reki Soči. V apartmajskem naselju je 6 hiš iz masivnega lesa. Vsaka hiša meri 100 kvadratnih metrov s teraso in balkonom. V pritličju je dnevni prostor s kuhinjo in kopalnico, v nadstropju pa dve sobi za 4 osebe. Ogrevanje prostorov in sanitarne vode je urejeno s sončnimi kolektorji, za deževne dni pa ogrevanje s plinom. Hiše so zgrajene v mirnem okolju na terasah nad reko Sočo. Vsekakor pa bi bile zanimive tudi manjše in bolj enostavne ter cenejše hiške. Vari-

ren prejel številna priznanja in nagrade. Stalno nekaj dodajajo in tako imajo sedaj tudi savno, umetno plezalno steno, igrišča za odbojko na mivki in mize za namizni tenis. V letu 2007 je kamp pridobil standard Sloven-

skan. Čebele so namreč tista živalska vrsta, ki s svojimi lastnostmi in delovanjem v naravi med drugimi skrbi za opraševanje mnogih kmetijskih rastlin. Spričo pomembnosti čebel za kmetijstvo je minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano so sporočili, da je v Sloveniji skoraj 300 ogroženih živalskih vrst, ki bi jim država morala zagotoviti varstvo, da ne bi izumrle. Med ogroženimi so tudi čebele, ki

MM

Čebelarstvo

Čebela v Sloveniji ogrožena živalska vrsta

V ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano so sporočili, da je v Sloveniji skoraj 300 ogroženih živalskih vrst, ki bi jim država morala zagotoviti varstvo, da ne bi izumrle. Med ogroženimi so tudi čebele, ki

potrebujejo posebno skrb in zaščito. Čebele so namreč tista živalska vrsta, ki s svojimi lastnostmi in delovanjem v naravi med drugimi skrbi za opraševanje mnogih kmetijskih rastlin. Spričo pomembnosti čebel za kmetijstvo je minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Milan Pogachnik, evropski komisiji (vladi) predlagal, naj EU čebeli prizna status zaščitenih živalske vrste.

NOVI
GLAS

GLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 28. julija, ob 14. uri.

Sv. Trojica na Lonici nad Podstojno

Molitev v samoti

So dnevi, ko bi odklopil in šel. So dnevi, ko ti je daleč človek in njegovo pehanje za denarjem, zato si zaželiš v naravo, v tihi objem vetra in trav. In iščeš tišino, da bi prisluhnil nemi govorici neba ter oblakov, ki hitijo v neznano, mimo prostih gozdov in senožeči, ki v naročju večnosti zaprepadeno gledajo na naš vsakdan. Najbolje bo, da se ob takih dnevih podamo na Sv. Trojico nad Postojno. Izlet je namenjen sanjačem in samotarjem ter vsem tistim, ki jih ni strah gozda in njegovih prebivalcev in jim je veter prijatelj, narava pa zatočišče.

Najprej o imenu samem: Lonica ali Sv. Trojica? Če nekoliko pobrskamo po internetu, vodnikih in zgodovinskih knjigah, si bomo kmalu edini, da je ime gore Lonica, kar v domačem narečju pomeni senena kopica, ime Sv. Trojica pa je v resnici ime cerkvice, katere mogočne kamnite razvaline še danes stojijo na nižjem, nezaraščenem vrhu. Pivčani trdijo, da naj bi bil nekje pod to 1124 m visoko goro doma sam Martin Krpan. Levstik je namreč o njem napisal, da se je rodil in živel na Vrh pri Sv. Trojici na Notranjskem. Po pričevanju nekaterih naj bi se vas nahajala nekoliko pod vrhom Lonice, o njej pa dandanašnji ni niti sledu. Kljub temu pa je prijetno, če hodimo z občutkom, da se potepamo po Krpanovi deželi in da bomo kmalu na enem iz-

med številnih pašnikov zagledali njegovo kljusasto kobilico. Sanje in domišljija sta namreč naše največje bogastvo, ki nam ga nihče ne more in ne sme vzeti.

Tudi o imenu izhodiščne vasi, na vseh zemljevidih je zaznamovana kot Slovenska vas, si ljudstvo še vedno ni edino: prvotno naj bi se imenovala Nemška vas, starejši prebivalci pa jo tako imenujejo še danes. No, kakorkoli že, napisala bom, da se naš izlet začne nekje v Slovenski vasi, v Krpanovi deželi. Tu lahko udobno parkiramo našega jeklenega konjička. Še pred dvajsetimi leti bi bilo to za tujce povsem nemogoče: na veliki tabli ob vhodu v vas je bila namreč jasna prepo-

ved dostopa tujcem, saj je bilo tu največje vojaško vadbistišče JLA v Sloveniji. Vojaški poligon, nekoliko manjši, obstaja in deluje še danes, slovenska vojska pa je veliko prijaznejša in zna prisluhniti tudi potrebam pohodništva.

Pa pojdimo! Takoj na začetku vasi nas lesen kažipot usmeri po kolovozu desno, kmalu smo sredi pašnikov, kjer mo-

ramo biti nekoliko pozorni zaradi velikih planšarskih psov, ki se sicer držijo za ograjami in, če jih ne prestopimo, človeku niso nevarni. So pa tu zaradi velikih zverí, saj je v teh krajih doma celo sam medved, pogumni psi se zato držijo črede in jo čuvajo noč in dan.

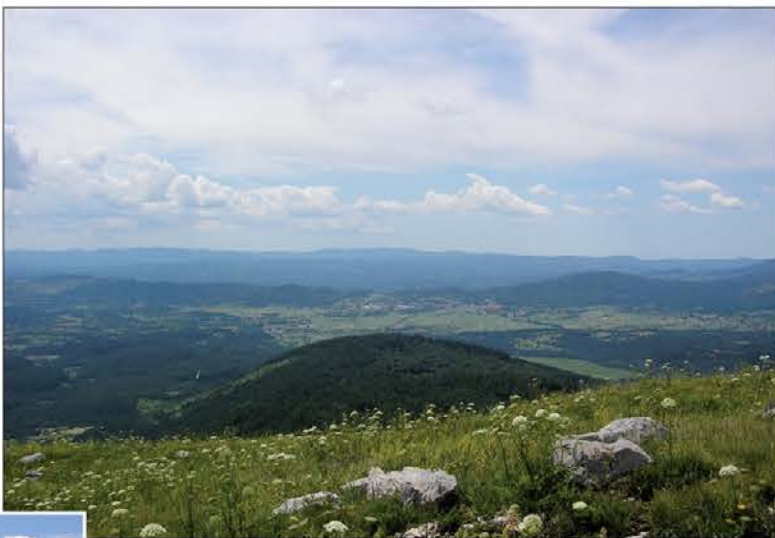
Steza nas mimo pašnikov vodi v goščavo, nato pa se začne vzpenjati skozi posestvo ekološke kmetije iz bližnje vasi Trnje, kjer se pase povečini govedo. Kmalu smo na vrhu, kjer zavijemo na kolovoz in hodimo po robu vojaškega poligona. Pot je na levi odprta in razgledna, pod nami pa se razprostira pivški Kras s presihajočimi jezери, polji in gozdovi. Kar lep čas hodimo po makada-

vetru in tišini. Tako prijetno je sedeti tu v brezčasju večnosti, ki nam ga podarja narava, da nam ni do tega, da bi posegli po žigu ali sploh pomislili na vrnitev. Nekaj metrov pod vrhom se dvigujejo v nebo mogočne razvaline kamnite cerkve, ki je tu stala pred toliko leti. O cerkvi pri Sv. Trojici je veliko napisanega, ni pa povsem jasno, čigava je krivda, da je tako žalostno propadla. Najbolj zanesljivi viri pišejo, da je avstrijski cesar Jožef II. konec 18. stoletja s tako imenovanimi jožefinskimi reformami korenito posegel v življenje Cerkve, razpustil samostane in zaplenil

odpre in nas gora nagradi s prekrasnim razgledom. Kopa-sto pobočje notranjske samotarke je ob vsakem letnem času okičano s prelepim cvetjem, čebele se pasejo po travnikih in ob barvah in vonjavam nam je nebeško lepo. Še lepše pa je na vrhu samem, kjer misli prepustimo

cerkveno imetje. Med drugim so njegovi zakoni tudi odpravili nekatere pobožnosti in ukinili božje poti. Da bi prihranil na denarju, je dal zapreti ali porušiti cerkvene objekte, ki niso služili nedeljskemu bogoslužju. Kaplan Zabukovec v svoji knjigi Slavina (1910) navaja, da so cerkev za-

prli zaradi mladinskega prestopništva in črne magije ter krivega bogoslužja na božji poti, po nekaterih virih pa naj bi bil za uničenje cerkve kriv celo sam Trnjski cerkovnik, ki se je naveličal hoditi na goro vsako nedeljo, da bi tam prižigal sveče. Vsekakor naj bi bila cerkev dokončno uničena in požgana nekje med leti 1786 in 1811, ljudsko izročilo pa pripoveduje, da so bili požigalci kaznovani, saj so sami našli smrt v ognjenih zubljih, župnik, ki je dal nalog za požig, pa je pozneje znorel. Pa še o nastanku sakralnega objekta: tudi tu točnih, zanesljivih podatkov ni, o cerkvi na Sv. Trojici pa vsekakor piše

Sam Valvazor v 17. stoletju. Da je v Valvazorjevih časih zgrajena že stala, dokazuje tudi letnica na enem izmed kamnov, kjer je vklesano leto 1672. Sv. Trojica je bila namreč zidana iz domačega kamna, ki so ga pridobivali v kamnolomu pod Osojnico, domačini pa so kamen za kamnom požrtvovalno pripeljali na vrh z volí.

Božja pot na Lonico je bila dolga leta pozabljen in vrh je bil le zanimiva izletniška točka in obvezna postaja slovenske transverzale. V zadnjem času pa se na Sv. Trojico vendarle vrača življenje. Postojnski kaplan Bogdan Vidmar je leta 1993 na razvalinah po 210 letih prvič spet daroval mašo, od tedaj pa se vsako pomlad na praznik Sv. Trojice tu zbirajo k molitvi romarji iz cele Slovenije. Na kraju, kjer je bilo pred dobrimi dvajsetimi leti med travo in grmičevjem komaj razpoznavni tloris porušene cerkvice, počasi nastaja nova kamnita zgradba, ki se mogočno dviguje k nebu. Nad njo se kot za stavo podijo oblaki, okolica pa nas razveseljuje z enim najlepših razgledov na Notranjskem, če seveda izvezamemo Snežnik. Pod nami je Pivka, z vojašnicami in nekaj industrije, pa Pivško polje, ki sega tja do Postojne. Na zahodu Nanos in visokogorja, ki se plaho skrivajo za njim, na jugu morje, za nami pravi, poraščeni vrh Lonice z Javorniki v ozadju, gozdovi na vzhodu se razprostirajo za Volovjo reber do Snežnika in Hrvaške. Zato, pravi planinski vodnik, so naši predniki tudi zidali cerkve na takih razglediščih..... Da bi videli dlje.

Suzi Pertot

V senci Big bena, z rock'n rollom v ušesih (5)

Tekma na televiziji? Niti pod drobnogledom...

Anglija je nogometna prestolnica. Absolutna. Vsaj tako se Angleži predstavljajo. Za to imajo seveda vse razloge. V zadnjih sezonah so po dolgem in po čez nadvladovali

je Rus Roman Abramovič, meceni Manchestra Utd in Liverpoola so Američani, iz ZDA je tudi največji delničar Arsenala. Da o arabskih lastnikih Manchester Cityja niti ne govorimo. No, kljub vsemu te-

večernih urah že levil v somrak, je bila prava scenska kulis-a večtisočglavi množici v temno-modrih dresih domačega londonskega kluba. Množica

se je složno in enakomerno premikala v isto smer – z gledalo je nekako kot romanje v svetišče božanstva nogometa. Svojevrsten tempelj tega obreda pa je bil, kot že omenjeno, "Abramovičev" Stanford bridge. Sredi modrega morja se je občasno prikrdel manjši val modro-rdečih zastav iz Katalunije. Seveda, karte si je bilo treba nabaviti že veliko časa prej. Šlo je navsezadnje za polfinale Lige prvakov. Začuda ni bilo slišati, tako kot običajno pri takih tekmah, cestnih kričaveč, ki prodajajo karte po blazno visokih cenah. Zamudniki se vedno najdejo, a ob tej priložnosti je bilo pouličnih prodajalcev na črno veliko manj.

Srečevali so se po ulicah nesrečni pogledi in poklapane figure, ki so za karte dobesedno beračili pri vsakem mimoidočem. A nič! Vsaj na prvi pogled kart na črno res ni bilo mogoče najti.

Karte lahko kar zadržite zase!

Čeprav ti ni usojeno, da bi si tekmo ogledal, je sprehod pred štadionom pred tako pomembno tekmo zanimiva izkušnja. Karte pa... nekaj povsem nedosegljivega. Sam sem se zanimal, kako in kje

bi lahko kupil karto. Seveda nisem čakal zadnji trenutek. Že od doma sem se na to pripravil in skrbno brskal po internetu... in ugotovil, da o tekmi pravzaprav lahko samo sanjam. Klik na Chelseajevi spletni strani me je namreč takoj postavil na trdna tla... pravzaprav, bolje rečeno, vrgel me je visoko s stola. Za eno karto (pa ni bila to častna loža, niti sedeži tik ob igrišču) so pri Chalsaeju zahtevali med 500 in 600 funti... (!!!) da, prav ste prebrali. Ampak, to je navsezadnje polfinale Lige prvakov. Pa sem pogledal še na najbolj znano spletno tržnico, kjer lahko najdeš vse, kar se ti srce poželi. Na eBay. Upal sem, da mi bo uspelo zaslediti kako cenejšo različico dostopa do tekme. In nekaj kart je bilo res še na razpolago... komplet dveh kart za izvrstno ceno 1100 funtov. Pa se mi je kar sam od sebe prikrdel piker komentar: "Karte lahko kar zase obdržite!" v seveda nekoliko bolj zabeljeni obliki.

6. maja, na dan velike tekme, je bil zato na programu sprehod pred štadionom brez ogleda tekme. "Pa saj ni važno", sem si mislil, "vrnil se bom v mesto in si tekmo ogledal v kakem pubu". Stanford brid-

ge je nekoliko iz strogega središča, tja se s podzemno železnico voziš kakih 20 minut. Izstopna postaja je bila nekje v predelu Soho, v enem izmed centrov nočnega življenja. Ljudi kar mr-goli, po ulicah in v lokalih. Bara z ekranom res ne bo težko najti. In res, le par korakov po izstopu iz podzemne železnice, že se v eni od izložbenih polic sveti ekran, na katerem se žogobrcarijo podijo za usnjem.

Pred vhodom pa se slika nekoliko spremeni: ne gre za javne prostore, ampak za poslopje neke zavarovalniške agencije, v kateri zaposleni spremljajo tekmo. Ni druge

rešitve kot poiskati naslednje "prizorišče" tekme. Saj je barov in pubov itak na pretek.

Stopim k naslednjim vratom, ozrem se noter... ljudi ogromno, ekranov tudi. A tekme nikjer. "No, bo pa v naslednji", sem si mislil... a stvar je postajala sumljiva. Pri vhodu v naslednji pub je postala slika še bolj kristalna: veliko ljudi, ogromni prostori, a nikjer nikakršnega ekrana. A nismo v Angliji, domovini nogometa? Potem ko so za mano bili že vsi bari, publi in temu podobne strukture, tekme pa nikjer, se je bilo treba vdati v usodo. Sredi Londona, domovine nogometa, na dan polfinala Lige prvakov, v katerem je nastopala londonska ekipa, ni bilo mogoče najti televizorja za ogled tekme. A ni to noro?

/konec
Andrej Černic

So podložniki njenega veličanstva res tako nori na nogomet?

evropskemu nogometu. Brez usmiljenja. Dve sezoni zapored so bili trije od štirih polfinalistov v Ligi prvakov predstavniki z Otoka. Letošnjega maja je Manchesteru drugo zaporedno slavje v najelitnejšem evropskem tekmovanju preprečila samo izvrstna Barcelona, ena najboljših ekip v zgodovini nogometa.

Pa kaj jim to pomaga, če pa reprezentanca nič ne osvoji (pri tej opazki bodimo sicer bolj previdni in počakajmo Capellovo svetovno prvenstvo naslednje leto)... Klubi so namreč polni tujcev. Tudi za same lastnike največjih klubov ne moremo trditi, da so Angleži. Niti Evropejci niso. Na čelu Chelseaja

mu ne moremo mimo dejstva, da Angleži trenutno igrajo res najboljši nogomet v Evropi. Dopadljiv, učinkovit, hiter in poln zahtevkov. Tudi Chelsea in Arsenal, trenutno najboljša londonska kluba, sta bila letos v polfinalu Lige prvakov. Medtem pa ko je Manchester nadigral Arsenal, je bil polfinale med Chelseajem in Barcelono prava srhljivka, ko so Katalonci napredovali z zadetkom v zadnji minuti.

Stanford bridge pred odločilno tekmo!

Pisal se je 6. maj. V okolici Stanford bridgea, je bila seveda pisana množica navijačev. Modrina jasnega popoldneva, ki se je v

Kljub boljši predstavi, so bili Chelseajevi navijači po tekmi z Barcelono razočarani

Pred Stanford bridgem kraljujeta zastava Anglije in Chelseaja

S 1. strani

Uplinjevalnik naj bo!

Trst je torej bila verjetno prej politična izbira, ki se je z vsemi že omenjenimi projekti (uplinjevalnik in plinovod) spremenil v strateško izbiro. Zakaj taka politična izbira? Tudi v tem primeru je odgovorov

bljani.

Uplinjevalnik, zagotavljajo pri Gas natural, bo dokončan do leta 2013 ali najkasneje do 2014. Je to realna ocena? Mnogi so glede tega skeptični zaradi velikosti in obsežnosti projekta. Najprej bodo zago-

21. julija, je bil Tondo na uradnem obisku v Ljubljani, kjer mu je Pahor, sicer v diplomatskem jeziku, jasno in glasno povedal, da Slovenija nasprotuje uplinjevalniku. Ni pa jasno, če je bil Pahorjev "oster" nastop res namenjen Tondy ali bolj slovenski javnosti, ki je do projekta v Žavljah zelo kritična. Če bo Italija predstavila ustrezno dokumentacijo (in glede na interese, ki so v igri, v to ne dvomimo), se Slovenija ne bo mogla upirati. Tako je, spet v diplomatskem jeziku, Pahorju odgovoril Frattini med svojim obiskom v Trstu (sreda, 22. julij). Slovenski strokovnjaki na tem področju se upravičenosti Frattinijevih besed zavedajo. Medresorska komisija, ki ji predseduje državni sekretar na ministrstvu za okolje Zoran Kus, sicer še čaka na popolno dokumentacijo, ki pa jo bo slovenska stran "morala" sprejeti, pred 9. septembrom, ko bo v Ljubljani na sporu med ministrstvi srečanje. Tondo je v Ljubljani sprožil prvi alarmni zvonec, ki ga slovenske oblasti seveda niso preslišale. Ljubljano skrbi usoda

tržaškega zaliva (in posledično Kopra in njegove luke) z ekonomskega in naravovarstvenega vidika. Promet, ki ga bodo tankerji s plinom ustvarili v Trstu, bo namreč zaradi posebnih omejitev, ki za tovrsten promet veljajo, ošibil tovrstniški promet v Trstu in v Kopru ter posledično zmanjšal razvojne možnosti Luke Koper. Z naravovarstvenega vidika pa Ljubljano skrbijo sedimenti (govorimo tudi o živem srebru), ki bi jih uplinjevalnik in tudi plinovod dvigoval. "Italija ima toliko kilometrov obale, da plinovod v Trstu zanje ni problem", je slišati v slovenski prestolnici, "medtem ko bo našim 40 km povzročil veliko škodo v vseh smislih".

Štirikratno negativno mnenje Podobne pomisleke imajo seveda tudi na krajevni ravni občini Dolina in Milje. "Edine prednosti, ki jih uplinjevalnik prinaša, so ekonomske. In to za občino Trst" nam je pojasnila dolinska županja Fulvia Premolin. Naše območje z naravnim rezervatom Doline Glinščice, z območjem evropskega pomena in območjem posebnega varstva pa bi utrpelo samo škodo. Štirikrat smo že izrazili negativno mnenje. Dolinska občina je zahtevala analizo VAS (strateško presojo vplivov na okolje), ki jo lahko opravijo številne ustrezne znanstvene ustanove v Trstu in okolici. Namesto te analize, ki pojasnjuje učinke uplinjevalnika na širše območje, je ministrstvo za okolje dalo zeleno luč samo na podlagi analize VIA (presoja učinkov na

Pahor je Tondy izrazil jasno nestrinjanje z načrtom uplinjevalnika

lahko več. Sočasno z gradnjo uplinjevalnika se vse bolj dvigajo glasovi o možnem zaprtju škedenjske železarne. To bi bil

vorniki načrta namreč morali vsaj približno prepričati številne, ki z načrtom niso zadovoljni. Gre za potezo, ki je z

Tondov uradni obisk v Ljubljani

Predsednik F-JK Renzo Tondo se je v torek, 21. julija, mudil na uradnem obisku v Ljubljani. Srečal se je z ministrico za lokalno samoupravo in regionalni razvoj Zlato Ploštajner in z ministrom za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjanom Žekšom. Srečanje je potekalo v senci zelene luči, ki sta jo dali italijansko ministrstvo za kulturo in okoljsko ministrstvo za gradnjo uplinjevalnika v Žavljah. Glavni poudarki srečanja s

Ploštajnerja so bili na izkoriščanju sredstev za čezmejne evropske projekte Interreg, Žekšu pa je Tondo obljubil, da bo skušal ohraniti vse državne in

deželne prispevke za manjšino. Posebej je bilo v tem kontekstu omenjeno SSG, Žekš pa je Tonda opozoril na slabe učinke tržaškega regulacijskega načrta. Tonda je v Ljubljani spremljala tudi odbornica FJK za mednarodne odnose Federica Seganti.

Zadnji del ljubljanskega obiska je bil posvečen srečanju s slovenskim premierom Borutom Pahorjem. Predsednik slovenske vlade je zelo jasno izrazil nestrinjanje z načrtom kopenskega terminala v Žavljah. Tondo je v odgovor predlagal Pahorju italijanski vstop v jedrsko centralo Krško.

za Dipiazzo velik politični uspeh, roža na gumbnici, posebej še v primeru, da bi, tako kot sam trdi, preusmeril delavce iz železarne v nova delovna mesta, ki bodo nastala zaradi uplinjevalnika samega (posredno in neposredno naj bi nastalo 400 novih delovnih mest). Spet pa moramo biti tukaj dovolj pozorni in Dipiazzove besede jemati vsaj s kančkom skepse: delavce, ki so doslej bili zaposleni v železarni bo namreč težko iz dneva v dan preseliti na popolnoma novo delovno mesto, na katerem se v nekaterih primerih zahtevajo tudi specializirana znanja in določena stopnja izobrazbe. Sama želja po zaprtju železarne je zaenkrat še vedno politična ideja, ki nima še realnega načrta.

Tondov alarmni zvonec v Lju-

nov vrednega projekta. Pomislekov je seveda veliko, začeni s Slovenijo. V torek,

okolje), ki jemlje v poštev samo ožji spekter uplinjevalniške strukture.

Zaprtje škedenjske železarne je po Dipiazzovem mnenju povezano z odprtjem uplinjevalnika

Zamejski šport / Analiza stanja na Goriškem

Kriza goriškega športa zaradi pomanjkanja denarja in ljudi

V zadnjem času je bil naš športni kotic mogoče malce preveč naravn na Tržaško, tako da je čas, da se malce zazremo tudi v goriško športno stvarnost. Pogled resnici na ljubo ni kaj prida spodbuden. V oči bodo zlasti pomanjkanje finančnih sredstev, pa tudi športnih delavcev. Vrhunski šport je v bistvu izginil iz obsoške pokrajine, kar je po svoje zelo žalostno, če pomislimo, da je tradicija le na strani mesta Gorica.

padajo ekipi Itala San Marco iz Gradišča (za katero nastopa odlični Slovenec Alen Carli iz Slivnega pri Nabrežini), ki igra v polpoklicni državni C2 ligi kot sad močne društvene strukture in načrtnega dela v mladinskem pogonu. Veliko pozornosti so deležne tudi enajsterice, kot so že omenjene Juventina, Sovodnje, Pro Gorizia (in zraven Capriva, Mariano, Stanzano), ki pa nastopajo vendarle na deželni ravni v promocijskem prvenstvu.

dih domačih igralcev. Nekoč so jih proizvajali industrijsko, danes pa jih ne vzgaja več nihče.

Tudi odbojarsko gibanje ne preživlja prav srečnih dni. Vtis nedvomno iz dneva v dan popravljata vrhunska športnika Matej Černic (doma iz Gabrij) in Loris Mania (Števerjanec), ki ponášata ime Goriške širine po svetu po zaslugi nastopanja na prvoligaški in reprezentančni sceni. Klubov, ki se v pokrajini ukvarjajo s to panogo, pa je čedalje manj, dejansko najbolje delajo z mladimi prav slovenska društva na čelu z Olympio. Edino člansko vrsto na državni ravni pa imajo v Trzinu v ženski B2 ligi, tudi tu ne brez ekonomskih težav.

Dogajanje v košarkarskim klubu je zadnja leta že prava burka. V desetih letih je društvo dejansko propadlo, njegova zadnje sezone povsem umetna prva ekipa pa je potonila iz prve na prag deželnih lig. Nekajkrat so postavili repesaj spet povlekli na državno raven, majsko nazadovanje v državno C ligo (ob

Nogometno društvo Pro Gorizia, ki je nekoč – ta leta so sicer že zelo daleč – igralo na zelo ugledni ravni, je že zdavnaj padlo na amatersko raven, kjer meri moči z Juventino in Sovodnjami. Košarkarji so bili pred manj kot petnajstimi leti še protagonisti na prvoligaški sceni, vmes pa je klub propadel in danes skorajda ne more zbrati dovolj denarja in tekmovalcev za igranje v isti ligi kot Jadran. Val (moški) in Govolley (ženske) sta še v zadnjem desetletju predstavljala pokrajinsko odbojko v prestižni B1 ligi, igra pod mrežo pa je v mestu zdaj že omejena na povprečna deželna prvenstva. Hokejska ekipa, ki je v zgodovinski telovadnici Valletta del Corno še pred nekaj leti vedrila in oblačila v najvišjih državnih ligah, ne obstaja več... Skratka, slika ni prav nič obetavna.

Če se zaustavimo pri nogometu, največji naslovi športnih strani v lokalnih izdajah časopisov Messaggero in Piccolo upravičeno pri-

bok Codroipo in Spilimbergu) pa je najbrž eno zadnjih dejanj v zgodovini kluba (vsaj v teh okvirih). Velik problem predstavlja tudi vzdrževanje ogromne športne dvorane PalaBigot, v kateri so profesionalni košarkarji zadnja leta pozimi redno trenirali pri zunanjih temperaturah. Če bodo naposled sodelovali v tretjeligaški konkurenci, bo prav zanimivo, da ne rečemo klavnu, v kakšnem vsestransko hladnem ozračju bo peterka nastopala pred praznimi tribunami, ki bi sprejele pet tisoč ljudi. Če je članska ekipa le eden od pokazateljev krize goriške košarke, pa je vse bolj pereča pomanjkanje mla-

boksaar Paolo Vidoz iz Ločnika, kaj bo pokrajina sploh premogla po njih, pa je veliko vprašanje.

HC

Združenje slovenskih športnih društev v Italiji

Z dvema sejama v Gorici in Križu ter z družabnim srečanjem se je končalo prvo obdobje dela novih organov Združenja slovenskih športnih društev v Italiji. Na sejah so razpravljali, kako konkretno postaviti delo v novem štiriletnem, in so se domenili o pobudah, ki čakajo Združenje na začetku jeseni. Med drugim so bili mnenja, da bi bilo dobro organizirati letošnje športno srečanje s predstavniki Unije Italijanov iz Slovenije in Hrvaške v Gorici. Glede skupnih športnih srečanj pa so analizirali nedavno 33. Srečanje slovenskih športnikov obmejnih dežel, ki je bilo v Piranu, in ugotovili, da je v določenih panogah vedno težje sestavljati primerne reprezentančne ekipe. To vprašanje bo zato potrebno čim prej razčistiti z odgovornimi pri zainteresiranih društvih, saj bi moral biti reprezentančni nastop cilj vsakega mladega športnika.

Z društvu bi tudi potrebno nadaljevati s pripravljalno akcijo o nujnosti medsebojnega sodelovanja, ki edino lahko zagotavlja kontinuiteto dosežene kakovosti, še posebno v teh nelahkih časih gospodarske krize. Pri tem bodo odigrale pomembno vlogo panožne komisije, ki so pravi forum za nastajanje razvojnih programov, za kresanje mnenj in za rojevanje novih pobud. Prav zato so sedaj na seje izvršnega odbora vabljeni tudi načelniki komisij. Odborniki ZSSDI so pozitivno ocenili premik na področju ženske mladinske odbojke, medtem ko so obžalovali, da se niso konkritizirali razgovori med AKK Bor in AŠZ

Jadran. Nedoseženo bo težko nadoknaditi. Glede vrhunskih športnikov so bili nadalje mnenja, da samo športno gibanje ni v stanju zadostiti vsem njihovim finančnim in drugim potrebam, ki so predpogoji za dosego rezultatov. Zato bo potrebno skušati pri rešitvi tega problema angažirati širši krog subjektov, saj vrhunski rezultati niso samo športni, ampak vsemanjšinski ponos.

V zadnjih časih se je precej govorilo o padcu motivacije pri mladih in o vlogi staršev pri športnem udejstvovanju mladih. Vprašanje ne zadeva samo športnega sveta, zato bo ZSSDI jeseni pobudnik širše razprave, na katero povabiti strokovnjake iz raznih sredin in tako dati svoj konkretni prispevek tudi drugim dejavnostim. Celotno športno delovanje pa mora sloneti predvsem na športni vzgoji kot osnovi za zdravo rast naše mladine.

Na sejah so seveda obravnavali tudi tekoča vprašanja, seznanili so se s potekom literarnega in likovnega natečaja Drobci iz športnega sveta ter odobrili zaključke in predloge komisije za prispevke. Posamezne točke so bile nato ovrednotene upoštevajoč potrebo po uravnoteženju bilance in morebitnega bodočega krčenja finančnih prispevkov. Odborniki ZSSDI se bodo ponovno sestali v začetku septembra. Ker pa se športna dejavnost za nekatere panoge nemoteno nadaljuje, so zaželeli vsem športnicam in športnikom, ki bodo aktivni v teh poletnih mesecih, čim več uspeha.